

REGIONÁLNÍ STATISTIKY

Ročník 2014

Kód publikace 330126-14

Praha, srpen 2014

Č. j.: 1248/2014 - 7201

Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Středočeského kraje v roce 2013

Zpracoval:

Krajská správa ČSÚ pro Středočeský kraj,
oddělení informačních služeb

Vedoucí oddělení:

Bc. Jana Slavníková

Informační služby:

tel.: +420 274 054 175, e-mail: infoservisstc@czso.cz

Kontaktní zaměstnanec:

Bc. Ondřej Junášek, e-mail: ondrej.junasek@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na Internetu: **www.czso.cz**

Údaje o Středočeském kraji naleznete také na Internetu: **www.stredocesky.czso.cz**

ÚVOD

Předkládaný materiál je analytickým obrazem vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Středočeského kraje v roce 2013, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2008). Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné. V textu je zmíněn také vývoj ve srovnání s ostatními kraji České republiky.

Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2013. Proto můžeme v některých oblastech zpracovat hodnocení zatím pouze do roku 2012. Navíc v oblasti makroekonomiky (hrubý domácí produkt, hrubá přidaná hodnota, tvorba hrubého fixního kapitálu a navazující ukazatele) probíhá v současnosti rozsáhlá revize dat v celé časové řadě od roku 1995, a to jak na celostátní úrovni, tak na úrovni regionální. Její výsledky na regionální úrovni budou zveřejněny koncem letošního roku.

Aktuální údaje průběžně zveřejňujeme na internetu na adrese www.stredocesky.czso.cz. Komplexní pohled na vývoj v kraji poskytuje Statistická ročenka Středočeského kraje pravidelně vydávaná v průběhu měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o krátkodobém vývoji regionu nabízí Statistický bulletin Středočeského kraje, který vychází 95. den po skončení příslušného čtvrtletí.

Obdobné materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky. Také tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích.

Reprodukce výňatků z tohoto materiálu lze pořizovat, pokud je uveden jejich zdroj, s výjimkou reprodukce pro komerční účely. Citace mohou být zveřejněny jen s uvedením zdroje „Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Středočeského kraje v roce 2013“ a původu statistických dat v něm otištěných.

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit. Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 31. 7. 2014. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

OBSAH

ÚVOD.....	3
SOUHRN HLAVNÍCH POZNATKŮ - Středočeský kraj 2013	7
1. DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ.....	9
2. SOCIÁLNÍ VÝVOJ	17
3. EKONOMICKÝ VÝVOJ	27
4. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	41
TABULKOVÁ PŘÍLOHA	47
1. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů	
Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - demografický vývoj.....	47
Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - sociální vývoj.....	48
Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - ekonomický vývoj	49
Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – vývoj životního prostředí	50
2. Vybrané ukazatele za Středočeský kraj	
Tab. 2.1 Vybrané ukazatele za Středočeský kraj - demografický vývoj.....	51
Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Středočeský kraj - sociální vývoj	52
Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Středočeský kraj - ekonomický vývoj	55
Tab. 2.4 Vybrané ukazatele za Středočeský kraj - vývoj životního prostředí.....	57
3. Vybrané ukazatele podle okresů Středočeského kraje	
3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Středočeského kraje	58
SEZNAM GRAFŮ:	
Graf 1 Vybrané ukazatele ve Středočeském kraji a ČR v roce 2013 (případně 2012).....	8
Graf 2 Přírůstek (úbytek) obyvatel ve Středočeském kraji v letech 1991 až 2013	9
Graf 3 Přistěhovalí a vystěhovalí ve Středočeském kraji v letech 1991 až 2013	10
Graf 4 Sňatky a rozvody ve Středočeském kraji v letech 1991 až 2013.....	12
Graf 5 Živě narození ve Středočeském kraji v letech 1991 až 2013.....	13
Graf 6 Zemřelí ve Středočeském kraji v letech 1991 až 2013	14
Graf 7 Naděje dožití při narození ve Středočeském kraji v letech 1991 až 2013	14
Graf 8 Průměrný věk a obyvatelstvo v předproduktivním a poproduktivním věku ve Středočeském kraji v letech 1991 až 2013	15
Graf 9 Věkové složení obyvatel Středočeského kraje k 31. 12. 2013	16
Graf 10 Ekonomická aktivita a zaměstnanost podle sektorů ve Středočeském kraji v letech 1993 až 2013	17
Graf 11 Pracovní síla podle věku dle VŠPS ve Středočeském kraji v letech 1993 až 2013	18
Graf 12 Obecná míra nezaměstnanosti ve Středočeském kraji (VŠPS) v letech 2003 až 2013	18
Graf 13 Ukazatele registrované nezaměstnanosti ve Středočeském kraji v letech 2008 až 2013	19
Graf 14 Mzdový medián v krajích v roce 2013.....	21
Graf 15 Počet příjemců a výše důchodu ve Středočeském kraji v letech 2003 až 2013.....	22
Graf 16 Intenzita lékařské péče a hospitalizací ve Středočeském kraji v letech 2008 až 2013	23
Graf 17 Počty žáků v mateřských a základních školách ve Středočeském kraji ve školních ročnících 2008/2009 až 2013/2014.....	24
Graf 18 Počty studentů na středních školách a studentů na vysokých školách s trvalým bydlištěm ve Středočeském kraji ve školních ročnících 2008/2009 až 2013/2014	24
Graf 19 Dopravní nehody v okresech Středočeského kraje v letech 2009 až 2013 (roční průměr).....	25
Graf 20 Zjištěná trestná činnost ve Středočeském kraji v letech 1993 až 2013	25

Graf 21	Podíl domácností jednotlivých krajů podle kvintilového rozdělení domácností ČR na základě čistého peněžního příjmu v roce 2012.....	26
Graf 22	Makroekonomické ukazatele ve Středočeském kraji a ČR v letech 1995 až 2012	28
Graf 23	Výdaje na výzkum a vývoj v letech 2008, 2010 a 2012	29
Graf 24	Domácnosti vybavené osobním počítačem a internetem v krajích v letech 2010, 2011 a 2012	30
Graf 25	Ekonomické subjekty podle převažující činnosti (CZ-NACE) k 31. 12. 2013	32
Graf 26	Sklizně vybraných plodin ve Středočeském kraji v letech 2008 až 2013.....	33
Graf 27	Těžba dřeva a zalesňování podle dřevin ve Středočeském kraji v roce 2013.....	34
Graf 28	Tržby (bez DPH) za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy (běžné ceny) za podniky se 100 a více zaměstnanci ve Středočeském kraji v letech 2003 až 2013	35
Graf 29	Zahájená a dokončená bytová výstavba ve Středočeském kraji v letech 2003 až 2013.....	37
Graf 30	Zahájené byty v krajích v letech 2003, 2008 a 2013.....	37
Graf 31	Zahájené byty podle typu budovy ve Středočeském kraji v letech 2003 až 2013	38
Graf 32	Struktura zahraničních návštěvníků hromadných ubytovacích zařízení Středočeského kraje a ČR podle země příjezdu v roce 2013.....	40
Graf 33	Ekologické zemědělství v okresech Středočeského kraje v letech 2008 a 2013	41
Graf 34	Měrné emise (REZZO 1–4) ve Středočeském kraji v letech 2002 až 2012.....	43
Graf 35	Měrné emise znečišťujících látek (REZZO 1–3) v okresech Středočeského kraje v roce 2012.....	44

SEZNAM KARTOGRAMŮ:

Kartogram 1	Přírůstek obyvatel v obcích v letech 2008 až 2013.....	10
Kartogram 2	Pohyb obyvatel ve správních obvodech ORP Středočeského kraje v letech 2008 až 2013 ..	11
Kartogram 3	Děti ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2013.....	15
Kartogram 4	Nezaměstnanost v krajích v letech 2008 až 2013 (stav ke konci jednotlivých měsíců).....	19
Kartogram 5	Nezaměstnanost v okresech Středočeského kraje v letech 2008 až 2013 (stav ke konci jednotlivých měsíců).....	20
Kartogram 6	Příjemci předčasného důchodu v okresech v prosinci 2013.....	22
Kartogram 7	Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2008 až 2012.....	27
Kartogram 8	Výzkum a vývoj v krajích v roce 2012	29
Kartogram 9	Soukromí podnikatelé ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2013 .	31
Kartogram 10	Sklizně obilovin v krajích v letech 2008 až 2013	32
Kartogram 11	Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy v krajích v roce 2013.....	35
Kartogram 12	Stavební práce v krajích v letech 2008 až 2013.....	36
Kartogram 13	Bytová výstavba v obcích Středočeského kraje v letech 2008 až 2013	38
Kartogram 14	Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2012 a 2013	39
Kartogram 15	Obyvatelstvo využívající veřejný vodovod a kanalizaci v krajích v roce 2013	42
Kartogram 16	Emise oxidů dusíku (REZZO 1–4) v krajích v letech 2008 až 2012.....	44
Kartogram 17	Komunální odpad v krajích v roce 2012	45
Kartogram 18	Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice v krajích v letech 2008 až 2012	46

SOUHRN HLAVNÍCH POZNATKŮ - STŘEDOČESKÝ KRAJ 2013

- Demografický vývoj**
- Kraj zaznamenal opět nejvyšší počet obyvatel mezi kraji a vývojem přírůstků obyvatelstva potvrdil nejvyšší dynamiku růstu.
 - Obyvatel již sedmnáctým rokem přibývá, především díky stěhování, přírůstek se ovšem snižuje.
 - Dvěma třetinami se na přírůstku obyvatel v kraji podílely okresy Praha-východ a Praha-západ, které byly zároveň věkově nejmladšími okresy v celé ČR, obdobně jako celý Středočeský kraj.
 - Snižuje se přírůstek stěhování, za kladnou hodnotou přírůstku stojí především přistěhovalí z ostatních krajů ČR. Mezi přistěhovalými začínají převažovat ženy.
 - Osmým rokem po sobě se narodilo více dětí, než kolik osob zemřelo. Počet narozených se však již tři roky snižuje. Úhrnná plodnost byla nejvyšší v ČR.
 - Pokračuje trend odkládání porodů do vyššího věku, nadále stoupá podíl dětí narozených mimo manželství.
 - Počet sňatků klesá, míra sňatečnosti klesla pod republikový průměr, zvýšil se počet rozvodů.
 - Po čtyřletém snižování opět začalo přibývat cizinců v kraji.

- Sociální vývoj**
- Dlouhodobě roste ekonomická aktivita obyvatelstva, míra zaměstnanosti je druhá nejvyšší mezi kraji, nadále roste podíl zaměstnanosti v sektoru služeb.
 - Počet nezaměstnaných se nadále zvyšuje. Nezaměstnanost se za pět let zdvojnásobila, zvyšuje se ve všech vzdělanostních i věkových kategoriích. Zvýšil se počet dlouhodobě nezaměstnaných.
 - Průměrná mzda i mzdový medián dosahují nadále po Hl. m. Praze druhé nejvyšší hodnoty mezi kraji ČR.
 - Zvyšuje se počet příjemců důchodu i osob odcházejících do předčasného důchodu.
 - Nadále se zvyšuje počet lékařů, přesto počet obyvatel připadajících na jednoho lékaře byl mezi kraji nejvyšší.
 - Dlouhodobě se zvyšuje počet dětí v mateřských školách; počet žáků na základních školách se meziročně zvýšil již počtvrté za sebou, na středních školách se zatím dlouhodobě snižuje. Začal se snižovat počet Středočechů studujících na vysoké škole.
 - Přibývá dopravních nehod v kraji, úmrtnost při nehodách se však snižuje. Po pěti letech se poprvé zvýšil počet zjištěných trestných činů.
 - Příjmy domácností v kraji jsou vyšší než v ostatních krajích, s výjimkou Hl. m. Prahy, kde dosahovaly hodnot ještě vyšších.

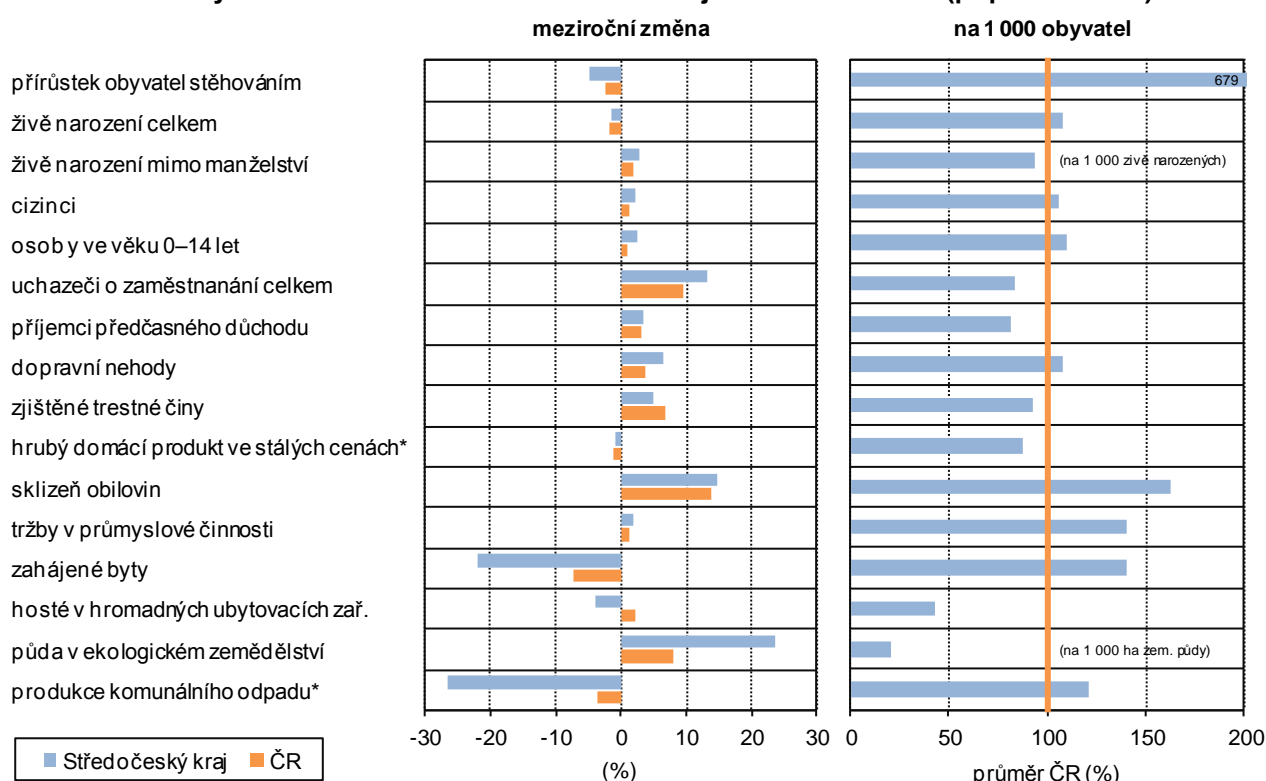
- Ekonomický vývoj**
- Ekonomická výkonnost kraje patří nadále k nejvyšším v ČR. Po oživení ekonomiky v letech 2010 a 2011 došlo opět k mírnému poklesu HDP.
 - Počet pracovišť v oblasti výzkumu a vývoje se dlouhodobě zvyšuje, zaměstnanost v tomto sektoru však poprvé poklesla.
 - Nadále se zvyšuje počítačová gramotnost obyvatel a vybavenost domácností internetem, růst byl vyšší než v celé ČR.
 - Intenzita podnikání patří k nejvyšším v ČR, především v centrální části kraje.
 - Došlo k meziročnímu zvýšení sklizně obilovin a olejnin, u okopanin byl naopak zaznamenán pokles.
 - Produkce vepřového a hovězího masa klesá, produkce mléka již tři roky vzrůstá.
 - Těžba dřeva se dlouhodobě snižuje, byla nejnižší za posledních pět let.
 - Tržby v průmyslu se zvýšily již počtvrté za sebou, klesá podíl exportu na tržbách.
 - Pokračoval propad ve stavebnictví a bytové výstavbě. Počet zahájených bytů byl mezi kraji i nadále nejvyšší, podíl na ČR však postupně klesá.

- Došlo k meziročnímu poklesu návštěvnosti kraje, a to především v letních měsících. Pokles proběhl u tuzemských návštěvníků. Počtem hostů v ubytovacích zařízeních se v mezikrajském srovnání řadil Středočeský kraj k průměru, intenzita návštěvnosti však patřila k nejnižším v republice.

Životní prostředí

- Přibývá ekologicky obhospodařované zemědělské půdy, podíl na zemědělské půdě zůstává však i nadále nejnižší v ČR.
- Podíl obyvatel připojených k veřejnému vodovodu a kanalizaci byl jeden z nejnižších v ČR, podíl čištěných vod patřil naopak k nejvyšším mezi kraji ČR.
- Měrné emise znečišťujících látek se dlouhodobě snižují.
- Podíl odděleně sbíraného odpadu byl stále nejnižší v ČR.

Graf 1 Vybrané ukazatele ve Středočeském kraji a ČR v roce 2013 (případně 2012*)

Projevy zhoršené hospodářské situace související s finanční krizí ve světě (2008) jsou stále patrné především v pomalejším růstu ekonomiky. Ekonomická výkonnost kraje se zlepšila pouze částečně, např. v odvětví průmyslu, stavebnictví však zůstává v meziročních propadech i nadále. Snížil se zájem o bytovou výstavbu, která zažívala rozkvět v období let 2005–2008. S poklesem bytové výstavby, vyšší nezaměstnaností a zpomalením suburbanizačních procesů v centrální části kraje se postupně snižuje přírůstek obyvatel.

Středočeský kraj není homogenním územím a existují rozdíly mezi centrální částí a územím při vnějších hranicích kraje. Tato skutečnost je patrná z dostupných statistik demografických i sociálně-ekonomických. Okresy Praha-východ a Praha-západ se díky své poloze a snadné dostupnosti hlavního města podílejí na krajském přírůstku obyvatel či bytové výstavby nejvýrazněji. Jsou charakterizovány také nižším průměrným věkem a vyšším podílem mladého obyvatelstva, vyšší ekonomickou aktivitou a zaměstnaností, nízkou nezaměstnaností, vyšším podílem vysokoškolsky vzdělaných obyvatel, vyšší zaměstnaností osob v důchodovém věku a zároveň nižším podílem osob odcházejících do předčasného důchodu, vyšší intenzitou podnikání. V důsledku rychlého růstu počtu obyvatel se zde projevují i faktory méně příznivé, např. vyšší počet obyvatel na jednotku lékařské péče, vyšší počet dětí v mateřských i základních školách, vyšší dopravní zatížení a nehodovost. Výrazně odlišné charakteristiky těchto okresů značně ovlivňují, a do jisté míry i zkreslují, hodnocení kraje jako celku.

1. DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

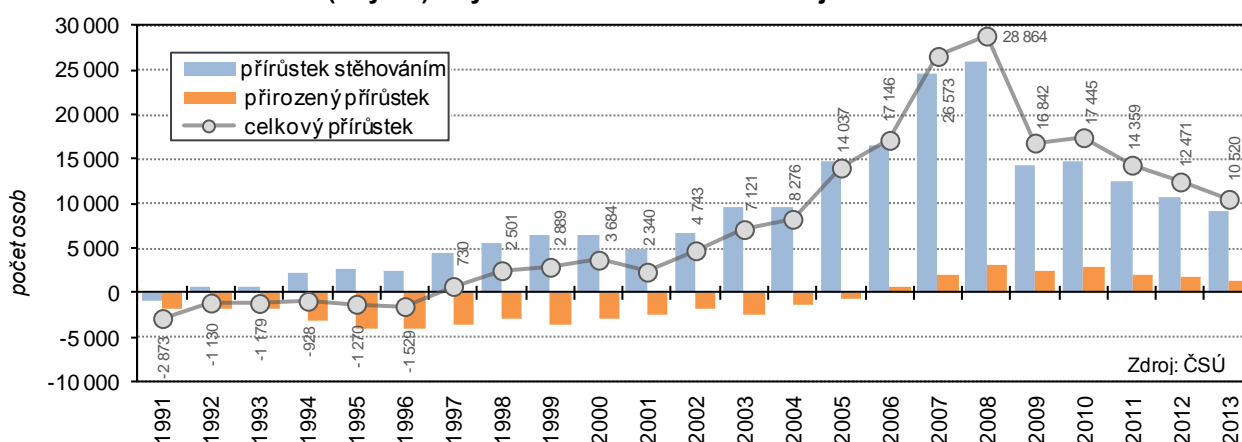
Středočeský kraj stojí čtvrtým rokem na pozici nejlidnatějšího kraje České republiky

Na konci roku 2013 žilo ve Středočeském kraji celkem 1 302 336 obyvatel. Počet obyvatel se v roce 2013 zvýšil o 10 520 osob, což byla nejvyšší hodnota celkového přírůstku mezi všemi kraji republiky. Pokračoval tak nárůst počtu obyvatel, ke kterému dochází v kraji již sedmnáctým rokem. Hodnota celkového přírůstku zaznamenává ale v posledních letech pokles. V roce 2013 byla o 16 % nižší ve srovnání s předchozím rokem 2012 a dokonce o 64 % nižší než v roce 2008, což byl rok s nejvyšším nárůstem počtu obyvatel.

Obyvatel přibývalo díky vysokému počtu přistěhovalých

Vysoký celkový přírůstek počtu obyvatel ve Středočeském kraji byl zapříčiněn především přírůstkem stěhováním. V roce 2013 se přistěhovalo do kraje o 9 226 osob více, než se vystěhovalo, což představovalo 88% podíl přírůstku stěhováním na celkovém přírůstku počtu obyvatel kraje. Přírůstek stěhováním je ve Středočeském kraji jednoznačně nejvyšší mezi všemi kraji, a to jak absolutně, tak v přepočtu na tisíc obyvatel (7,1 ‰).

Graf 2 Přírůstek (úbytek) obyvatel ve Středočeském kraji v letech 1991 až 2013

Přírůstek stěhováním však klesá

Přes stále vysokou převahu přistěhovalých (24 781 osob) nad vystěhovalými (15 555 osob) však zaznamenáváme od roku 2009 ve Středočeském kraji trend poklesu přírůstku stěhováním. Jeho hodnota v roce 2013 dosáhla pouze 36 % hodnoty z roku 2008. Na poklesu přírůstku stěhováním mezi roky 2012 a 2013 se větší měrou podílel pokles počtu přistěhovalých (o 4,7 %) než nárůst počtu vystěhovalých (o 2,3 %).

Přírůstek obyvatel byl v roce 2013 zajištěn téměř výhradně vnitřním stěhováním

Kladný přírůstek stěhováním zajišťovalo v roce 2013 téměř stoprocentně stěhování vnitřní (saldo stěhování Středočeského kraje s ostatními regiony ČR – 9 088 osob), protože u migrace se zahraničím převýšil počet přistěhovalých pouze o 138 osob počet vystěhovalých.

Z cizinců se nejčastěji přistěhovali Slováci, vystěhovali Ukrajinci

Přistěhovalí ze zahraničí byli nejčastěji Slováci (32 %), se Slovenskem měl Středočeský kraj v roce 2013 kladné migrační saldo. U vystěhovalých do ciziny dominovali Ukrajinci, tvořili 43 % z celkového počtu vystěhovalých do ciziny a migrační saldo Středočeského kraje s Ukrajinou bylo v roce 2013 záporné.

Mezi přistěhovalými převažují již třetím rokem ženy

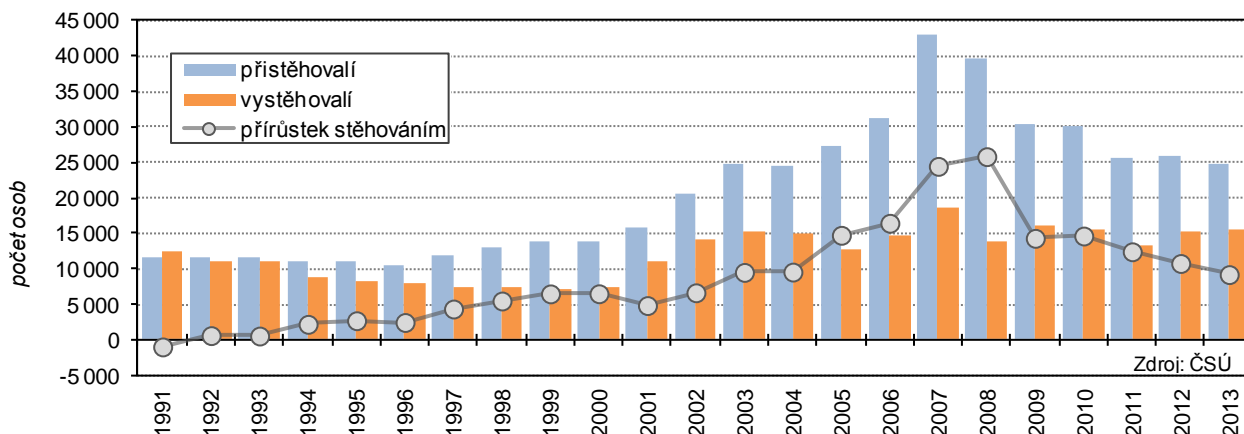
Snižuje se podíl mužů na celkovém počtu přistěhovalých a vystěhovalých ve Středočeském kraji. Zatímco v roce 2003 tvořili muži 57 % přistěhovalých, v roce 2013 to bylo už jen 49 %. Ženy převažují nad muži mezi přistěhovalými již třetím rokem (od roku 2011). U vystěhovalých osob došlo k poklesu podílu mužů z 61 % v roce 2003 na 50,2 % v roce 2013, ženy převažovaly nad muži prozatím pouze v roce 2011.

Stěhováním výrazně přibývá v kraji děti

Vysoký podíl mezi přistěhovalými tvoří dětská složka (0-14 let), v roce 2013 se jednalo o 22 %, což potvrzuje migrační model, kdy kraj získává stěhováním především mladé rodiny s dětmi. Ve věkové kategorii 0-14 let byl ve Středočeském kraji v roce 2013 přírůstek stěhováním 2 242 osob, což je řádově

vyšší hodnota ve srovnání s ostatními šesti kraji, které rovněž zaznamenaly nárůst dětské složky (zde se však jednalo pouze o desítky osob). Věková kategorie dětí starých 0 až 4 roky dosáhla v rámci Středočeského kraje dokonce nejvyšší přírůstek (1 614 dětí) v rámci pětiletých kategorií (následují dospělí 30 až 34 let – 1 326 osob). V ostatních krajích vykazovaly věkové kategorie malých dětí buď záporné hodnoty, nebo přírůstky pouze v řádu jednotek osob.

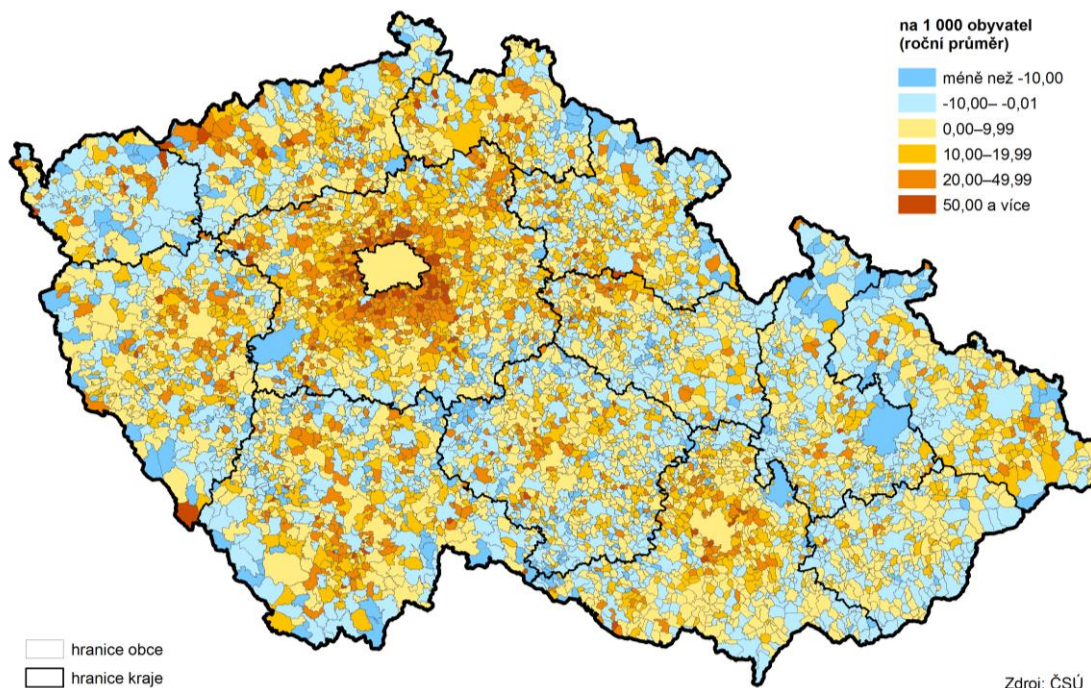
Graf 3 Přistěhovalí a vystěhovalí ve Středočeském kraji v letech 1991 až 2013

Přirozený přírůstek se opět snížil, stále ale převažují narození nad zemřelými

Počet obyvatel vzrostl ve Středočeském kraji během roku 2013 i díky přirozenému přírůstku obyvatel (o 1 294 osob), který byl po Praze druhý nejvyšší, a to jak absolutně, tak v přepočtu na tisíc obyvatel (1,0 ‰). Stále však pokračuje trend jeho snižování, v roce 2013 činil přirozený přírůstek pouze 43 % z maximální hodnoty dosažené v roce 2008. Na jeho snížení mezi roky 2012 a 2013 se podílel pokles počtu narozených dětí (o 1,5 %) zhruba stejnou měrou jako nárůst počtu zemřelých osob (o 1,3 %).

Kartogram 1 Přírůstek obyvatel v obcích v letech 2008 až 2013

V roce 2013 zaznamenal počet cizinců i jejich podíl na obyvatelstvu po čtyřech letech poklesu opětovný nárůst

Počet cizinců žijících v kraji dosáhl svého maxima v roce 2008, když překročil šedesátitisícovou hranici. Od roku 2009 pak počet cizinců klesal až do roku 2012, v posledním roce však došlo opět k nárůstu a ke konci roku 2013 žilo v kraji 58 063 cizinců. To představovalo 4,5% podíl na obyvatelstvu, což byla třetí nejvyšší hodnota mezi kraji. Nejvyšší podíl cizinců vykázaly okresy Mladá Boleslav (7,3 %), Praha-západ (7,2 %) a Praha-východ (6,4 %).

Nejlidnatějším okresem bylo Kladno, nejméně lidí žilo v okrese Rakovník

Nejlidnatějším okresem ve Středočeském kraji zůstal i ke konci roku 2013 okres Kladno se 160 767 obyvateli. Jen o zhruba tisíc obyvatel méně měl však na druhém místě stojící okres Praha-východ, který byl v roce 2013 okresem s nejvyšším relativním (26,4 %) i absolutním (4 177 osob) celkovým přírůstkem počtu obyvatel v celé České republice. Nejméně lidnatým okresem je dlouhodobě okres Rakovník, kde navíc došlo meziročně k poklesu počtu obyvatel. Ke konci roku 2013 zde žilo 55 329 osob.

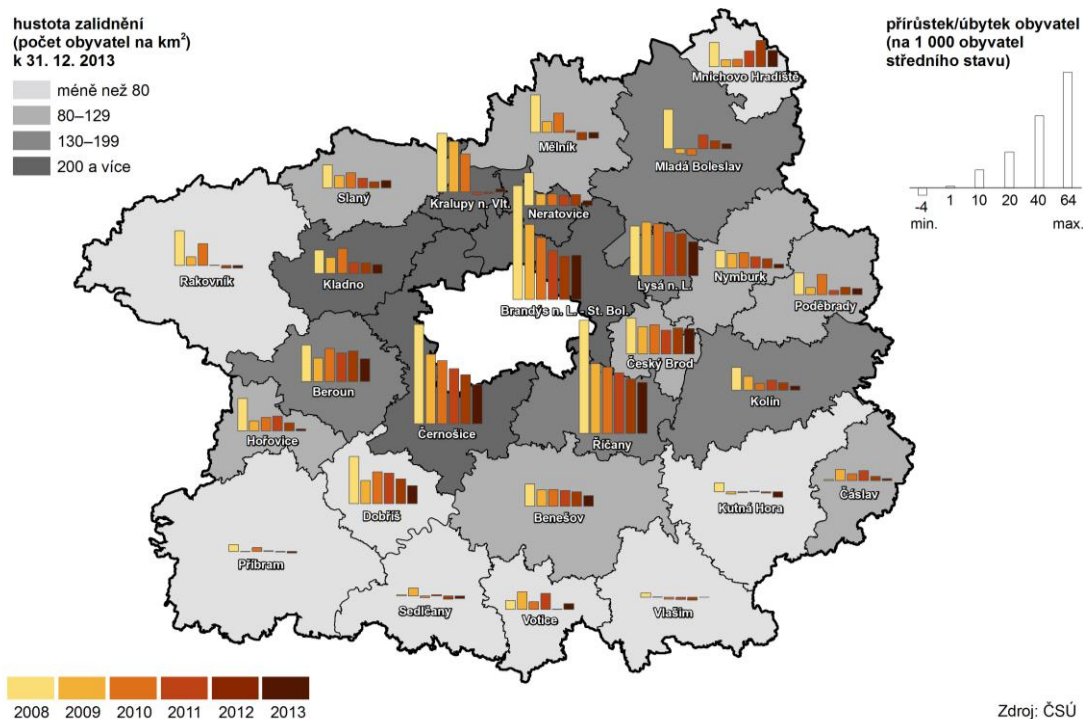
Okresy Praha-východ a Praha-západ se v roce 2013 podílely na celkovém přírůstku kraje dvěma třetinami

Na nárůstu počtu obyvatel Středočeského kraje se v roce 2013 podílely především okresy Praha-východ a Praha-západ (nárůst o 4 177, resp. o 2 880 osob), přičemž došlo ke zvýšení jejich podílu na celkovém přírůstku obyvatel kraje na 67 % (oproti 61 % v roce 2012). Jedná se o okresy v zázemí Prahy, které dlouhodobě zaznamenávají vysoké přírůstky stěhováním. Počet přistěhovaných osob je výrazně nejvyšší ve srovnání s ostatními okresy, a to jak v rámci Středočeského kraje, tak celé republiky. Do okresu Praha-východ se v roce 2013 přistěhovalo 6 797 osob, do okresu Praha-západ 5 537 osob a přistěhovaní zde převyšovali vystěhované o 3 356 resp. 2 228 osob. Příznivá věková struktura přistěhovaných zde pozitivně ovlivňuje přirozenou měnu obyvatelstva v podobě vysokých kladných hodnot přirozeného přírůstku. Okresy Praha-východ a Praha-západ vykazovaly v roce 2013 nejvyšší hodnoty porodnosti (13,3 resp. 12,9 živě narozených na 1000 obyv.) a nejnižší úroveň úmrtnosti (8,1 resp. 7,9 zemřelých na 1000 obyv.) v rámci celé České republiky.

Nejvíce obyvatel ubylo meziročně na Kutnohorsku, kde dlouhodobě převažuje počet zemřelých nad narozenými

Nejvýraznější meziroční pokles počtu obyvatel zaznamenal okres Kutná Hora (jak v absolutním – o 122 osob, tak v relativním vyjádření), a to vlivem vysokého úbytku přirozenou měnou (o 220 osob), protože saldo stěhováním bylo kladné. Kutnohorsko vykázalo v roce 2013 osmou nejnižší hodnotu porodnosti v rámci všech okresů České republiky (9,0 narozených na 1000 obyvatel). Počet zemřelých na 1000 obyvatel (12,0) byl dokonce v rámci celé republiky nejvyšší.

Kartogram 2 Pohyb obyvatel ve správních obvodech ORP Středočeského kraje v letech 2008 až 2013

▪ SŇATEČNOST, ROZVODOVOST

Počet sňatků se snížil, sňatečnost poklesla pod republikový průměr

V roce 2013 bylo ve Středočeském kraji uzavřeno celkem 5 252 sňatků. Ve srovnání s předchozím rokem se jednalo o 5,7% pokles. Počet sňatků klesá plynule od roku 2008, především v přepočtu na tisíc obyvatel je patrný výrazný pokles (o 28 %) mezi lety 2007–2013 z hodnoty 5,6 na 4 sňatky. V posledních deseti letech byl vždy relativní počet sňatků vyšší než v rámci celé České republiky, v roce 2013 však vykázal Středočeský kraj nižší hodnotu (4,0 oproti 4,1 za ČR).

V roce 2013 přitahovala budoucí novomanžele nešťastná/šťastná třináctka, takže když toto datum vyšlo navíc na letní sobotu, stal se 13. červenec 2013 dnem s největším počtem uzavřených sňatků (173).

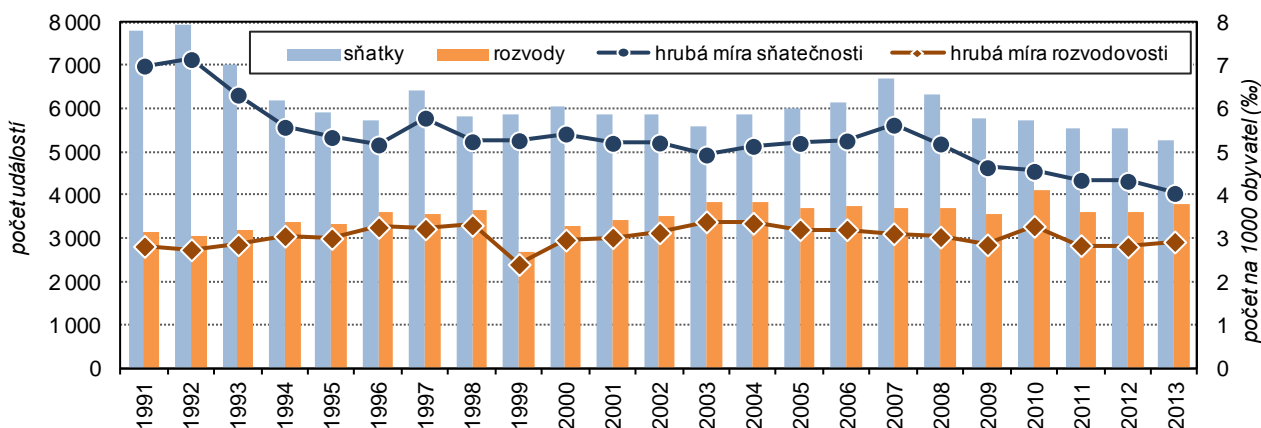
Stále se zvyšuje věk při uzavření prvního sňatku; ženich 31,7 let, nevěsta 29,1 let

Trendem je neustále se zvyšující věk novomanželů. V roce 2007 překročil průměrný věk ženichů při prvním sňatku ve Středočeském kraji hranici 30 let, v roce 2013 dosáhli ženichů průměrného věku 31,7 let. U středočeských nevěst se v roce 2013 přehoupl průměrný věk při prvním sňatku přes hranici 29 let (29,1). Ve většině případů je při uzavření sňatku starší muž, v roce 2013 se jednalo o 69 % sňatků, tento podíl zůstává v průběhu sledovaného období téměř stejný. Posunování uzavření manželství do vyššího věku dokumentuje i snižující se podíl mladších věkových kategorií novomanželů. Zatímco v roce 2013 bylo 49 % nevěst a 31 % ženichů mladších než 30 let, před deseti lety ještě tvořila tato věková kategorie většinu (72 % resp. 56 %).

Počet rozvodů se meziročně zvýšil, na sto sňatků připadlo ve Středočeském kraji nejvíc rozvodů v rámci celé republiky

Ve Středočeském kraji se v roce 2013 rozvedlo 3 793 párů, což bylo o 5 % více než v předchozím roce. Vysoký meziroční nárůst indexu rozvodovosti, který udává poměr počtu rozvodů a sňatků, byl způsoben současným poklesem počtu sňatků a nárůstem počtu rozvodů. Hodnota 72,2 rozvodů na 100 sňatků v roce 2013 byla nejvyšší mezi všemi kraji České republiky a zároveň historicky nejvyšší hodnotou ve Středočeském kraji. Nejčastější příčinou rozvratu manželství (81 %) byla rozdílnost povah, názorů a zájmů. Stejně jako se zvyšuje průměrný věk při sňatku, dochází i k nárůstu průměrného věku při rozvodu. V roce 2013 byl průměrný věk při rozvodu u mužů 43,0 a u žen 39,9 let (při prvním rozvodu 41,4 resp. 38,7 let). Většina rozvedených manželství je s nezletilými dětmi, dlouhodobě se tento podíl pohybuje kolem 60 %, přičemž v roce 2013 se jednalo o 59,1 % rozvodů.

Graf 4 Sňatky a rozvody ve Středočeském kraji v letech 1991 až 2013

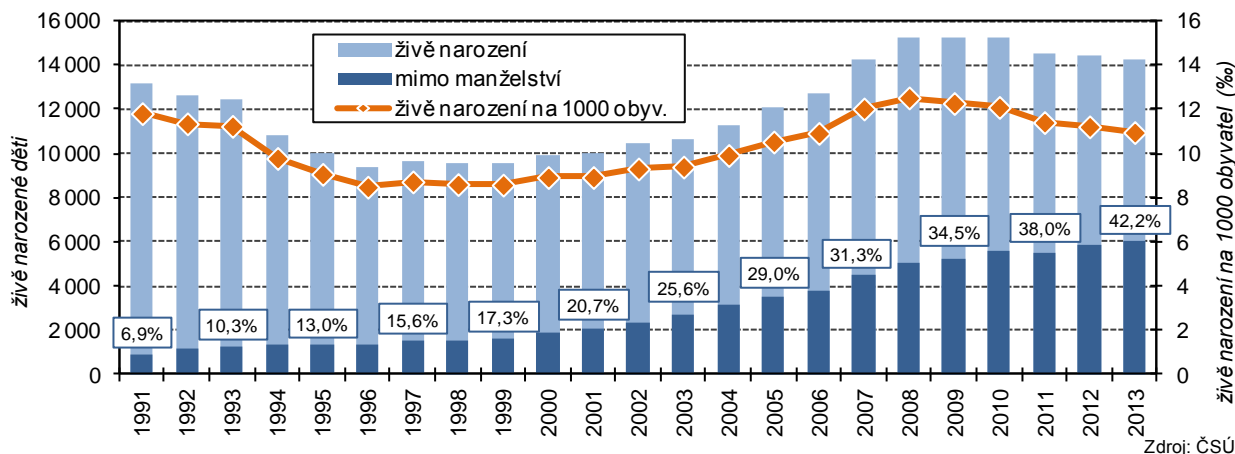
Zdroj: ČSÚ

▪ PORODNOST, POTRATOVOST

Počet narozených se v kraji snižuje, přesto je v přepočtu na tisíc obyvatel druhý nejvyšší v České republice

V roce 2013 se ve Středočeském kraji živě narodilo 14 218 dětí. Od roku 2009 dochází k poklesu počtu narozených dětí (absolutně i v přepočtu na tisíc obyvatel). I v roce 2013 si však kraj udržel druhé místo v počtu živě narozených dětí na tisíc obyvatel (11,0), stejně jako v roce 2012. V těchto dvou letech vykazovala vyšší hodnotu pouze Praha, v předcházejících letech 2006 – 2011 stál Středočeský kraj na mezikrajském žebříčku dokonce na prvním místě. V absolutním počtu narozených dětí zaujímá Středočeský kraj od roku 2006 stále první místo.

Graf 5 Živě narození ve Středočeském kraji v letech 1991 až 2013

Zdroj: ČSÚ

Plodnost v kraji byla nejvyšší v rámci ČR, dochází ale k jejímu snižování

Nejvyšší hodnota úhrnné plodnosti¹ byla v kraji dosažena v roce 2008 (1,60), v dalších letech se plodnost snižovala, mezi roky 2012 – 2013 došlo ale opět k nárůstu. Úhrnná plodnost byla v roce 2013 nejvyšší mezi kraji České republiky, činila 1,54 (průměr za ČR byl 1,46).

Průměrný věk žen při porodu se opět zvýšil, v roce 2013 bylo prvorodičce v průměru 29 let

Středočeský kraj kopíruje celospolečenský trend posunování rodičovství do vyššího věku. Průměrný věk matek při narození dítěte je v kraji vyšší než průměr České republiky, v roce 2009 se přehoupl přes hranici 30 let (v České republice až o rok později) a v roce 2013 dosáhl 30,9 let. Průměrný věk matky při narození prvního dítěte rovněž postupně roste, v roce 2013 dosáhl hodnoty 29 let. Podíl matek starších 35 let vzrostl ve Středočeském kraji za posledních deset let téměř trojnásobně ze 7,5 % (rok 2004) na 21,7 % v roce 2013.

Mimo manželství se narodilo 42 dětí ze 100

Vývoj podílu dětí narozených mimo manželství kopíruje ve Středočeském kraji celorepublikový trend, dochází k neustálému nárůstu tohoto podílu. Zatímco před dvaceti lety se mimo manželství rodila ve Středočeském kraji pouze desetina dětí, před deseti lety to už byla čtvrtina a v roce 2013 se jednalo o více než dvě pětiny - 42,2 % dětí. Stále ale zůstává tento podíl pod průměrem ČR (45 %), v roce 2013 byl 3. nejnižší mezi kraji.

Počet potratů na 100 narozených dětí dosáhl v roce 2013 poprvé vyšší hodnoty než celostátní průměr

Počet potratů se v posledních letech opět přibližoval pětitisícové hranici, pod kterou poklesl v roce 2000 z vysokých hodnot v devadesátých letech. Od roku 2001 zaznamenal Středočeský kraj více než 5 tisíc potratů v roce 2009 a v posledním sledovaném roce 2013 (5 038). V přepočtu na tisíc obyvatel (3,9) se jednalo o 4. nejvyšší hodnotu mezi kraji. Významně se změnila struktura potratů. S rozšířením antikoncepce výrazně pokleslo množství uměle přerušovaných těhotenství, jejich podíl na celkovém počtu potratů poklesl z 90 % na počátku 90. let minulého století na 61 % v roce 2013.

Ukazatel úhrnné potratovosti dosáhl v roce 2013 hodnoty 0,55, což byla vyšší hodnota ve srovnání s celou republikou (0,52).

Počet potratů na 100 narozených dětí se ve Středočeském kraji dlouhodobě držel pod republikovým průměrem, v roce 2013 však republikovou hodnotu (35,2) překročil, když dosáhl 35,3.

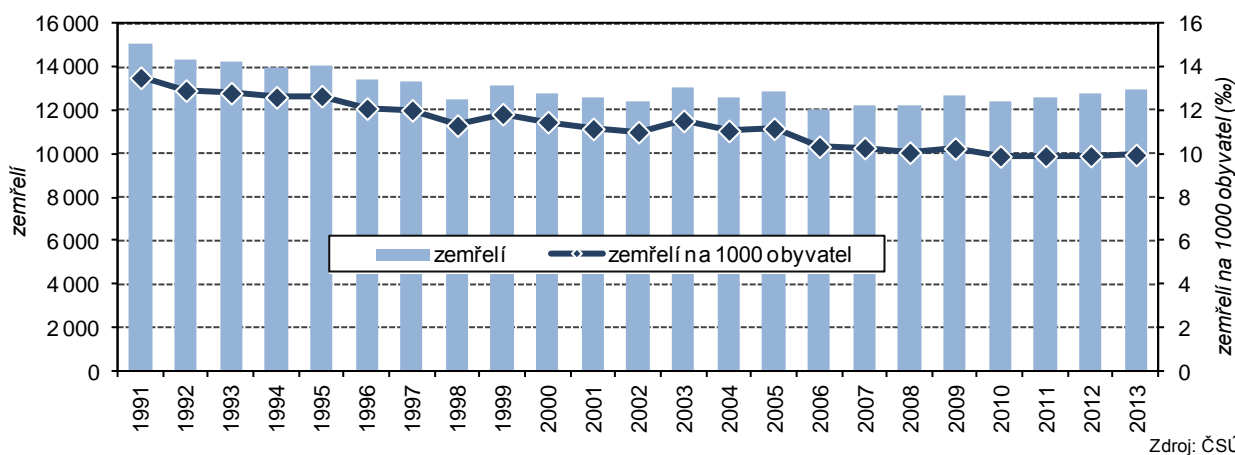
¹ vyjadřuje počet dětí, které by se narodily jedné ženě za její reprodukční období při zachování plodnosti daného roku

ÚMRTNOST, NADĚJE DOŽITÍ

Ukazatele úmrtnosti zaznamenaly ve Středočeském kraji příznivé hodnoty ve srovnání s ostatními regiony ČR

Počet zemřelých se v posledních deseti letech pohyboval pod hranicí 13 tisíc, v roce 2013 zemřelo ve Středočeském kraji celkem 12 924 osob. V přepočtu na tisíc obyvatel se jednalo o 10 zemřelých, což byla v mezikrajském srovnání třetí nejnižší hodnota (po Praze a Jihomoravském kraji). Nejvíce lidí umírá na nemoci oběhové soustavy, v roce 2013 se na celkovém počtu zemřelých tato kategorie úmrtí podílela 46,6 %. Následují zemřelí na novotvary, kteří tvořili 25,9 % všech zemřelých ve Středočeském kraji. Dobře je na tom Středočeský kraj z hlediska ukazatelů kojenecké a novorozenecké úmrtnosti (zemřelí do 1 roku resp. do 28 dnů na 1000 živě narozených). Novorozenecká úmrtnost byla v roce 2013 nejnižší mezi kraji (0,8). U kojenecké úmrtnosti dosáhl kraj 4. nejnižší hodnoty (1,6).

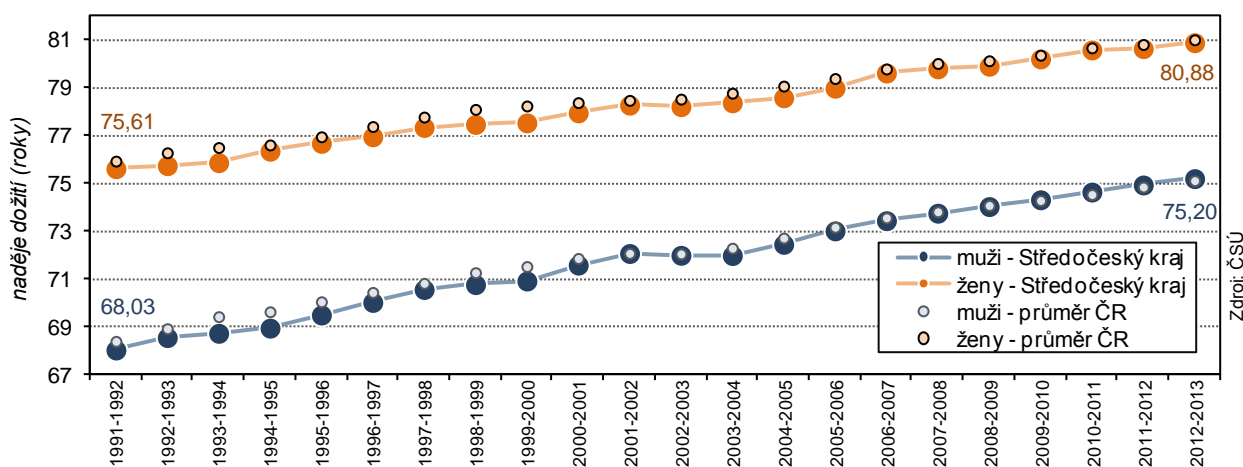
Graf 6 Zemřelí ve Středočeském kraji v letech 1991 až 2013

Středočech - muž by měl žít déle než průměrný Čech, Středočeška – žena má nižší naději dožití než průměrná Češka

Naděje dožití² neustále roste. Dynamičtější vývoj naděje dožití při narození ve srovnání s celou republikou zaznamenal Středočeský kraj u mužů, u nichž dochází také k rychlejšímu stírání rozdílu mezi krajskou a republikovou hodnotou než v případě žen. V posledních čtyřech letech se dokonce krajská hodnota naděje dožití mužů při narození dostala nad hodnotu za celou Českou republiku, v letech 2012-2013 dosáhla 75,2 let. Ženy ve Středočeském kraji měly však i v letech 2012-2013 nižší naději dožití při narození – 80,9 let, než činil průměr za Českou republiku.

Graf 7 Naděje dožití při narození ve Středočeském kraji v letech 1991 až 2013

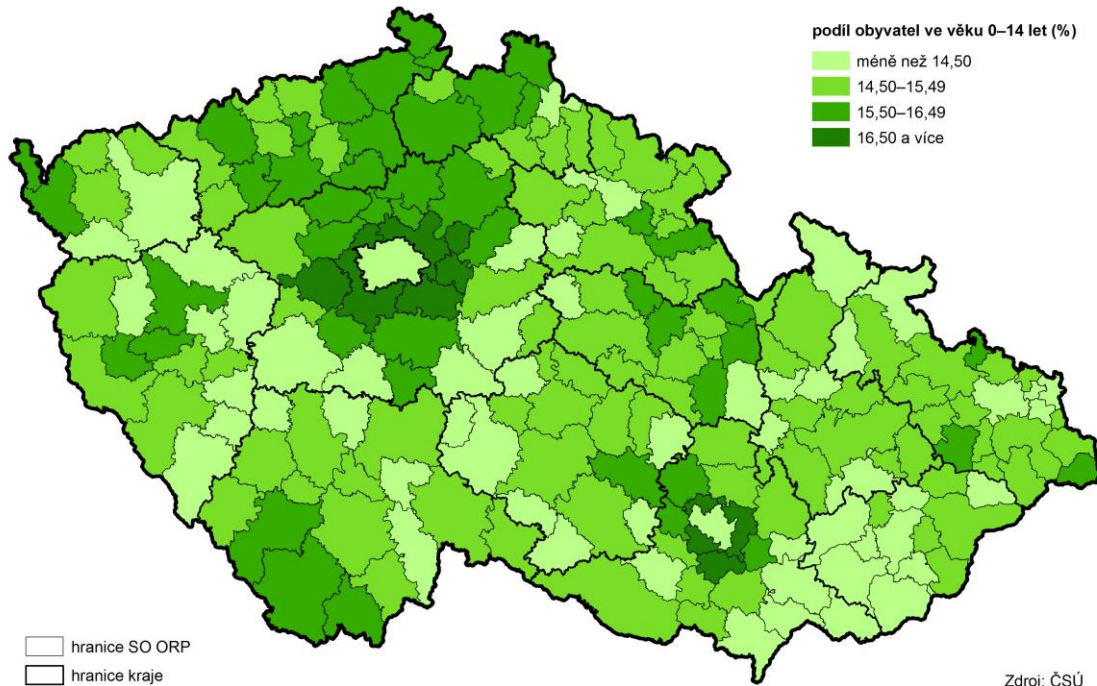
² vyjadřuje průměrný počet let, kterých má jedinec naději se dožít při zachování aktuální úrovně úmrtnosti

▪ VĚKOVÉ SLOŽENÍ OBYVATELSTVA

Středočeský kraj je nejmladším krajem ČR

Středočeský kraj vykazuje příznivou věkovou strukturu obyvatelstva, je nejmladším krajem České republiky. Důvodem je migrace v podobě vysokého počtu přistěhovalých osob mladších věkových kategorií. Mladí přistěhovalí zakládají v kraji rodiny a přispívají k pozitivním hodnotám ukazatelů věkové struktury obyvatelstva. Průměrný věk obyvatel Středočeského kraje byl v roce 2013 nejnižší mezi všemi kraji – 40,6 let. Mužům bylo v průměru 39,3 roků a ženám 41,8 let.

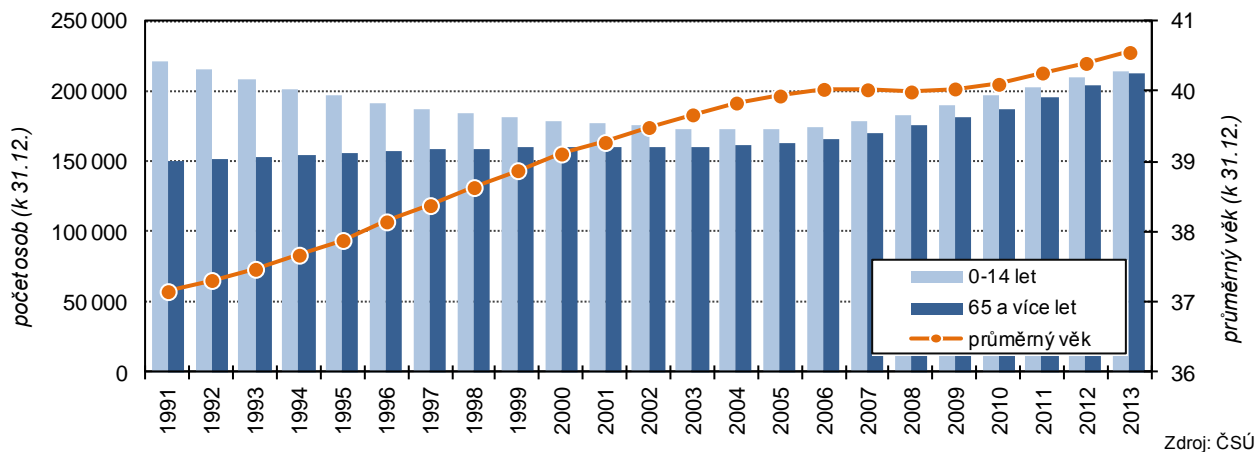
Kartogram 3 Děti ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2013

Jako v jediném kraji převažovaly početně děti do 14 let nad osobami ve věku 65 a více let

Středočeský kraj zaznamenal v posledních dvou letech jako jediný kraj převahu dětské složky do 14 let nad kategorií osob 65 a více let a index stáří tak byl nejnižší mezi kraji – 98,8. Dětská složka tvořila v roce 2013 ve Středočeském kraji 16,5 % z celkového počtu obyvatel, což byl nejvyšší podíl mezi kraji. Naopak zastoupení osob starších 65 let bylo ve Středočeském kraji nejnižší - 16,3 %.

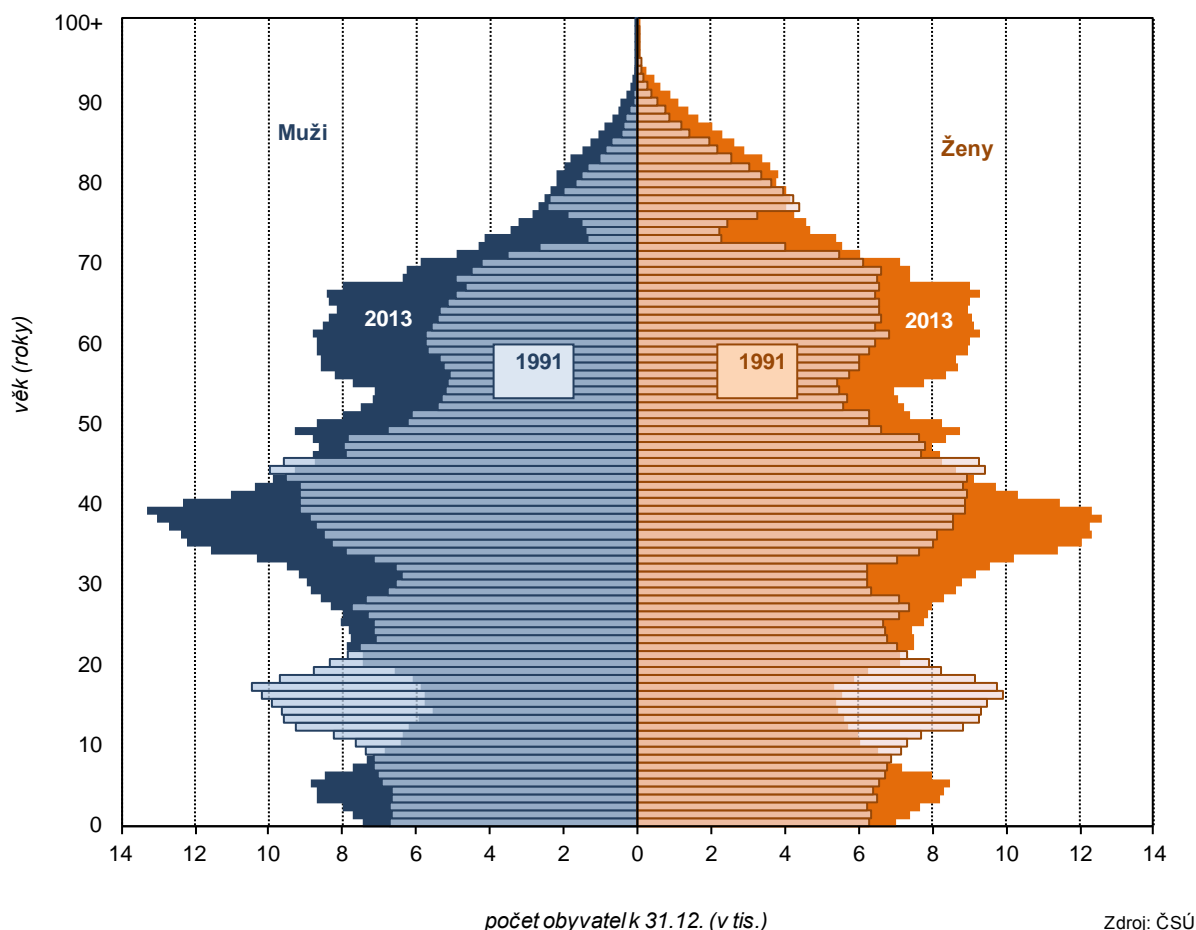
Graf 8 Průměrný věk a obyvatelstvo v předproduktivním a poproduktivním věku ve Středočeském kraji v letech 1991 až 2013

Přes stále příznivé hodnoty věkové struktury dochází i ve Středočeském kraji ke stárnutí populace

I přesto, že Středočeský kraj dosahuje v posledních letech příznivých hodnot ukazatelů věkové struktury obyvatelstva ve srovnání s ostatními regiony České republiky, se i zde projevuje z hlediska vývoje celospolečenský trend stárnutí obyvatelstva. Zvyšuje se průměrný věk, index stáří i zastoupení starších věkových kategorií v populaci. Tempo růstu je však v porovnání s celorepublikovou hodnotou nižší. Mezi roky 2003 – 2013 se zvýšil průměrný věk ve Středočeském kraji o 2,3 % oproti 5% navýšení v ČR. Podíl obyvatel ve věku 65 let a starších narostl o 15 % (v ČR o 25 %) a výrazný nárůst byl zaznamenán u nejstarší věkové kategorie osob nad 80 let – o 26 % (o 37 % v ČR).

Graf 9 Věkové složení obyvatel Středočeského kraje k 31. 12. 2013

Nejmladší obyvatelstvo žije v zázemí Prahy, nejstarší naopak na Kutnohorsku

Věková struktura obyvatel vykazuje v rámci kraje značnou územní diferenciaci. Nejmladší obyvatelstvo obývá zázemí Prahy, v okresech Praha-západ a Praha-východ bylo dosaženo nejnižšího průměrného věku dokonce v rámci celé republiky. Pouze u těchto dvou okresů zůstal v roce 2013 průměrný věk pod hranicí 40 let (38,5 resp. 38,3). Pozitivní věkovou strukturu obyvatel ovlivňuje stěhování, oba okresy stojí na prvním místě v rámci celé republiky v hodnotách migračního přírůstku, kdy získávají především mladší obyvatelstvo. Příznivá je i situace v přirozené změně obyvatelstva. Porodnost je zde nejvyšší mezi všemi okresy, úmrtnost naopak nejnižší. Nejstarší obyvatelstvo kraje žije v okrese Kutná Hora, průměrný věk zde v roce 2013 činil 42,2 let, což byla devátá nejvyšší hodnota v rámci celé republiky. Tento okres vykázal v roce 2013 druhý nejvyšší úbytek přirozenou měnou, když dosáhl nejvyšší míry úmrtnosti a 8. nejnižší míry porodnosti mezi všemi okresy ČR.

2. SOCIÁLNÍ VÝVOJ

▪ EKONOMICKÁ AKTIVITA, ZAMĚSTNANOST, OBECNÁ NEZAMĚSTNANOST podle šetření VŠPS

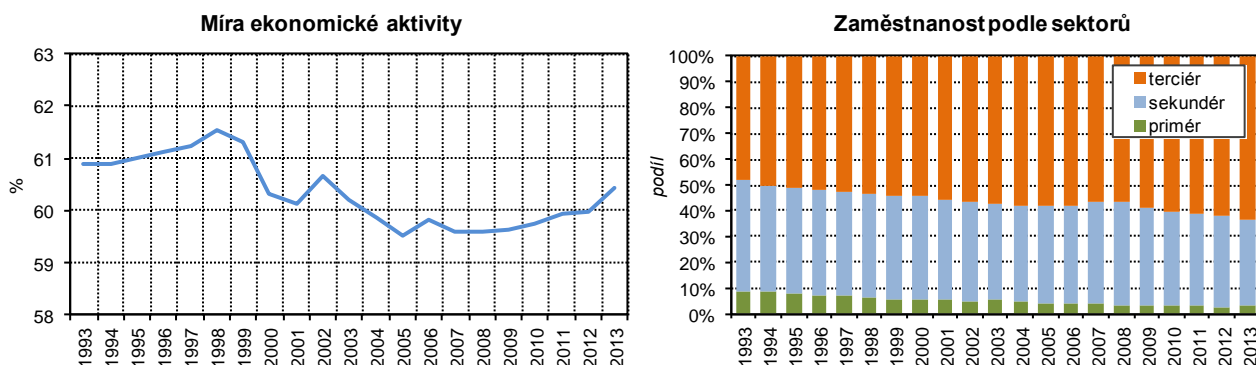
Ekonomická aktivita obyvatel přesahovala 60% hranici

Podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil (dále jen VŠPS) tvořilo v roce 2013 středočeskou populaci starší 15 let (1 088 tis. osob) 60,7 % osob ekonomicky aktivních a 39,3 % osob ekonomicky neaktivních. Míra ekonomické aktivity³ vykazovala především díky kladným migračním procesům dlouhodobý růst, ve srovnání s rokem 2008 se zvýšila celkem o 1,1 procentního bodu díky nárůstu míry ekonomické aktivity žen (o 2,5 procentního bodu na 52,3 %), zatímco u mužů ekonomická aktivita víceméně stagnovala (pokles o 0,3 p. b. na 69,5 %).

Druhá nejvyšší míra zaměstnanosti v ČR

Pracovní sílu kraje (660,6 tisíc osob) tvořilo 626,2 tis. zaměstnaných a 34,4 tis. nezaměstnaných osob. Míra zaměstnanosti⁴ činila 57,6 %, což byla hodnota o 2,4 procentního bodu vyšší než celorepublikový průměr a po Hl. m. Praze (60,2 %) byla mezi kraji druhá nejvyšší.

Graf 10 Ekonomická aktivita a zaměstnanost podle sektorů ve Středočeském kraji v letech 1993 až 2013

Zdroj: ČSÚ

Posledních pět let se snižuje zaměstnanost v sekundéru ve prospěch terciéru

V závislosti na hospodářských trendech se zaměstnanost v jednotlivých sektorech hospodářství v kraji za posledních dvacet let měnila. Od 90. let až po konec první dekády 21. století značně klesal podíl zaměstnanosti v primárním sektoru, tedy v odvětví zemědělství, lesnictví, rybářství (z 8,8 % v roce 1993 na 3,2 % v roce 2008), v posledním pětiletém období podíl zaměstnanosti priméru spíše stagnoval a pohyboval se pod tříprocentní hranicí (2,8 % v roce 2013). Podíl zaměstnanosti v sekundárním sektoru v 90. letech a na začátku nového století také klesal (ze 43,2 % v roce 1993 na 36,9 % v roce 2003), následovalo však pětileté zvyšování (na 40,3 % v roce 2008). Po roce 2008 prodělává zaměstnanost v průmyslu a stavebnictví značný útlum a podíl sekundéru se snížil až na 34 % za rok 2013. Zaměstnanost v terciálním sektoru služeb se celé dvě dekády na úkor priméru a sekundéru zvyšovala, nejvýrazněji po roce 2008 (z 56,3 % v roce 2008 na 63,2 % v roce 2013).

Roste podíl vysokoškolačů; je třetí nejvyšší mezi kraji

Vzdělanost obyvatelstva se dlouhodobě zvyšuje, což dokazuje podíl vysokoškolsky vzdělaných (vč. vyššího odborného vzdělání), který vzrostl z 10,1 % v roce 2008 na 16 % v roce 2013, což byl mezi kraji třetí nejvyšší podíl po Praze a Jihomoravském kraji. Nejčastěji ukončeným vzděláním středočeských obyvatel v roce 2013 bylo shodně středoškolské bez maturity a středoškolské s maturitou (obě skupiny po 35,2 %), přičemž do roku 2011 převažovala ve vzdělanostní struktuře vždy první skupina.

Snižuje se podíl obyvatel bez maturity

Dlouhodobě se zvyšuje podíl zaměstnaných ve věku 30 až 44 let

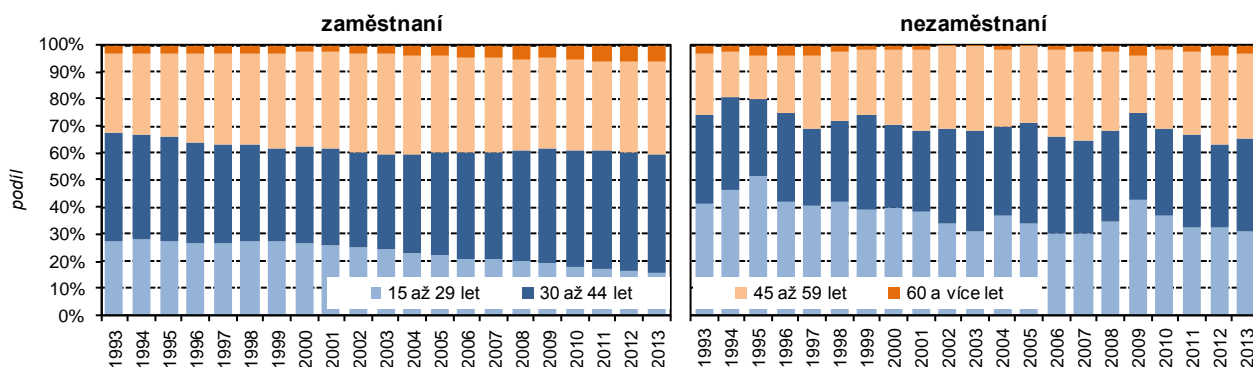
Nejpočetnější věkovou skupinou zaměstnaného obyvatelstva byli v kraji v roce 2013 občané ve věku 30 až 44 let (43,8 %). Podíl této věkové skupiny na celkové zaměstnanosti se dlouhodobě zvyšoval (oproti roku 2008 o 2,9 p. b.) a to

³ míra ekonomické aktivity = podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných na počtu všech osob starších 15 let

⁴ míra zaměstnanosti = podíl počtu zaměstnaných ve věku 15-64 let na celkovém obyvatelstvu stejné věkové skupiny

především na úkor mladšího obyvatelstva ve věku 15 až 29 let (kde byl pokles oproti roku 2008 o 3,9 procentního bodu na 15,9 % v roce 2013). V posledních letech významně přibýlo také zaměstnaných nad 60 let věku (oproti roku 2008 o 1,3 procentního bodu na 6,5 % v roce 2013).

Graf 11 Pracovní síla podle věku dle VŠPS ve Středočeském kraji v letech 1993 až 2013

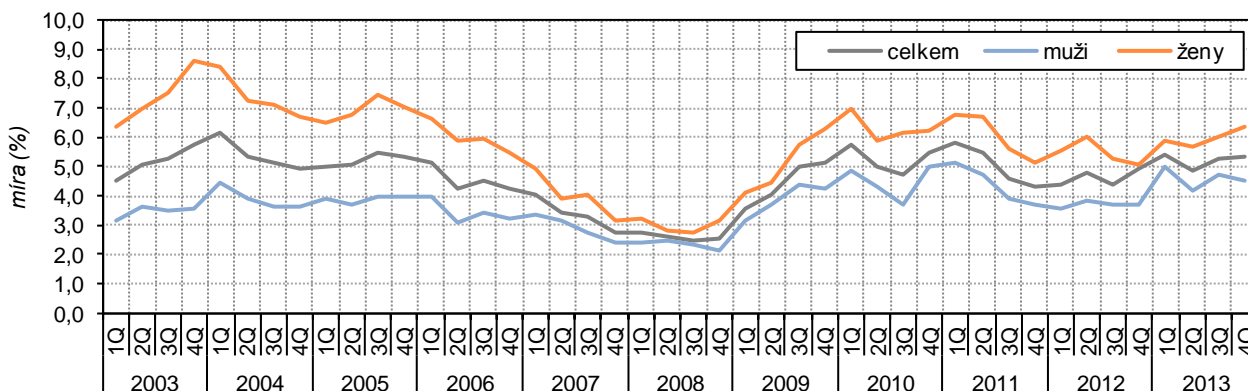

Zdroj: ČSÚ

Míra obecné nezaměstnanosti meziročně vzrostla o 0,6 procentního bodu, za pět let o 2,6 p. b.

Roční průměrná obecná míra nezaměstnanosti dosáhla ve Středočeském kraji za rok 2013 hodnoty 5,2 % a v porovnání s průměrem předchozího roku došlo k nárůstu o 0,6 procentního bodu. Vyšší meziroční nárůst zaznamenala míra nezaměstnanosti u mužů (o 0,8 procentního bodu na 4,6 %) než u žen (o 0,3 procentního bodu na 6,0 %). Ve srovnání s rokem 2008, kdy míra obecné nezaměstnanosti byla na nejnižší hodnotě (2,6 %), došlo k nárůstu o 2,6 procentního bodu. V tomto období byl naopak vyšší nárůst zaznamenán u žen (o 3,0 procentní body na 6,0 % a u mužů o 2,3 procentního bodu na 4,6 %).

Graf 12 Obecná míra nezaměstnanosti ve Středočeském kraji (VŠPS*) v letech 2003 až 2013

*) Výběrové šetření pracovních sil

Zdroj: ČSÚ

Nejvyšší míru nezaměstnanosti vykazují osoby se základním vzděláním, nejnižší vysokoškoláci

Podíl nezaměstnaných se zvyšuje ve všech vzdělanostních kategoriích, ale je pod průměrem republiky

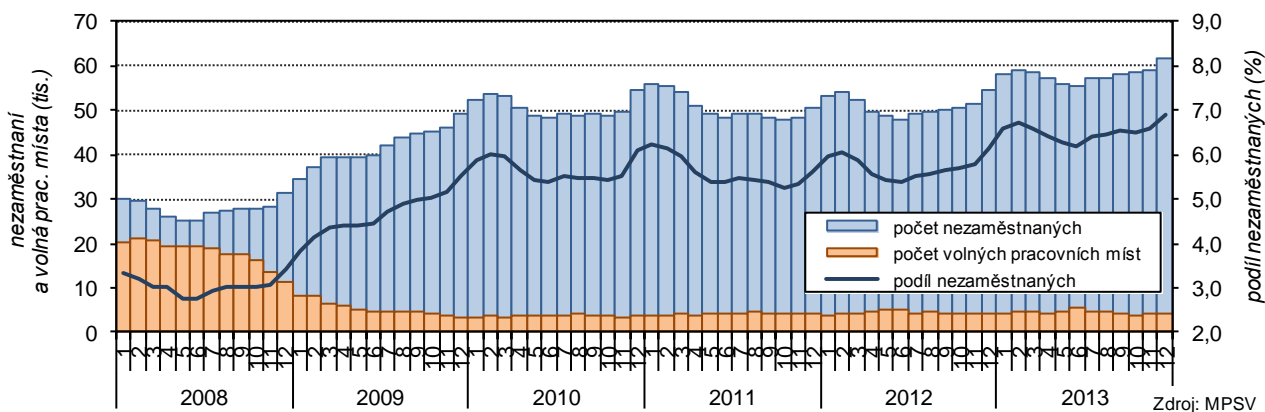
Nejvyšší míru nezaměstnanosti podle vzdělání vykazovala v roce 2013 skupina s nejnižším vzděláním, tj. se základním vzděláním (18,7 %). Následovaly osoby se středním vzděláním bez maturity (5,9 %), osoby s maturitou (4,4 %) a vysokoškolsky vzdělané osoby (2,3 %). Oproti republikovému průměru dosahovaly všechny vzdělanostní skupiny nižšího podílu nezaměstnaných, nejvýrazněji u skupiny se základním vzděláním (průměr ČR byl o 7 procentních bodů vyšší). Ve srovnání s rokem 2008 se podíl nezaměstnaných na pracovní síle ve všech vzdělanostních skupinách zvýšil, u skupiny nezaměstnaných se základním vzděláním o 9 procentních bodů, u středoškolsky vzdělané pracovní síly to bylo mezi 2 až 4 procentními body a u vysokoškolsky vzdělaných osob to bylo o 1 procentní bod.

▪ NEZAMĚŠTNANOST REGISTROVANÁ ÚŘADY PRÁCE (MPSV)

Počet registrovaných na úřadech práce po roce 2008 rostl, za pět let se jejich počet zdvojnásobil

Na konci roku 2013 bylo podle údajů Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) ve Středočeském kraji registrováno na úřadech práce celkem 61 681 uchazečů o zaměstnání, což bylo nejvíce za posledních pět let. Zlomovým rokem ve vývoji nezaměstnanosti byl rok 2008. V tomto roce se dostal počet uchazečů na své minimum (v polovině roku 25,3 tis.), ale zároveň již na konci tohoto roku se začala nezaměstnanost pomalu navyšovat (31,2 tis. na konci roku 2008) a nevyjímaje sezónní vlivy v zaměstnanosti se navyšovala po celý rok 2009 a také v roce 2010. Počty uchazečů o zaměstnání a hladina míry nezaměstnanosti se ustálily v roce 2011 a v první polovině 2012. Na konci roku 2012 se počty nezaměstnaných opět oproti předchozímu roku začaly mírně navyšovat a nárůst pak výrazněji pokračoval po celý rok 2013.

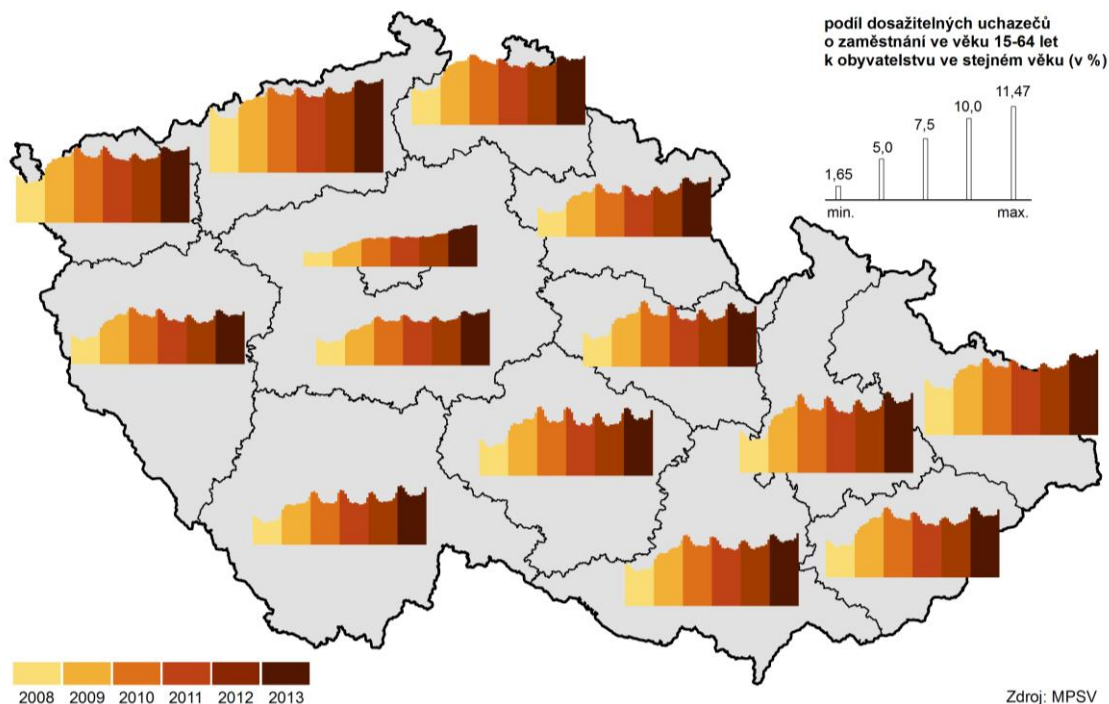
Graf 13 Ukazatele registrované nezaměstnanosti ve Středočeském kraji v letech 2008 až 2013

Více nezaměstnaných zůstává registrováno na úřadech práce dlouhodobě

Během období let 2008 až 2013 přibýlo nejvýrazněji uchazečů, jejichž evidence na úřadech práce byla dlouhodobá, tj. déle než 1 rok. Uchazečů, kteří byli nezaměstnaní déle než jeden rok, bylo v roce 2013 hlášeno o 16,3 tis. více než v roce 2008, to představovalo nárůst o 236,7 %. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob na obyvatelstvu ve věku 15–64 let se zvýšil z 0,8 % na konci roku 2008 na 2,6 % na konci roku 2013.

Kartogram 4 Nezaměstnanost v krajích v letech 2008 až 2013 (stav ke konci jednotlivých měsíců)

**Nižší byly nárůsty
krátkodobé
nezaměstnanosti**

U uchazečů se střednědobou registrací na úřadech práce (3 až 12 měsíců) došlo mezi rokem 2008 a 2013 k nárůstu o 11,9 tis. uchazečů, což představovalo 107,2% nárůst. U krátkodobě nahlášených uchazečů došlo mezi rokem 2008 a 2013 k nárůstu o 2,3 tis. osob, což představovalo pouze 17,3% nárůst.

**Růst počtu uchazečů
o zaměstnání proběhl
ve všech věkových
skupinách, nejvíce
u věku 35-44 let**

Během posledních pěti let došlo ke zvýšení počtu uchazečů u všech věkových kategorií, nejvýrazněji ve věkové skupině 35–44 let, kde došlo k nárůstu nezaměstnaných o 131,8 %, nejméně u skupiny 45–54 let, kde došlo k nárůstu jen o 81,1 %. V prvním roce zvyšování počtu nezaměstnaných (2009) proběhl nárůst především u mladších věkových skupin, v roce 2010 se zvýšil nejvýrazněji ve všech věkových skupinách nad 35 let, v roce 2011 proběhl pokles u všech věkových skupin a od roku 2012 se zvyšoval počet nezaměstnaných nejvýrazněji u věkových skupin 35–44 let a 55 a více let.

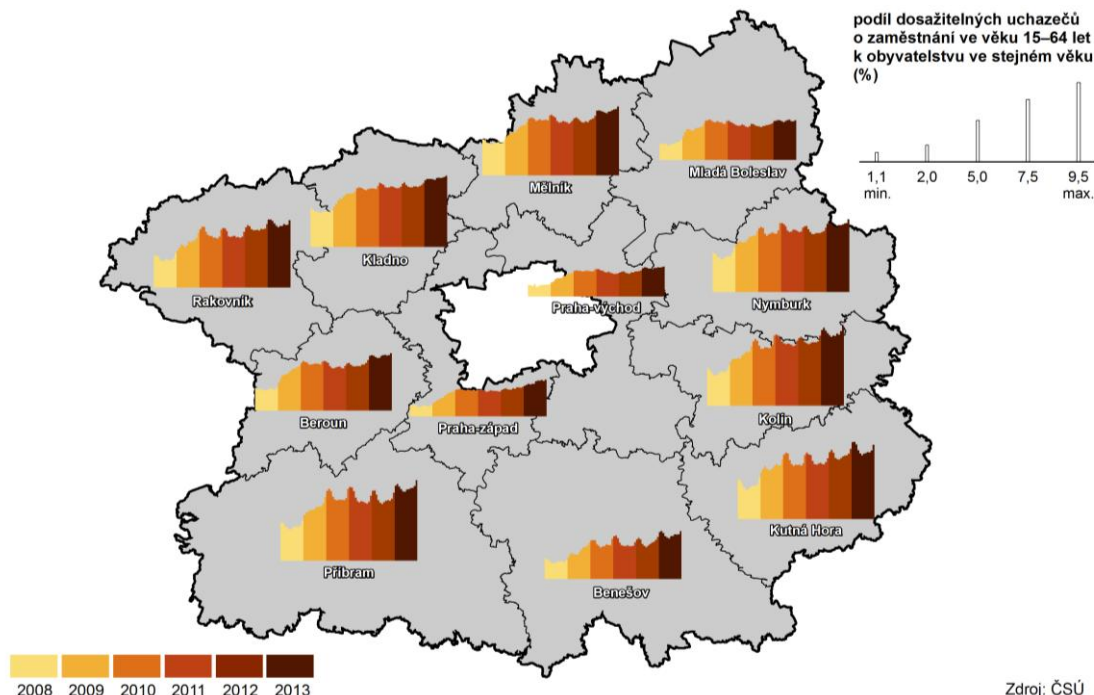
**Volných pracovních
míst výrazně ubylo
a počet se ustálil na
čtyřech tisících**

Počet volných pracovních míst se po velkém pádu v roce 2009 (z hodnot nad deseti tisíce na tři tisíce) začal v následujících dvou letech (2010 a 2011) opět pomalu navyšovat, v období posledních dvou let (2012 a 2013) se počet volných pracovních pozic ustálil na zhruba čtyřech tisících.

**Podíl nezaměstnaných
během pěti let vzrostl
z 3,4 % v roce 2008
na 6,9 % v roce 2013**

Podíl nezaměstnaných na konci roku 2013 činil 6,9 % a v porovnání s předchozím rokem došlo ke snížení o 0,8 procentního bodu. Vyjma roku 2011 nezaměstnanost po roce 2008 rostla, konkrétně ze 3,4 % z konce roku 2008 na 6,9 % ke stejnému období roku 2013. Nezaměstnanost u mužů (6,8 %) byla mírně nižší než u žen (7,0 %). To platí dlouhodoběji, výjimkou byly roky 2009 a 2010, kdy byl velmi mírně nižší podíl nezaměstnaných u žen než u mužů.

**Kartogram 5 Nezaměstnanost v okresech Středočeského kraje v letech 2008 až 2013
(stav ke konci jednotlivých měsíců)**

**Nejnižší
nezaměstnanost
v rámci kraje i celé ČR
zaznamenaly okresy
Praha-východ, Praha-
západ a Mladá Boleslav**

Pro vývoj nezaměstnanosti ve Středočeském kraji je určující především dostupnost pracovního trhu hlavního města, v případě Mladoboleslavska pak trh vázaný na celorepublikově silný podnik. Nejnižší podíl nezaměstnaných zaznamenal na konci roku 2013 okres Praha-východ (3,5 %) následovaný okrese Praha-západ (4,3 %) a okrese Mladá Boleslav (4,7 %). To samé pořadí patřilo těmto středočeským okresům i v republikovém srovnání, žádný jiný okres v ČR navíc nedosahoval hodnotami pod pětiprocentní hranici. Pod tuto procentní hranici se okresy v zázemí Prahy dostaly i v podílu nezaměstnaných v případě obou pohlaví (okres Praha-východ – muži 3,5 %, ženy 3,6 % a okres

Praha-západ – muži 4,3 %, ženy 4,4 %), u Mladé Boleslavi byl zaznamenán mezi muži a ženami vyšší rozdíl (muži 4,1 %, ženy 5,3 %). Pod hodnotou podílu nezaměstnaných ve Středočeském kraji (6,9 %) se pohybovaly ještě okresy Benešov (5,7 %) a Beroun (6,8 %), další okresy již dosahovaly nezaměstnanosti nad hranicí osmi procent a nad hranicí devíti procent se pak pohybovaly pouze okresy Kolín (9,4 %) a Příbram (9,5 %). Nejvyšší podíl nezaměstnaných u mužů dosahoval okres Příbram (10,2 %), u žen pak okres Kolín (9,6 %).

Během pěti let vzrostla nezaměstnanost ve všech okresech

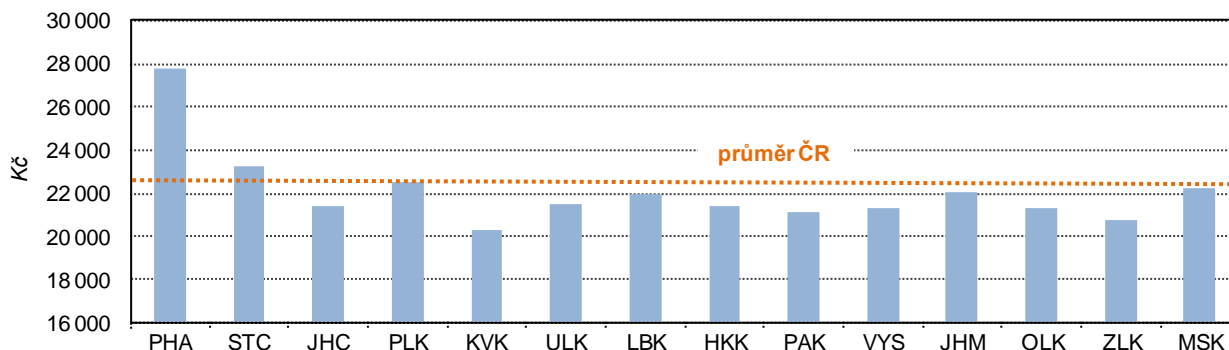
Během pětiletého období došlo k nárůstu nezaměstnanosti ve všech okresech Středočeského kraje od minima u okresu Praha-východ (o 2,1 procentních bodů) až po maximum u okresu Příbram (o 4,8 p. b.). V prvním období, mezi konci let 2008 až 2010 se nezaměstnanost vyvinula negativně ve všech okresech, nejvyššího nárůstu dosáhl okres Příbram (o 3,8 p. b.), naopak nejnižšího okresy Praha-východ a Praha-západ (o 1,8 p. b.), přičemž u obou těchto okresů byl v kraji zároveň zaznamenán nejvyšší nárůst v počtu uchazečů o zaměstnání (okres Praha-západ o 128,6 % uchazečů více a okres Praha-východ o 125,9 %). Mezi prosincovými stavy let 2010 a 2013 došlo k minimálnímu nárůstu podílu nezaměstnaných u okresu Mladá Boleslav (o 0,1 p. b.), nejvyššího nárůstu (o 1,2 p. b.) dosáhly okresy Kutná Hora a Praha-západ, ve kterém zároveň vzrostl nejvýrazněji počet uchazečů o zaměstnání (o 47,8 %). Naopak v okrese Mladá Boleslav, jako v jediném středočeském okrese, klesl počet uchazečů o zaměstnání mezi rokem 2010 a 2013 (o 1 %).

▪ **MZDY**

Průměrná mzda činila 26 623 Kč, medián mezd 23 215 Kč

Podle šetření mezd dosahovala průměrná mzda ve Středočeském kraji v roce 2013 částky 26 623 Kč, u mužů byla v průměru 29 606 Kč, u žen pak v průměru o 7 tis. Kč nižší (22 565 Kč). Střední hodnota mezd, tzv. medián, činil 23 215 Kč, přičemž u mužů 25 394 Kč a u žen 20 611 Kč.

Graf 14 Mzdový medián v krajích v roce 2013

Zdroj: MPSV ČR (Informační systém o průměrném výděлку) a MF ČR (Informační systém o platu a služebním příjmu)

Po Hl. m. Praze druhý nejvyšší mzdový medián v ČR

Mzdový medián mezd Středočeského kraje byl v roce 2013 mezi kraji ČR po Hl. m. Praze (27 803 Kč) druhým nejvyšším a zároveň o 658 Kč nad celorepublikovým průměrem (22 557 Kč).

▪ **DŮCHODOVÉ ZABEZPEČENÍ**

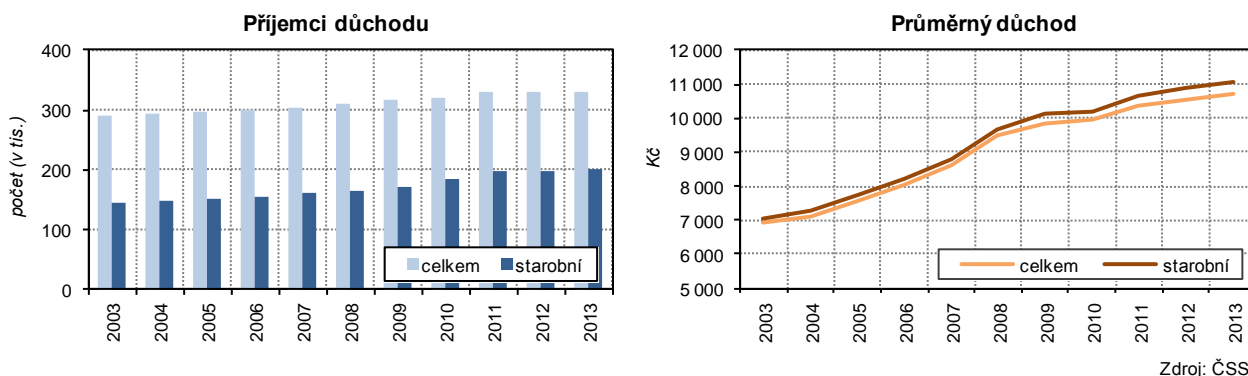
Roste počet příjemců důchodu; za pět let se u starobního důchodu zvýšil o pětinu

Ke konci roku 2013 pobírala ve Středočeském kraji plný či částečný důchod více než čtvrtina obyvatel (330,3 tis. osob), z toho 199,3 tis. osob pobíralo starobní důchod. Častějšími příjemci důchodu byly ženy, u celkového důchodu připadalo na deset příjemců šest žen (59,6 %), u starobního důchodu byl poměr pohlaví vyrovnanější (52,6 % žen). Počet příjemců důchodu dlouhodobě roste, v porovnání s rokem 2008 činil u celkového důchodu nárůst 6,3 %, starobních důchodců přibyla v daném období dokonce více než pětina (21 %). Na zvyšování počtu příjemců důchodu má vliv demografický vývoj kraje, kdy obyvatelstvo stárne a odchází do starobního důchodu, a sociálně-ekonomický vývoj, kdy roste počet i podíl osob odcházejících do předčasného starobního důchodu.

Výše starobního důchodu se za pět let zvýšila o 1 401 Kč

Průměrná výše důchodu celkem představovala v kraji na konci roku 2013 částku 10 733 Kč, výše průměrného starobního důchodu odpovídala 11 074 Kč. Tato částka se meziročně navýšila o 1,9 % a poprvé tak překročila jedenáctitisícovou hranici. Hodnota průměrného důchodu každoročně roste, proti roku 2008 vzrostla výše celkového důchodu o 1 273 Kč (tj. o 13,5 %) a výše starobního důchodu o 1 401 Kč (tj. o 14,5 %). Podíl průměrné výše starobního důchodu na mzdovém mediánu na konci roku 2013 činil 47,7 %.

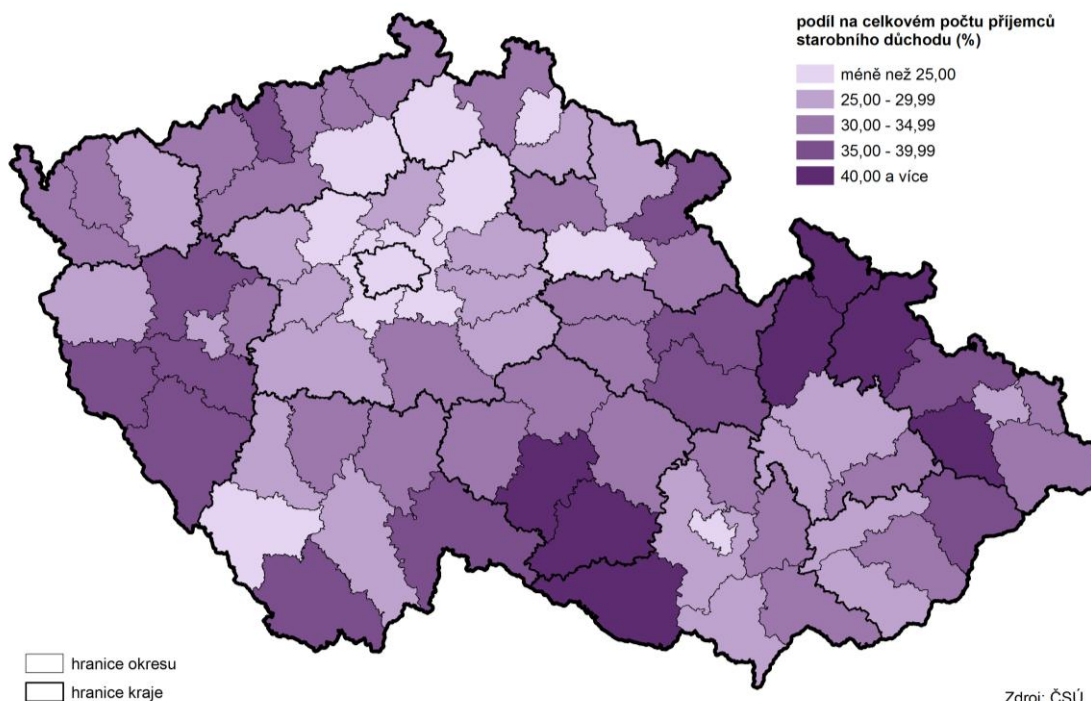
Graf 15 Počet příjemců a výše důchodu ve Středočeském kraji v letech 2003 až 2013

Čtvrtina ze starobních důchodců byla v předčasném důchodu

Podíl osob odcházejících do předčasného důchodu se každoročně zvyšuje. Zatímco v roce 2008 pobírala starobní důchod předčasně méně než pětina starobních důchodců (19,2 %), v roce 2013 už to byla více než čtvrtina (25,4 %). Přesto podíl osob v předčasném starobním důchodu ve Středočeském kraji patří po Hl. m. Praze (15,1 %) k nejnižšímu v České republice. Celorepublikový průměr se pohyboval o 3,6 procentního bodu výše než ve Středočeském kraji a úplně nejvyšší podíl byl dosažen v Kraji Vysočina (37,2 %).

Kartogram 6 Příjemci předčasného důchodu v okresech v prosinci 2013

Nejčastěji do předčasného důchodu odcházejí lidé na Benešovsku, nejméně na Praze-západ

Nejvyšší podíl starobních důchodců odcházejících do předčasného důchodu vykazoval v kraji v roce 2013 okres Benešov (31,2 %), naopak relativně nízký podíl předčasného důchodu byl v kraji zjištěn v zázemí hlavního města, především v okrese Praha-západ (19,6 %). Mezi příjemci předčasného důchodu převažovaly téměř ve všech okresech kraje ženy (nejvíce 56,7 % v okrese Příbram), pouze v okrese Nymburk mírně převažovali muži (50,7 %).

▪ ZDRAVOTNICTVÍ

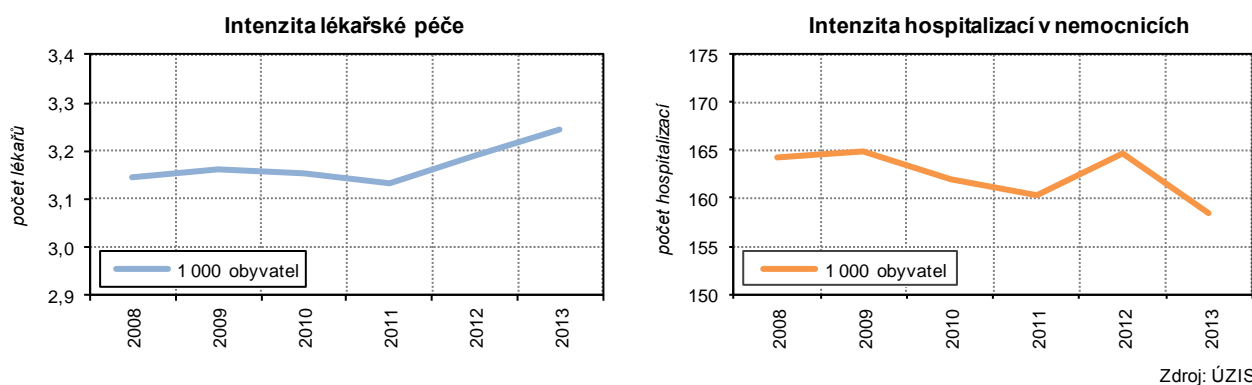
Během pěti let se počet lékařů zvýšil o desetinu

V roce 2013 bylo ve Středočeském kraji celkem evidováno 4 209 lékařů (přepočtený počet na celé úvazky), z toho 4 140 lékařů v nestátních zařízeních. Počet lékařů se dlouhodobě v kraji zvyšuje; ve srovnání se stavem v předchozím roce to bylo o 2,6 %, ve srovnání s rokem 2008 dokonce o 10 %. Intenzita lékařské péče, tj. počet lékařů na 1 000 obyvatel, se nepatrně zvyšuje a dlouhodobě se pohybuje nad hranicí 3.

Počet obyvatel na jednoho lékaře je mezi kraji nejvyšší

V roce 2013 připadalo na 1 lékaře přibližně 308 obyvatel, což bylo oproti předchozímu roku snížení v průměru o více než 5 obyvatel. V případě přepočtu obyvatel na 1 lékaře v mezikrajském srovnání je více patrný důsledek vyššího přírůstku obyvatel v kraji. Hodnota Středočeského kraje byla nejvyšší v republice (průměr v ČR byl 221 obyvatel na 1 lékaře). V okresech kraje připadalo na 1 lékaře nejméně osob v okrese Kladno (197), naopak nejvíce v okrese Praha-západ (671). Na lékaře ambulantní péče připadalo v roce 2013 přibližně 459 obyvatel, nejvíce opět v okrese Praha-západ (737), nejméně pak v okrese Mladá Boleslav (375).

Graf 16 Intenzita lékařské péče a hospitalizací ve Středočeském kraji v letech 2008 až 2013

Počet lůžek i pacientů v nemocnicích se mírně zvyšuje, v roce 2013 však meziročně poklesl

Ve Středočeském kraji bylo v roce 2013 v provozu celkem 25 nemocnic. Počet lůžek v nemocnicích včetně ambulantních klesl proti předchozímu roku o 4 %, proti roku 2008 se však o 1 % mírně navýšil. Počet hospitalizovaných pacientů se ve středočeských nemocnicích mezi lety 2008 a 2013 s jistými výkyvy navyšoval a stoupl z 199,8 tis. na 205,6 tis. Vzhledem k dlouhodobému přírůstku obyvatel došlo v intenzitě hospitalizací (počet hospitalizovaných v přepočtu na 1 000 obyvatel) ke snížení ze 164 v roce 2008 na 158 v roce 2013.

▪ ŠKOLSTVÍ

Dlouhodobě přibývá dětí v mateřských školách a zároveň i školek, tříd a učitelů

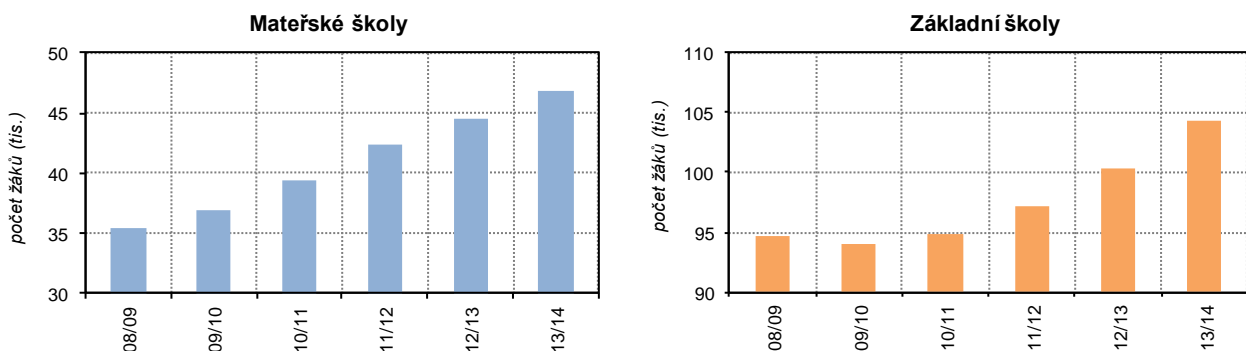
Předškolní a základní školní výchova ve Středočeském kraji zažila za posledních pět let díky demografickému vývoji výrazný nárůst v počtu žactva. Mateřské školy zaznamenaly ve školním roce 2013/2014 již podvanácté meziroční růst počtu dětí, přičemž počtvrté za sebou se jednalo o více než pětiprocentní nárůst (v posledním roce o 5,4 %). Za uplynulých pět let (ve srovnání se školním rokem 2008/2009) přibyla ve školkách třetina dětí (32,5 %), za deset let (ve srovnání s rokem 2003/2004) pak vzrostl počet dětí o polovinu (50 %). Mateřské školy navštěvovaly v roce 2013 děti z velmi početných ročníků (2009 a 2008, tedy věk 4 a 5 let). Nárůst počtu dětí vedl postupně i k navýšení kapacit (školky, třídy) a personálu. Nové mateřské školy přibývaly zpravidla v období posledních pěti let, ve srovnání s rokem 2008 to bylo o 15,1 %. Počet tříd ve školkách se navyšoval v nepřetržité řadě v průběhu celých deset let, nárůsty byly podobné jako u samotných dětí (za pět let o 33,5 % a za deseti let o 49,2 %). Podobný nárůst nastal i v počtech učitelů (za pět let o 36 %, údaj před deseti lety není k dispozici). Na tisíc dětí v mateřské škole vycházelo 78 učitelů, což bylo přibližně v průměru o 2 učitele více než před pěti lety. Na jednoho učitele tak vycházelo v roce 2013 v průměru 12,8 dětí (před pěti lety 13,1) a na jednu mateřskou školku přibližně 64 dětí, přičemž v období před pěti lety to bylo 56 dětí na školku a v období před deseti v průměru 49 dětí.

Na jednoho učitele připadalo v roce 2013 v průměru 12,8 dětí, před pěti lety 13,1 dětí

Čtvrtým rokem přibývá dětí základních škol, poslední meziroční nárůst byl nejvyšší

Růst počtu dětí v mateřských školách v předchozích letech se postupně projevil i na školách základních. Pozvolný nárůst počtu žáků byl patrný nejprve na prvním stupni a v současné době částečně i na druhém stupni základního vzdělávání. Ve školním roce 2013/2014 se jednalo již o čtvrtý a prozatím i nejvyšší meziroční nárůst (4,0 %) a ve srovnání s ročníkem 2008/2009 se počet žáků na základních školách Středočeského kraje navýšil o desetinu (10,1 %).

Graf 17 Počty žáků v mateřských a základních školách ve Středočeském kraji ve školních ročnících 2008/2009 až 2013/2014

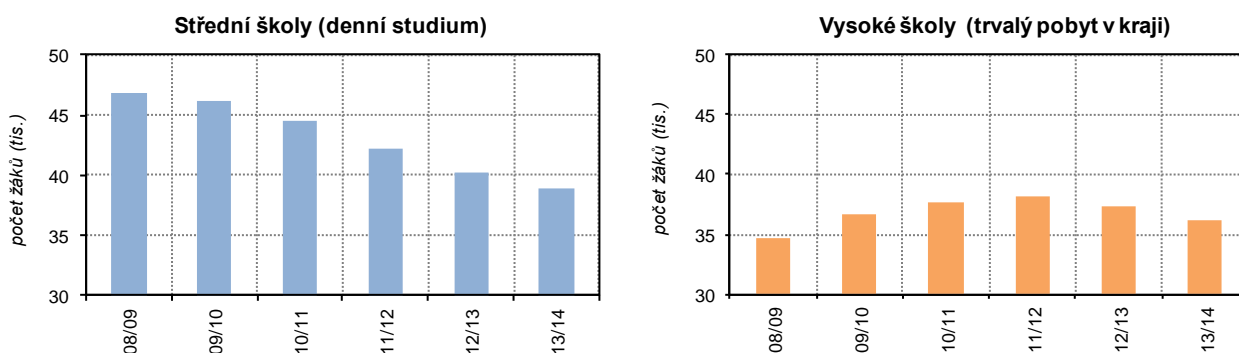

Zdroj: MŠMT

Nejvíce dětí v mateřských a na základních školách přibýlo v zázemí Prahy, na školku a školu připadalo nejvíce dětí v okrese Ml. Boleslav

Počet dětí v mateřských školách se během pětiletého období zvýšil ve všech okresech kraje, k navýšení počtu dětí na základních školách nedošlo pouze u třech okresů (Rakovník, Příbram a Mělník). Nejvyšší nárůsty v počtu žáků byly zaznamenány u obou typů vzdělání v okresech Praha-východ a Praha-západ (v mateřských o 66,5 % a 70,9 %, na základních o 22,1 % a 20,7 %). Nejvíce žáků jak na jednu mateřskou školku (74) tak na jednu základní školu (225) připadalo ve školním roce 2013/2014 na okres Mladá Boleslav.

Graf 18 Počty studentů na středních školách a studentů na vysokých školách s trvalým bydlištěm ve Středočeském kraji ve školních ročnících 2008/2009 až 2013/2014

Zdroj: MŠMT

Slabé ročníky z pol. 90. let snížily stav středoškoláků, v budoucnu lze očekávat oživení

Pokles stavu žáků byl patrný u středních škol, zejména v posledním pětiletém období, kdy ubylo 16,7 % studentů. Pokles počtu studentů byl způsoben především nástupem studentů z populačně slabých ročníků devadesátých let. Ty by však měly být v průběhu dalších let postupně nahrazovány studenty z početně silnějších ročníků a tím by mělo dojít i k pozvolnému oživování a nárůstu počtu studentů na středních školách. Za předpokladu zachování současného demografického vývoje by maximální počty studentů na středních školách měly být přibližně v období za 10 až 14 let.

Počet vysokoškoláků s trvalým bydlištěm v kraji se začal snižovat

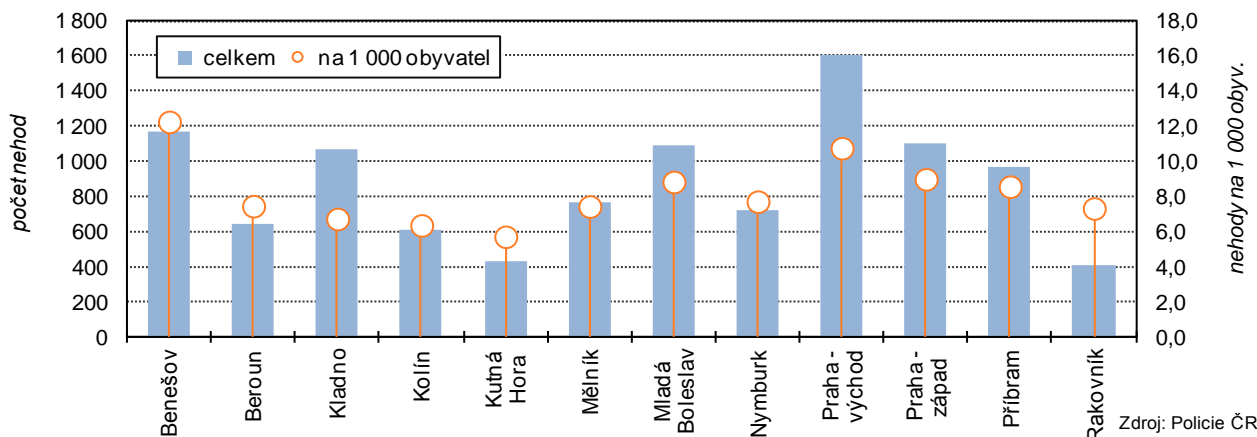
Slabé ročníky osob narozených v 90. letech začaly značně ovlivňovat i terciální vzdělání. Druhým rokem po sobě tak klesl počet Středočechů studujících na vysokých školách, přičemž se meziroční pokles zvýšil; v roce 2012 činil 2,3 %, v roce 2013 pak 3,2 %. Na území Středočeského kraje nemá v současné době sídlo žádná státní vysoká škola, pouze dvě soukromé, které ke konci roku 2013 studovalo celkem 3 756 studentů, z toho 8,2 % cizinců.

▪ DOPRAVA, DOPRAVNÍ NEHODY

Dopravních nehod v kraji přibývá

Na území Středočeského kraje došlo během roku 2013 k 11 266 dopravním nehodám, při kterých bylo nahlášeno zranění nebo škoda nad 100 tis. Kč. Od roku 2009, kdy došlo ke změně metodiky ve zjišťování dopravních nehod, to bylo nejvíce. Během celého období let 2009–2013 došlo k téměř 53 tis. nehod, nejvíce jich proběhlo na území okresu Praha-východ (15,2 %), nejméně na území okresu Rakovník (3,8 %). V roce 2013 připadalo na 1 000 obyvatel 8,7 nehod, nejvíce v okrese Benešov (14,4), nejméně v okrese Kutná Hora (6,4).

Graf 19 Dopravní nehody v okresech Středočeského kraje v letech 2009 až 2013 (roční průměr)

Úmrtnost při dopravních nehodách se snižuje

I přes zvýšení nehodovosti se meziročně o pětinu snížil počet usmrcených osob, na 88 osob za rok 2013. Úmrtnost při dopravních nehodách se i přes výkyvy dlouhodobě snižuje, na 1 000 dopravních nehod připadlo v roce 2013 přibližně 8 úmrtí, v předchozím roce to bylo o dvě úmrtí více. Během celého období 2009 až 2013 odpovídalo tisíci dopravních nehod přibližně 10 úmrtí. V meziokresním srovnání vykazoval nejvyšší úmrtnost při dopravních nehodách okres Rakovník (16 úmrtí), nejnižší okres Praha-východ (6).

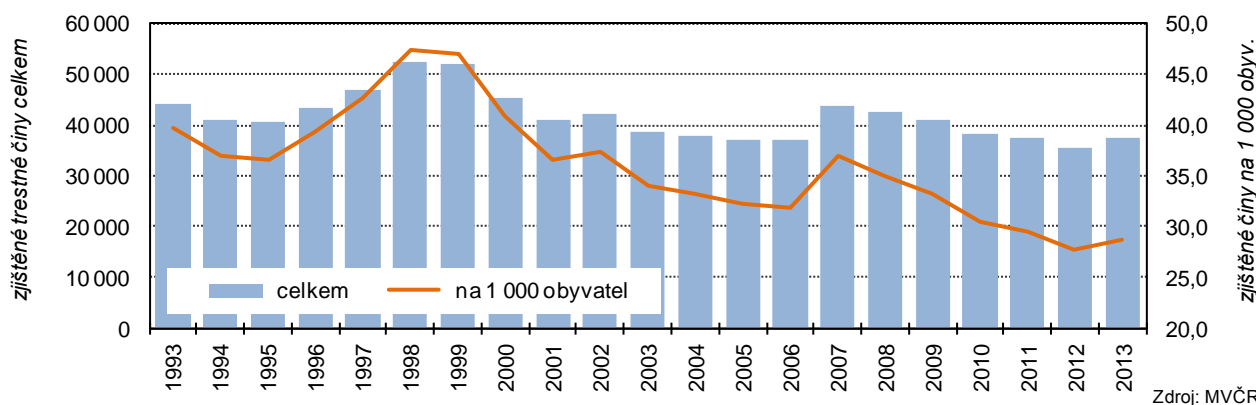
▪ KRIMINALITA

Počet zjištěných trestných činů se poprvé od roku 2008 meziročně zvýšil

Na území Středočeského kraje bylo v roce 2013 zjištěno celkem 37 350 trestných činů. Po poklesech, které probíhaly v období let 2008 až 2012, došlo v roce 2013 k meziročnímu nárůstu o 1,7 tisíc (4,8 %) zjištěných činů. Intenzita kriminality (zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel) dosahovala v kraji hodnoty 28,8 a pohybovala se pod republikovým průměrem (31,0). V porovnání s rokem 2008 se intenzita snížila o 6,2 procentního bodu. Nejvíce trestných činů bylo zjištěno v okolí Prahy, v okresech Praha-východ (4 911) a Praha-západ (4 165). Nejvyšší intenzita kriminality byla zjištěna na Kolínsku (36,2), nejnižší na Rakovnicku (21,1).

Intenzita kriminality se z dlouhodobého pohledu snižuje

Graf 20 Zjištěná trestná činnost ve Středočeském kraji v letech 1993 až 2013

**Počet objasněných
trestných činů se
zvyšuje**

Během roku 2013 bylo v kraji objasněno celkem 14 036 spáchaných trestných činů. Počet objasněných trestných činů se dlouhodobě zvyšuje, v porovnání s obdobím let 2008–2010 se v období let 2011–2013 zvýšil počet objasněných trestných činů o 2,0 %.

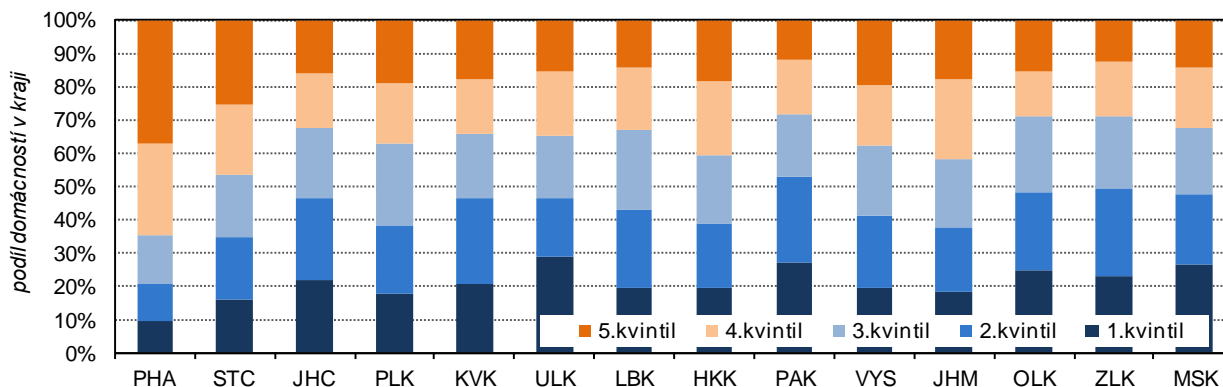
▪ **ŽIVOTNÍ PODMÍNKY DOMÁCNOSTÍ**

**Nejvyšších příjmů,
dosahovaných 20 %
domácností v ČR,
dosáhlo v kraji 25,3 %
domácností, to byl
druhý nejvyšší
podíl mezi kraji**

V rámci výběrového šetření Životní podmínky 2013⁵ byly kromě jiného zjišťovány i příjmy domácností za rok předcházející šetření, tedy 2012. Hrubý peněžní příjem středočeských domácností dosahoval průměrně 193,6 tis. Kč na osobu, z toho čistý peněžní příjem na osobu dosahoval částky 164,8 tis. Kč a celkové čisté příjmy včetně naturálních příjmů činily 171 tis. Kč na osobu. Situace středočeských domácností z hlediska příjmu patřila v České republice po Hl. m. Praze mezi nejlepší. Podle celorepublikového rozdělení domácností na základě čistého příjmu do kvintilů (pět početně shodných skupin), patřilo do kvintilu s nejnižšími příjmy (hranice čistého příjmu peněžního příjmu na osobu 106,1 tis. Kč) 15,7 % středočeských domácností, tedy o 4,3 procentních bodů méně než v celé republice. Téměř polovina domácností (46,4 %) byla příjmem zahrnuta do čtvrtého a pátého celorepublikového příjmového kvintilu s příjmem nad 156 tis. Kč na osobu. Největší počet středočeských domácností (25,3 %) spadl přímo do nejvyššího, tedy pátého kvintilu, jehož spodní hranice ročního příjmu na osobu činila 201,5 tis. Kč. Vyššího podílu domácností v pátém kvintilu dosahoval pouze kraj Hl. m. Praha (37,3 %), ostatní kraje byly republikově podprůměrné a podíl nepřevyšoval dvacetiprocentní hranici.

Graf 21 Podíl domácností jednotlivých krajů podle kvintilového rozdělení domácností ČR na základě čistého peněžního příjmu v roce 2012^{*)}

Rozdělení domácností v celé ČR	1.kvintil: 20 % dom.s nejnižšími příjmy	2.kvintil: druhých 20 % domácností	3.kvintil: třetích 20 % domácností	4.kvintil: čtvrtých 20 % domácností	5.kvintil: 20 % dom. s nejvyššími příjmy
Počet domácností v ČR	856 297	856 880	856 457	857 129	855 736
Horní hranice čistého peněžního příjmu na osobu v ČR (Kč)	106 084	132 000	156 000	201 539	x

*) výsledky výběrového šetření "Životní podmínky 2013"

Zdroj: ČSÚ

⁵ jedná se o národní modifikaci celoevropského šetření EU-SILC.

3. EKONOMICKÝ VÝVOJ

▪ MAKROEKONOMICKÉ PROSTŘEDÍ

Ekonomická výkonnost patří k předním v ČR

Ekonomická výkonnost Středočeského kraje patřila v posledních letech v regionálním srovnání ČR k těm předním. A to i přesto, že hodnoty makroekonomických ukazatelů většinou nedokázaly dosáhnout na republikový průměr. Ten významně ovlivňovaly, a do určité míry i zkreslovaly, hodnoty Hl. m. Prahy, jejíž ekonomická výkonnost značně převyšuje všechny kraje.

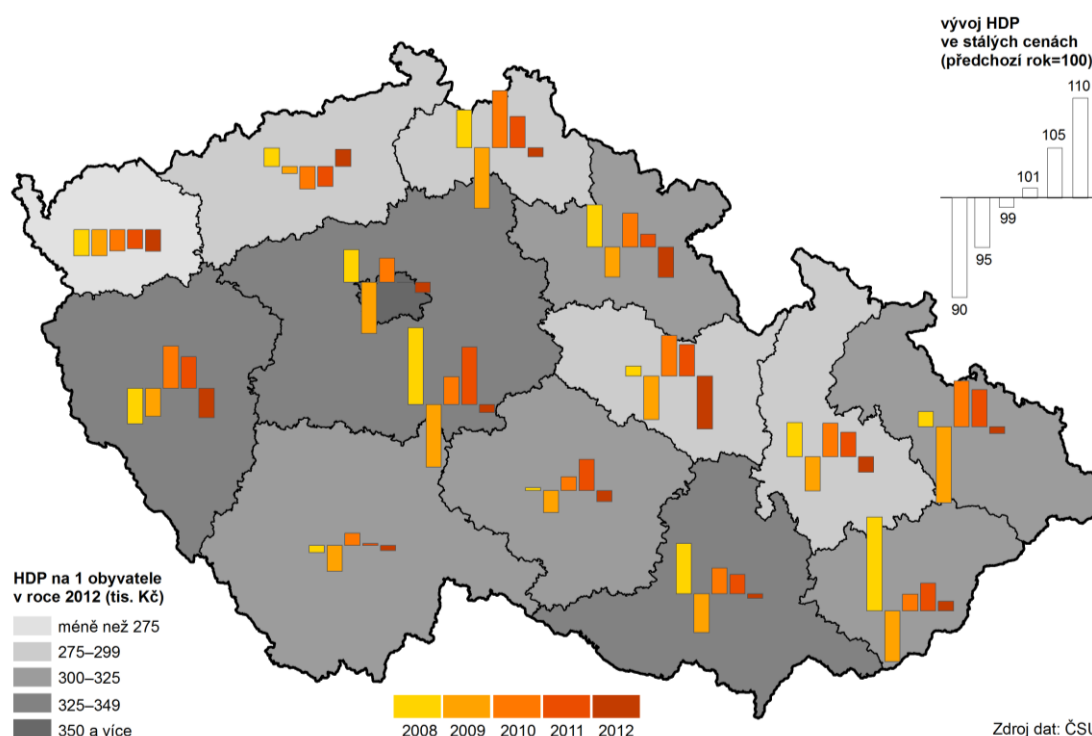
Na republikovém HDP se kraj podílí více než desetinou; 2. nejvyšší podíl po Praze

Z hlediska hrubého domácího produktu (dále HDP) posiloval Středočeský kraj v dlouhodobém pohledu svoje postavení v rámci celé republiky zejména v druhé polovině 90. let a poté si jedno z předních míst stále udržoval. Podíl kraje na celorepublikovém HDP v běžných cenách byl z počátku pod desetiprocentní hranicí (do konce 90. let), tu však postupně v první dekádě 21. století překonal a v roce 2012, za který jsou poslední dostupné údaje, se kraj na republikovém HDP podílel z 10,9 %, což byl zatím nejvyšší dosažený podíl a po Hl. m. Praze (24,7 %) druhý nejvyšší mezi kraji.

Hodnota HDP na obyvatele byla v ČR 4. nejvyšší, přesto dosahovala jen 89 % republikové hodnoty

V přepočtu na obyvatele byla ekonomická výkonnost v mezikrajském srovnání nižší (325,6 tis. Kč v běžných cenách) a dosahovala jen 89 % republikové hodnoty. Vyšších hodnot dosáhly mimo Prahu (763 tis. Kč) ještě Jihomoravský (345,8 Kč) a také Plzeňský kraj (325,9 tis. Kč). Přesto, že podíl krajského HDP se spíše dlouhodobě zvyšuje, hodnota přepočtená na obyvatele se oproti celorepublikové, především díky vyššímu populačnímu růstu kraje, snižuje. Nejmenší rozdíl mezi krajským a republikovým HDP na obyvatele byl v roce 2000, kdy hodnota Středočeského kraje dosáhla 95,8 % republikové hodnoty.

Kartogram 7 Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2008 až 2012

Tvorba HDP ve stálých cenách se po propadu v roce 2009 zvyšovala, v roce 2012 však opět mírně klesla

Tvorba HDP ve stálých cenách zaznamenávala do roku 2008 nepřerušovaný růst, v roce 2009 nastal pokles a hodnota HDP se meziročně snížila o 6,3 %. Meziroční růsty v letech 2010 (o 2,8 %) a 2011 (o 5,7 %) naznačovaly oživování a návrat k trvalému růstu ekonomiky, následující meziroční změna v roce 2012 byla ovšem obdobně jako u celé republiky mírně záporná (u kraje o 0,8 % a u republiky o 1,0 %). Jediným krajem, který po roce 2009 zaznamenal trvalé meziroční navyšování HDP, i když s nižším růstem v roce 2012 než v předchozích dvou letech, se stal Zlínský kraj.

Třetí meziroční nárůst hrubé přidané hodnoty (HPH) znamenal dosažení maxima z roku 2008

Po propadu hrubé přidané hodnoty (HPH) v roce 2009 se hodnota v běžných cenách v kraji po třetí za sebou meziročně navýšila a hodnotou 375,7 mld. Kč za rok 2012 se dostala nad maximum z roku 2008 (375,5 mld. Kč). Hodnota Středočeského kraje se na republice podílela stejně jako HDP, tedy 10,9 %. Přesto, že byla více než dvojnásobně nižší než přidaná hodnota za Hl. m. Prahu (851,6 mld. Kč), byla stejně jako v případech HDP druhou nejvyšší v republice.

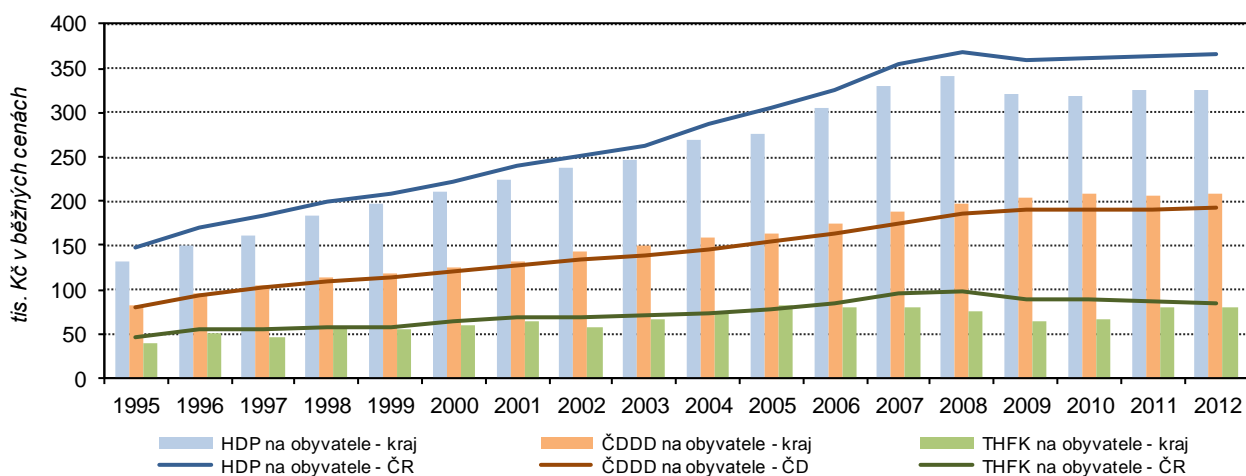
Podíl primárního sektoru na HPH se v letech 2011 a 2012 navyšoval

V období let 2008 až 2012 se ve Středočeském kraji odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty nikterak zásadně neměnila. Zastoupení primárního sektoru (zemědělství, lesnictví a rybnářství, těžba) na celkové hodnotě kraje dokázalo (oproti předchozímu dlouholetému poklesu) v posledních dvou letech posílit na 3,3 % v roce 2012 oproti 2,3 % z roku 2010, kdy bylo na krajském minimu. Podíl sekundárního sektoru (zpracovatelský průmysl, stavebnictví) se během posledních osmi let zpravidla pohyboval v rozmezí 44 až 46 %. Přidaná hodnota za terciální sektor (služby) si nadpoloviční podíl udržuje již patnáct let po sobě, 52,3% podíl v roce 2012 byl o 0,8 procentního bodu vyšší než v předchozím roce.

Tvorba hrubého fixního kapitálu i podíl na ČR se zvyšuje

Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK) v běžných cenách v kraji po třetí za sebou meziročně vzrostla (v roce 2012 o 2,3 %) a zároveň podruhé za sebou přesáhla stomiliardovou hranici (v roce 2012 výší 103 mld. Kč). Podíl kraje na celorepublikové hodnotě se taktéž po třetí za sebou zvýšil na 11,6 %, což byl po roce 2005 nejvyšší podíl kraje, a stejně jako u dalších makroekonomických ukazatelů, i zde byl po Hl. m. Praze (26,8 %) druhý nejvyšší, přičemž v letech 2008 a 2009 byl mezi kraji až čtvrtý a v roce 2010 dokonce až pátý v pořadí. Tříletý růst THFK se projevil i v přepočtu na obyvatele, kde dosahovala hodnota kraje za rok 2012 výše 80,1 tis. Kč, což byla taktéž po roce 2005 nejvyšší dosažená hodnota, na celorepublikový průměr však stejně nedosahovala (94,8 % celorepublikové hodnoty).

Graf 22 Makroekonomické ukazatele¹⁾ ve Středočeském kraji a ČR v letech 1995 až 2012

¹⁾ HDP = hrubý domácí produkt, THFK = tvorba hrubého fixního kapitálu, ČDDD = čistý disponibilní důchod domácností

Zdroj: ČSÚ

Dlouhodobě druhé nejvyšší hodnoty čistého disponibilního důchodu domácností

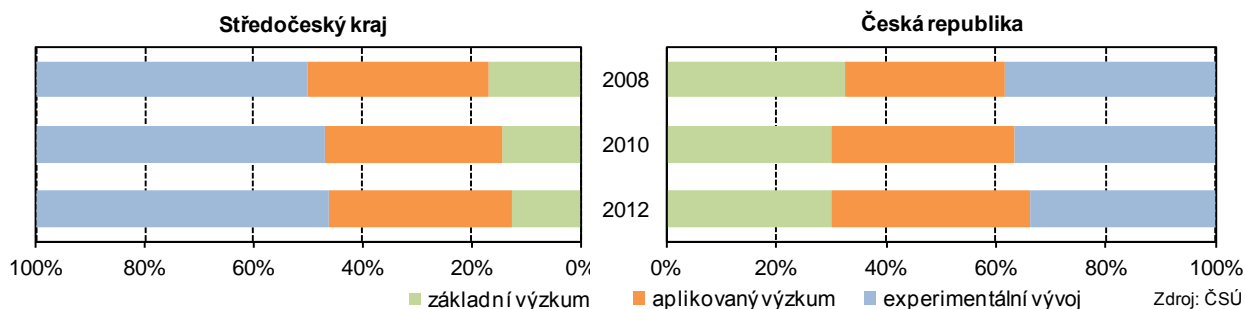
Vzhledem k vývoji populace a domácností se ve Středočeském kraji dlouhodobě navyšuje hodnota čistého disponibilního důchodu domácností (ČDDD) v běžných cenách, v roce 2012 dosáhla hodnoty 268,6 mld. Kč. Dlouhodobý růst zaznamenal jak podíl na celorepublikové hodnotě (13,3 % v roce 2012), tak i hodnota přepočtena na obyvatele, která v roce 2012 dosáhla zatím svého maxima (208,9 tis. Kč). Hodnota na obyvatele odpovídala v kraji 108,3 % celorepublikového průměru a mezi kraji byla opět po Hl. m. Praze (249,6 mld. Kč) druhou nejvyšší.

▪ VÝZKUM A VÝVOJ

V oblasti výzkumu a vývoje přibývá pracovišť a zvyšují se výdaje

Výzkum a vývoj je pro vyspělou společnost důležitou oblastí. Pracovišť pro tuto oblast každoročně přibývá. Poslední dostupné údaje z roku 2012 dokumentují, že v roce 2012 bylo na území Středočeského kraje evidováno 250 pracovišť, tedy o třetinu více než v roce 2008 a o dvě třetiny více než v roce 2003. Zpravidla se jednalo o pracoviště podnikatelského sektoru (91,6 %), zbylá pracoviště byla z vládních, vysokoškolských a neziskových oblastí. Na oblast výzkumu a vývoje bylo během roku 2012 vydáno celkem 6 090 mil. Kč, což bylo o 145 mil. Kč (o 2,3 %) méně než v předcházejícím roce, ale o 401 mil. Kč (o 7,1 %) více než činil průměrný roční výdaj v období let 2005 až 2012, za které jsou zpřesněné údaje k dispozici. Nejvíce výdajů směřovalo na experimentální vývoj (53,7 %), méně pak na aplikovaný výzkum (33,6 %) a základní výzkum (12,7 %). V celé České republice byl podíl výdajů na všechny tři typy výzkumů vyrovnanější (aplikovaný 36,3 %, experimentální 33,7 % a základní 30 %).

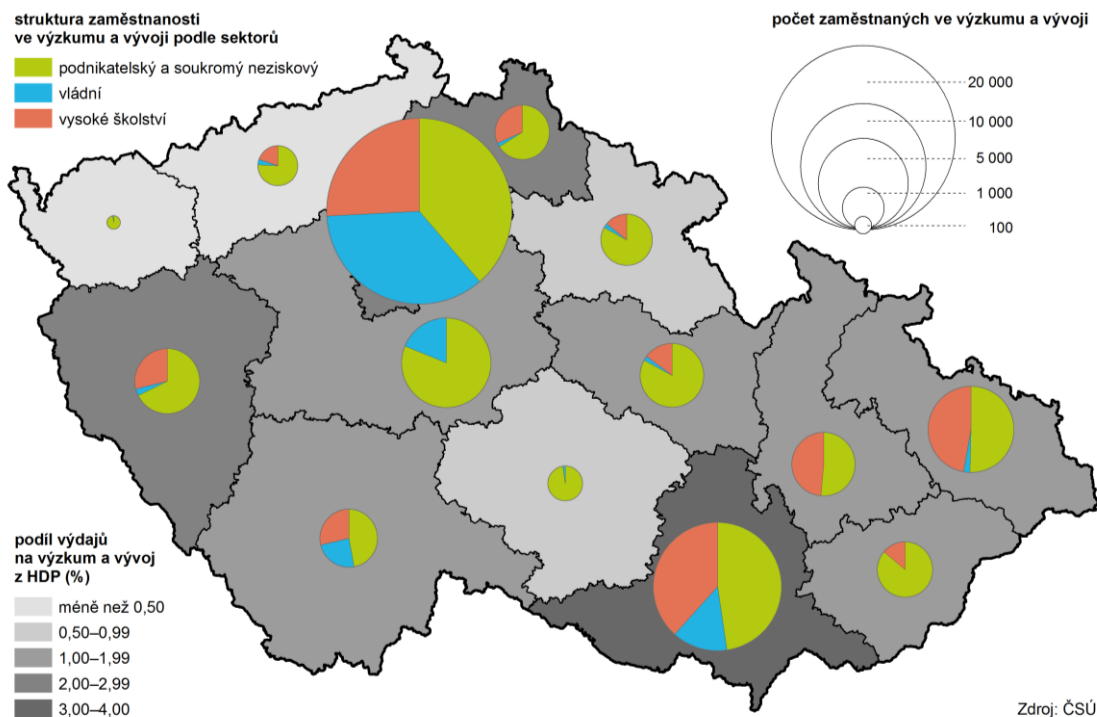
Graf 23 Výdaje na výzkum a vývoj v letech 2008, 2010 a 2012

V roce 2012 došlo v oblasti výzkumu a vývoje poprvé k meziročnímu poklesu zaměstnanosti

Zatímco se počet výzkumných pracovišť v kraji každoročně navyšoval, zaměstnanost v této oblasti se zvyšovala jen do roku 2011, v roce 2012 se naopak meziročně snížila o 293 osob na celkový počet 5 155 plně zaměstnaných. Ze struktury zaměstnanosti v oblasti výzkumu a vývoje vyplývá, že přibližně každý čtvrtý zaměstnanec byla žena. Z celkového počtu zaměstnaných v roce 2012 tvořili 53,9 % výzkumní pracovníci, 26,7 % technici a 19,4 % ostatní pracovníci, přičemž podíl ostatních pracovníků se na úkor obou předchozích skupin dlouhodobě zvyšoval (10,2 % v roce 2002).

Kartogram 8 Výzkum a vývoj v krajích v roce 2012

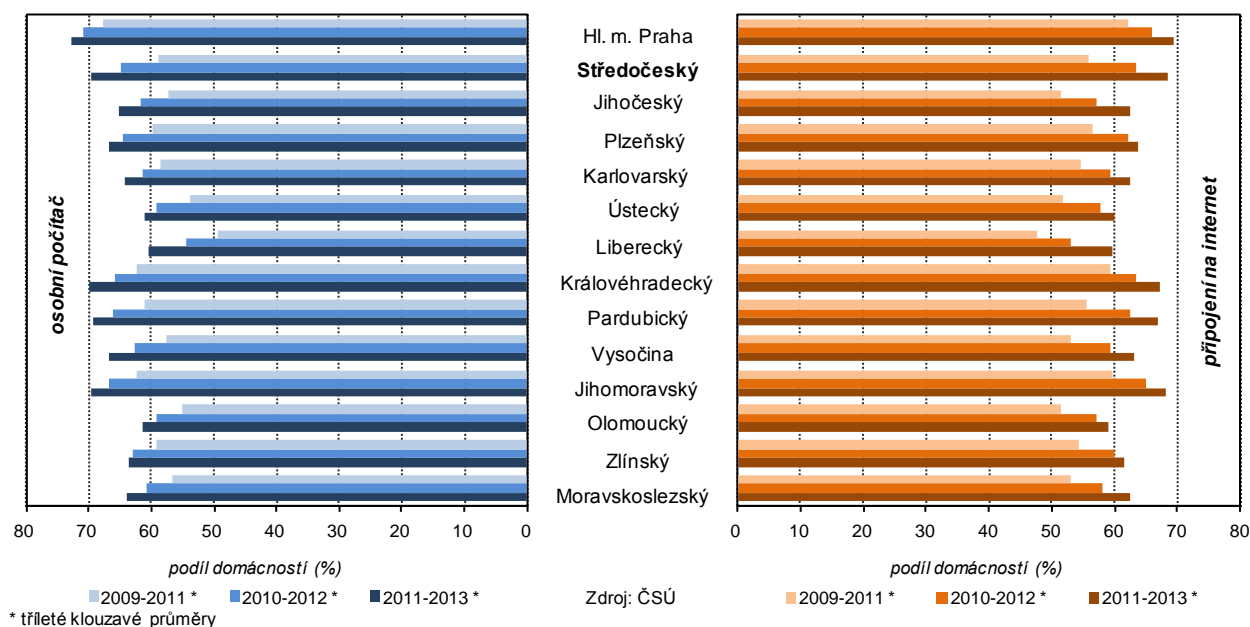

▪ INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Internet se používá v sedmi z deseti domácností

Počítačová gramotnost a používání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a u jednotlivců každoročně roste ve všech krajích České republiky. Podle posledních dostupných výsledků výběrového šetření, které byly zpracovávány jako tříleté klouzavé průměry, v roce 2012 disponovalo 69,5 % středočeských domácností osobním počítačem a 68,6 % domácností kraje mělo přístup k internetu. Podíl domácností využívajících internet se ve Středočeském kraji zvyšoval poměrně rychle, zatímco v roce 2005 disponovala internetem pouze necelá čtvrtina domácností (24,4 %), v roce 2009 už to byla téměř polovina (49,1 %) a v roce 2012 byl internet již v sedmi z deseti domácností. Podíl domácností vybavených internetem se v kraji zvyšoval během posledních dvou šetření více, než tomu bylo v celé republice; zatímco v roce 2010 byl podíl téměř shodný (v kraji 55,9 % a v ČR 56 %), v roce 2012 vzrostl podíl v kraji na 68,6 %, přičemž v ČR vzrostl pouze na 64,7 %, tedy o 4 procentní body méně. Díky technickému pokroku a rozvoji internetu se rozdíl mezi domácnostmi, které vlastnily pouze osobní počítač a mezi těmi, které měly zároveň přístup k internetu, výrazně snížil. V roce 2012 nedosahoval rozdíl mezi oběma skupinami už ani jednoho procentního bodu, přičemž v roce 2004 to bylo o 8 procentních bodů a ještě v roce 2008 o 5 procentních bodů ve prospěch domácností vybavených pouze osobním počítačem.

Graf 24 Domácnosti vybavené osobním počítačem a internetem v krajích v letech 2010, 2011 a 2012*

Více než třetina Středočechů nad 16 let nakupuje přes internet

Samostatných pravidelných uživatelů internetu (jednotlivců ve věku 16 let a starších) bylo v posledním šetřeném období zjištěno 72,8 %, což bylo o 4,4 procentního bodu nad republikovým průměrem. Využití internetu je v současnosti různorodé, mezi efektivní způsoby patří např. poskytování prodeje nabízeného zboží či služeb zákazníkovi prostřednictvím internetu, čehož využívala v období let 2011 až 2013 více než třetina Středočechů ve věku 16 let a starších (34,8 %), přičemž v období let 2005 až 2007 využívala tuto službu pouze desetina osob.

Využití internetu se zvyšuje ve všech oblastech; školství, zdravotnictví a přibývá i veřejnosti přístupné připojení v knihovnách

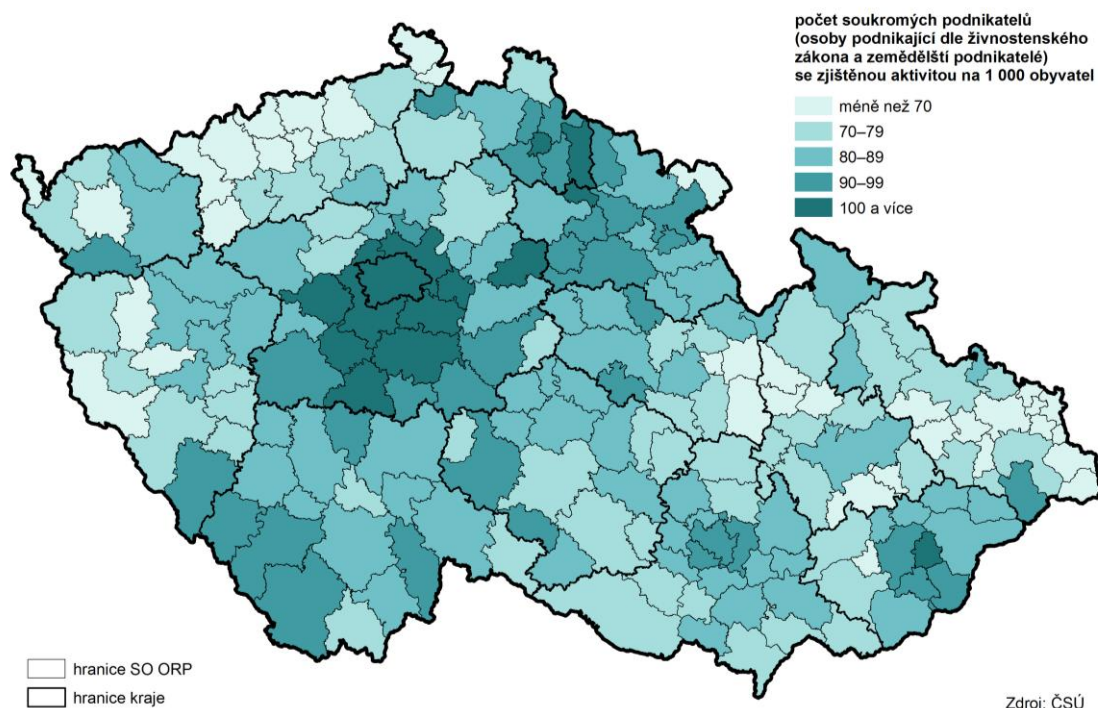
Technický a internetový pokrok se projevuje v soukromých i veřejných oblastech společnosti. Lékařských ordinací vybavených internetem byla v roce 2012 již více než polovina (53,6 %), více než čtvrtina ordinací (27,9 %) měla vytvořenou vlastní internetovou stránku. I přesto, že se internet dostal již do většiny domácností, tak i nadále přibývá v knihovnách veřejně přístupných míst s připojením na internet (295 míst v roce 2002, 908 v roce 2007 a 1 167 v roce 2012). Počítačů a připojení k internetu přibývá i ve školství, počet žáků, případně studentů na jeden počítač dlouhodobě klesá.

▪ PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ

Přibližně 12 % ekonomických subjektů v ČR má sídlo ve Středočeském kraji

K poslednímu dni roku 2013 bylo v Registru ekonomických subjektů (RES) evidováno ve Středočeském kraji 314,7 tis. ekonomických subjektů, z toho 178,4 tis. subjektů se zjištěnou aktivitou (56,7 %). V kraji mělo sídlo 11,7 % subjektů celkem a 12,1 % subjektů se zjištěnou aktivitou ze sídlících v celé České republice. Dále se budeme věnovat jen údajům za subjekty se zjištěnou aktivitou. Srovnání údajů z roku 2013 v delší časové řadě není plnohodnotně možné vzhledem k jednorázovému zpřesnění dat podle Registru osob. V předchozích třech letech však kraj vykazoval 2. nejvyšší meziroční přírůstky mezi kraji ČR.

Kartogram 9 Soukromí podnikatelé ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2013

Nejvyšší koncentrace a intenzita podnikatelské aktivity je v centrální části kraje a dále směrem na jih

Nejvyšší koncentrace ekonomických subjektů v kraji se nachází v lidnaté centrální části kraje. Je vázána na blízkost hlavního města a dopravní tepny zajišťující propojení Prahy se zbytkem republiky. V okrese Praha-východ mělo na konci roku 2013 sídlo 14,6 % subjektů celého kraje, v okrese Praha-západ 13,4 % subjektů. Centrální oblast a oblast směřující na jih kraje dosahovaly na konci roku 2013 v přepočtu na obyvatele zároveň nejvyšší intenzity soukromého podnikání a to nejen v kraji, ale také v rámci celé republiky (správní obvod ORP Říčany přibližně 124 soukromých podnikatelů na 1000 obyvatel, ORP Černošice 120 a ORP Sedlčany 119).

Dvě třetiny subjektů jsou živnostníci

Nejčastější formou podnikání ve Středočeském kraji byly na konci roku 2013 subjekty typu fyzická osoba, konkrétněji živnostník nezapsaný v obchodním rejstříku (66,4 % z celkového počtu). Mezi obchodními společnostmi (24,8 tis. subjektů) převažovaly společnosti s ručením omezeným (93,9 %), jejichž podíl patřil po Karlovarském kraji (95,7 %) k nejvyšším v republice.

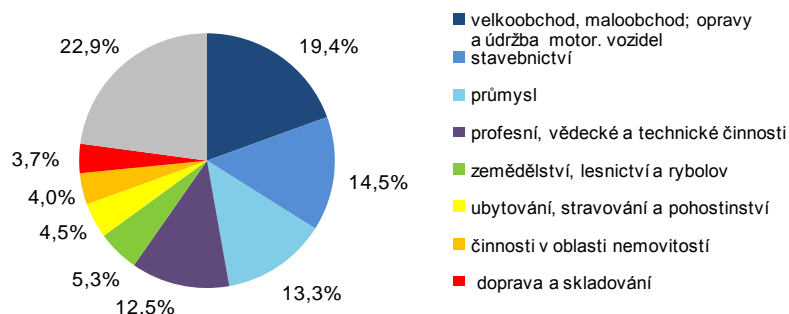
Společně s Jihomoravským krajem nejvyšší podíl malých podniků do 49 zaměstnanců mezi kraji ČR

V návaznosti na převažující právní formu (soukromý podnikatel, živnostník) byla na konci roku 2013 většina subjektů bez zaměstnanců (80,3 % ze subjektů se zjištěným počtem). Mezi zaměstnavateli (subjekty alespoň s jedním zaměstnancem) převažovaly malé podniky do 49 zaměstnanců (95,7 %), střední podniky s počtem od 50 do 249 zaměstnanců měly 3,7 % a velkých podniků s 250 a více zaměstnanci bylo 0,7 %. Středočeský kraj dosáhl společně s Jihomoravským krajem nevyššího podílu malých firem. Velkých podniků s počtem zaměstnanců 1 000 a více, které měly zapsané sídlo ve Středočeském kraji, bylo evidováno 20, největším zaměstnavatelem byla ŠKODA AUTO a.s.

Nejčastější jsou obchodní činnosti a také služby k údržbě motorových vozidel

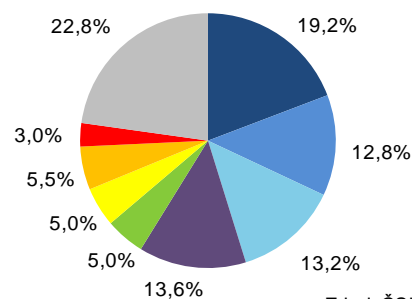
Z hlediska převažující ekonomické činnosti působilo v roce 2013 nejvíce subjektů se sídlem ve Středočeském kraji a zjištěnou ekonomickou činností v oblasti velkoobchodu, maloobchodu a služeb spojených s opravou a údržbou motorových vozidel (19,4 %). Druhým a třetím nejčastějším zaměřením v podnikatelské sféře bylo stavebnictví (14,5 %) a průmysl (13,3 %).

Graf 25 Ekonomické subjekty¹⁾ podle převažující činnosti (CZ-NACE) k 31. 12. 2013
Středočeský kraj

¹⁾ se zjištěnou aktivitou a se zjištěnou hlavní ekonomickou činností

Česká republika

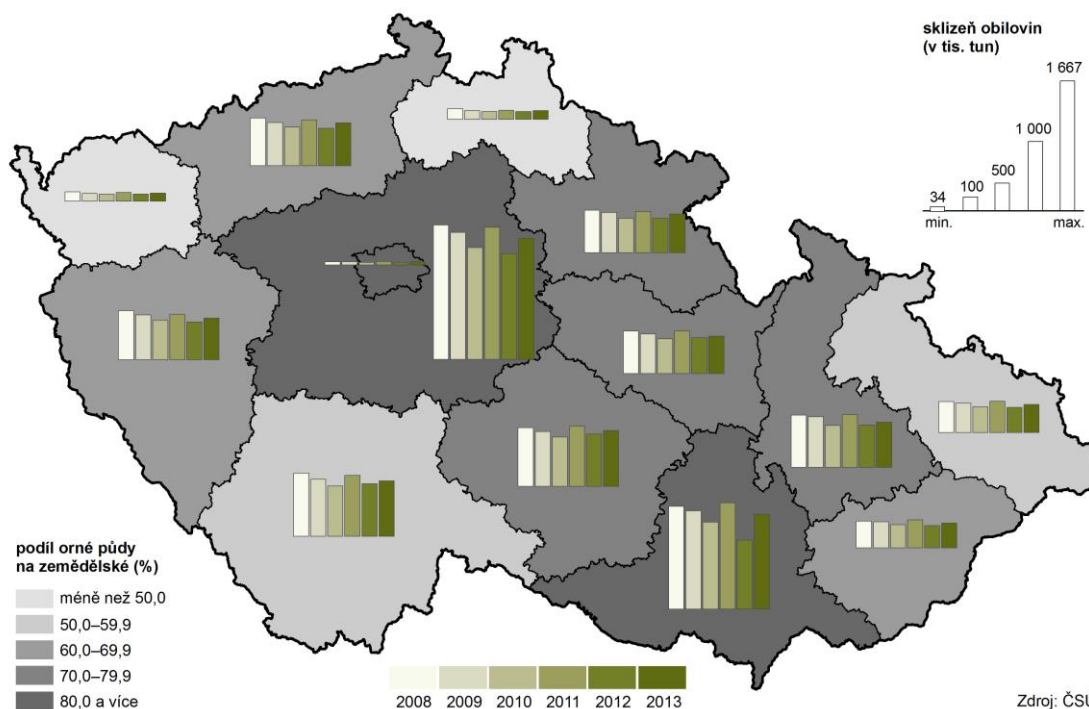
Zdroj: ČSÚ

▪ ZEMĚDĚLSTVÍ

Kraj produkuje pětinu obilí v ČR

Středočeský kraj je díky své velikosti, geograficko-klimatickým podmínkám a historickému vývoji v kultivaci krajiny předním zemědělským regionem a u řady zemědělských komodit je největším producentem v České republice. Nejvýznamnější skupinou plodin Středočeského kraje jsou obiloviny, na republikové sklizni obilí se kraj podílí dlouhodobě jednou pětinou (20 % v roce 2013), tedy nejvíce mezi kraji. Produkce obilovin bývá kolísavá, rok 2013 však byl pro středočeské zemědělce poměrně příznivým. Bylo sklizeno 1 506 tis. tun obilovin, což bylo o 192 tis. tun (o 14,6 %) více než v roce 2012 a to i přesto, že se osevní plocha obilovin o 0,8 % snížila. To se projevilo výrazným meziročním navýšením hektarového výnosu obilovin, a to o 0,80 tun na hodnotu 5,44 tun na hektar. Nejčastěji sklizenou obilovinou byla v roce 2013 pšenice ozimá (973,1 tis. t), následovaly ječmen jarní (219,9 tis. t), ječmen ozimý (102,2 tis. t) a kukuřice na zrno (92,5 tis. t).

Kartogram 10 Sklizeň obilovin v krajích v letech 2008 až 2013

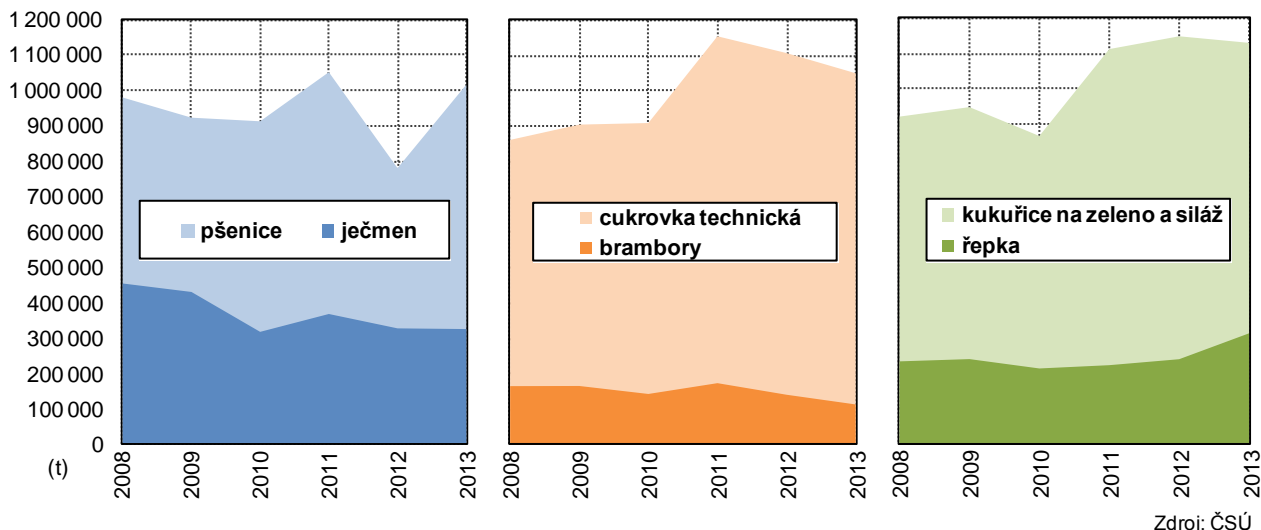

Zdroj: ČSÚ

Mezi olejninami dominuje řepka s dlouhodobým nárůstem objemu sklizně

V pěstování olejnatých plodin dominovala řepka, u které došlo v roce 2013 k meziročnímu navýšení osevní plochy o 4,5 tis. ha (tj. 5,4 %) a sklizeno bylo o 73,1 tis. t (tj. 30,9 %) více. Na celorepublikové produkci se kraj podílel více než jednou pětinou (21,4 %). U pěstování řepky dochází až na drobné výkyvy dlouhodobě k nárůstu produkce, během desetiletého období vzrostl objem sklizně této plodiny z 91,5 tis. tun za rok 2003 na 309,5 tis. tun za rok 2013.

Graf 26 Sklizně vybraných plodin ve Středočeském kraji v letech 2008 až 2013

U sklizně cukrovky a brambor došlo k meziročnímu propadu

Mezi okopaninami má v kraji dominantní postavení pěstování cukrovky technické. Její celková sklizeň byla o 5,1 % nižší než v předchozím roce a to i přesto, že hektarová plocha pro pěstování se mírně zvýšila (o 1,3 %). Tím se meziročně snížil i hektarový výnos, a to z hodnoty 64,66 na hodnotu 60,54 tun na hektar. Středočeský kraj byl největším pěstitelským regionem cukrovky technické v ČR, na celorepublikové sklizni se podílel z 28 %. Také u brambor konzumních a průmyslových došlo k meziročnímu navýšení plochy pro pěstování (o 5,1 %), ale také zároveň k meziročnímu propadu ve sklizni (o 17,7 %). Na republikové sklizni brambor konzumních a průmyslových se kraj podílel z 22 %. Vyššího podílu dosáhl jen Kraj Vysočina (33,7 %).

Kraj se na produkci ČR u cukrovky technické podílí z 28 %, u brambor z 22 %

Po dvouletém propadu se opět zvýšil objem sklizně u luskovin

Po propadu mezi rokem 2011 a 2012 se opět meziročně zvýšila produkce luskovin, a to o 17,9 % na sklizenou hodnotu 6,2 tis. tun. K nárůstu sklizně přispělo také meziroční navýšení osevní plochy o 12,8 %. Význam produkce luskovin v kraji byl v rámci ČR také významný, i když o něco nižší než u ostatních komodit, na republikové sklizni se Středočeský kraj v roce 2013 podílel z 16,4 %, což byl těsně po Jihomoravském kraji (16,8 %) druhý nejvyšší podíl v ČR.

Sklizeň chmele zaznamenala čtvrtinový meziroční růst a byla druhou nejvyšší v ČR

Středočeský kraj je také producentem plodin, které především pro klimatické a geografické podmínky nepěstují všechny kraje. Produkci chmele zaznamenaly v České republice pouze čtyři kraje a sklizeň ve Středočeském kraji byla po Ústeckém kraji druhou nejvyšší (podíl na ČR 31,7 %), navíc o 25,8 % vyšší než v předchozím roce. K meziročnímu nárůstu sklizně došlo také u vinné révy (o 12,5 %), podíl kraje na celorepublikové sklizni vinné révy byl však poměrně zanedbatelný (1,2 %).

Chov skotu již čtvrtým rokem po sobě roste, přesto výroba hovězího masa klesá během pěti let téměř o polovinu

Soupis hospodářských zvířat jsou prováděny každým rokem k 1. dubnu a k výsledkům za Středočeský kraj bývají zároveň započítány i chovy na území hl. m. Prahy. Chov skotu zaznamenával v 90. letech a první dekádě 21. století prudké poklesy ročních stavů, v posledním čtyřletém období však došlo k mírnému oživení stavu, naposledy (na jaře 2013) bylo zaznamenáno o 3,5 tis. (2,4 %) kusů skotu více než ve stejném období předchozího roku. To se týkalo především býků, u chovu krav byla zaznamenána spíše stagnace. Produkce hovězího masa však i nadále klesá, oproti roku 2008 bylo v roce 2013 poraženo o méně než polovinu tun v jatečné hmotnosti. Naopak v posledních třech letech po sobě došlo k navýšení produkce mléka, poslední

Produkce mléka třetím rokem po sobě rostla a byla o 7,5 % vyšší než před pěti lety

meziroční nárůst v roce 2013 činil 2,6 %, ve srovnání s rokem 2008 bylo vyrobeno o 7,5 % mléka více.

Chov prasat klesal, v roce 2013 se mírně navýšil, výroba klesla za 5 let o třetinu

Chov prasat, na rozdíl od chovu skotu, zaznamenával až do roku 2012 prudké meziroční poklesy stavů, v roce 2013 však počet prasat mírně vzrostl (o 5 tisíc kusů, tj. 1,7 %). Výroba vepřového masa během posledních pěti let klesla o třetinu (objem porážek).

Po čtyřletém propadu se díky chovu slepic zvýšil stav drůbeže

U chovu drůbeže se po propadovém období v letech 2009 až 2012 projevil v roce 2013 téměř desetinný nárůst (o 444 tis. ks) na stav 5 mil. kusů, který byl zapříčiněn třetinovým zvýšením stavu slepic (o 488 tis. ks).

▪ LESNICTVÍ

Těžba dřeva se dlouhodobě snižuje, většina nahodilé těžby byla zapříčiněna živelnými pohromami

Obhospodařovaná lesní plocha Středočeského kraje zabírala v roce 2013 z celkové plochy kraje 28 %, nejvíce zalesněným okresem kraje byl okres Příbram (44 %), naopak nejméně zalesněnou oblastí byl okres Kolín (13 %). Těžba dřeva v kraji se dlouhodobě snižuje a vytěžený objem 1 488,3 tis. m³ dřeva během roku 2013 byl nejnižší za posledních pět let. V těžbě převažovaly jehličnaté dřeviny (85,5 %), z toho nejčastěji smrk (68,8 % z jehličnanů). Z listnatých dřevin byly vytěženy nejvíce porosty dubové (46,3 % z listnatých dřevin). Nahodile bylo v lesích zpracováno 21,6 % z celkového objemu těžby, což bylo největší procento za poslední tři roky. Příčinou nahodilé těžby byly zpravidla živelné pohromy (z 82,2 %), u menší části pak škodlivý hmyz (5,8 %). V roce 2013 bylo nově zalesněno celkem 2 793 hektarů plochy, což bylo přibližně tolik jako v předchozím roce, ale přibližně o 300 hektarů méně než v roce 2010 a 2011. Podíl jehličnanů (61 %) při zalesňování byl nižší než při těžbě (85,5 %).

Graf 27 Těžba dřeva a zalesňování podle dřevin ve Středočeském kraji v roce 2013

▪ PRŮMYSL

Počet průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci se opět začal mírně navyšovat

Průmyslová výroba po poklesech v letech 2008 a 2009 již čtvrtým rokem po sobě zaznamenává pozvolné ožívání. Počet průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci a sídlem v kraji se po snížení v roce 2010 a 2011 poslední dva roky po sobě lehce zvýšil, v roce 2012 průměrně o 3 podniky a v roce 2013 přibližně o 10 podniků na celkový počet 219. I tak je jejich počet stále průměrně o 15 podniků nižší než v roce 2008 a o 25 podniků méně než v roce 2009, kdy byl zaznamenán maximální stav. Se zvýšením počtu průmyslových podniků se zároveň zvýšila zaměstnanost v tomto sektoru, v roce 2012 o 2,4 % a v roce 2013 o 1,2 %. Vrcholem v zaměstnanosti v průmyslu byl rok 2008 s průměrným počtem 101,5 tis. zaměstnanců, tedy přibližně o 12 tis. pracovních míst více než v roce 2013 (89,5 tis. zaměstnaných). Průměrná mzda zaměstnanců v průmyslu nehledě na ekonomické problémy dlouhodobě rostla, od roku 2008 se průměrná nominální mzda zaměstnanců v průmyslu zvýšila o více než 6 tisíc Kč na hodnotu 32 609 Kč.

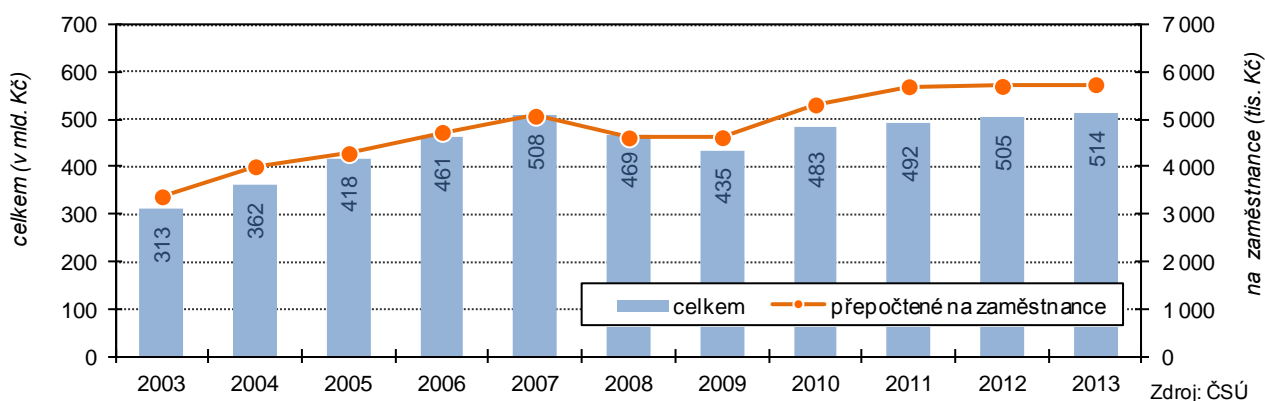
Mzdy v průmyslu rostou dlouhodobě a nepřetržitě

Tržby za prodej průmyslových výrobků a služeb se již počtvrté za sebou zvýšily, v přepočtu na zaměstnance byly 2. nejvyšší v ČR

Podíl vývozu na tržbách se oproti republice snižuje

Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy se dočkaly již počtvrté za sebou meziročního růstu, a to i přes pokles počtu podniků v roce 2010 a 2011. Poslední meziroční nárůst tržeb v roce 2013 činil 1,8 %. Produktivita práce vyjádřena hodnotou tržeb přepočtenou na zaměstnané odpovídala v roce 2013 částce 5 742 tis. Kč a stejně jako u hodnoty za tržby celkem vzrostla meziročně počtvrté za sebou, byť v posledních dvou letech jen minimálně (v roce 2012 o 0,1 % a v roce 2013 o 0,6 %). Produktivita práce byla po Ústeckém kraji (6 691 tis. Kč) druhou nejvyšší v ČR a o 48,2 % vyšší než celorepublikový průměr (3 875 Kč). Podíl tržeb za přímý vývoz na tržbách celkem se v roce 2013 pohyboval na 58,8 % a byl lehce republikově nadprůměrným (v ČR 56 %). Ve srovnání s rokem 2008 se podíl v kraji snížil o 7,2 procentních bodů, zatímco v republice se za stejné období o 6 procentních bodů navýšil.

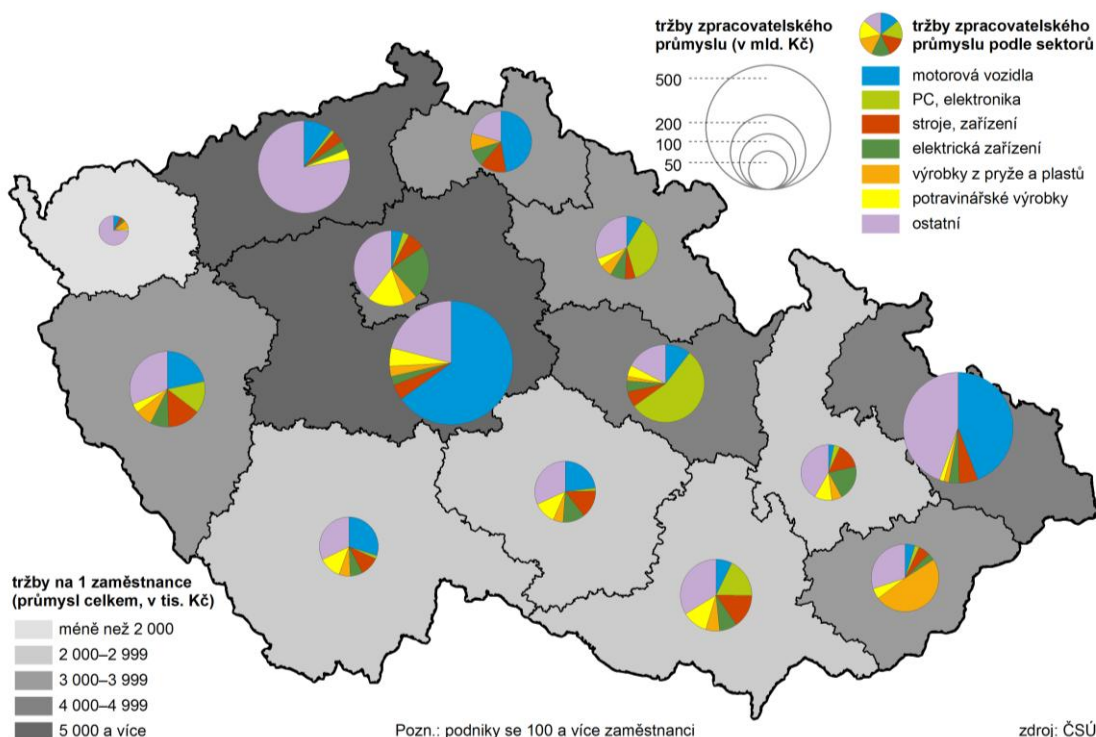
Graf 28 Tržby (bez DPH) za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy (běžné cen) za podniky se 100 a více zaměstnanci ve Středočeském kraji v letech 2003 až 2013

Nejsilnějším odvětvím průmyslu je výroba motorových vozidel

Nejsilnějším průmyslovým odvětvím Středočeského kraje (dle klasifikace CZ-NACE) byla výroba motorových vozidel, jejíž tržby za rok 2013 tvořily 63,6 % z celkových průmyslových tržeb, přibližně stejně jako v předchozím roce. Hodnota tržeb z automobilového průmyslu se oproti předchozímu roku zvýšila jen o 1,9 %, ale ve srovnání s rokem 2008 dokonce o 15,3 %.

Kartogram 11 Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy v krajích v roce 2013

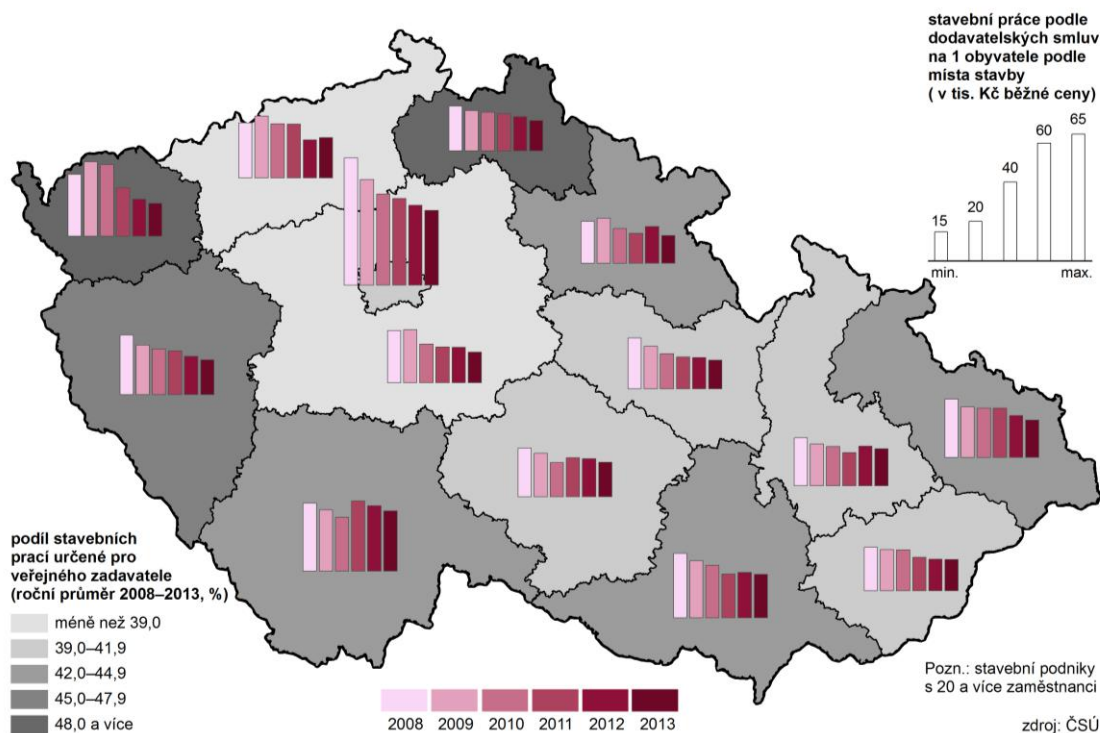
▪ STAVEBNICTVÍ A BYTOVÁ VÝSTAVBA

Propad ve stavebnictví i nadále pokračoval

Od roku 2009 klesl počet podniků, zaměstnanost, mzda a hodnota stavební výroby

Stavebnictví⁶ a bytová výstavba na rozdíl od průmyslu zaznamenává po roce 2008 trvalý propad, byť propady hodnot stavební výroby a stavebních prací se začaly projevovat až ve statistikách po roce 2009. Po tomto roce došlo ke snižování počtu stavebních podniků s 50 a více zaměstnanci (o 11 na stav 53 v roce 2013), došlo k postupnému poklesu základní stavební výroby (o 27,1 % na hodnotu 8,2 mld. Kč běžné ceny v roce 2013) a ke snižování zaměstnanosti v podnicích (o 20,5 % na 5,8 tis. zaměstnaných v roce 2013). Vše se zároveň projevilo i na mzdách tohoto sektoru, jejichž průměrná hrubá výše zaznamenala meziroční pokles z 27 275 Kč na částku 26 485 Kč za rok 2013.

Kartogram 12 Stavební práce v krajích v letech 2008 až 2013

Hodnota stavebních prací v kraji po roce 2009 klesá

Stavební práce v období 2011–2013 oproti období 2008–2010 vzrostly pouze v okrese Ml. Boleslav

Hodnota stavebních prací s místem stavby v kraji se od maximální hodnoty dosažené v roce 2009 (33,4 mld. Kč běžné ceny) až na stagnaci v roce 2012 postupně snižovala, celkově o 39,7 % na hodnotu 20,1 mld. Kč běžné ceny dosažené v roce 2013. Nejvyšší hodnotu stavebních prací zaznamenalo v kraji v posledních dvou letech (2012 a 2013) území okresu Mladá Boleslav. U tohoto okresu jako u jediného regionu v kraji byl zároveň zaznamenán mezi obdobími let 2008–2010 a obdobími let 2011–2013 nárůst hodnoty stavebních prací (o 32,7 %), u ostatních okresů proběhl mezi těmito obdobími pokles, nejvýrazněji pak u okresů Praha-západ (o 54,9 %) a Kladno (o 47 %), jejichž hodnoty za první dané období byly nejvyšší v kraji.

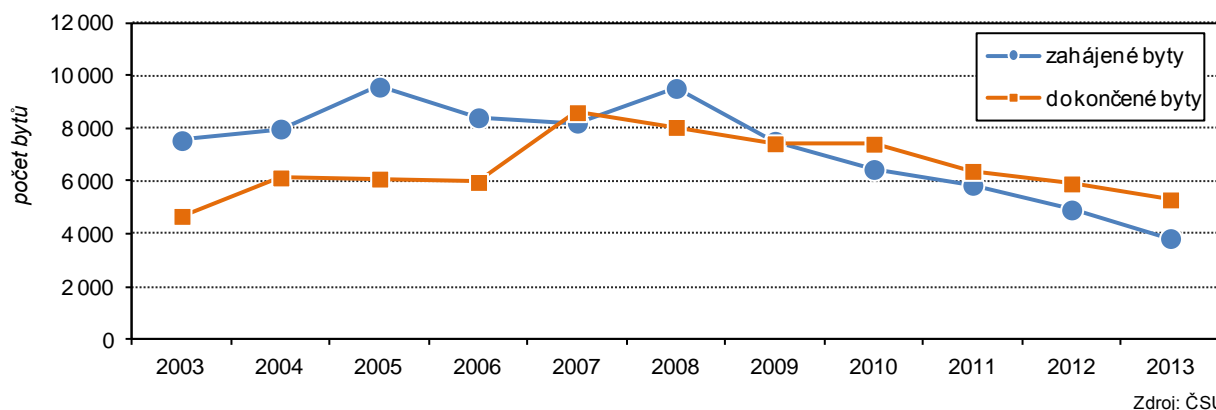
Po roce 2008 probíhá trvalý propad zahájené bytové výstavby, v roce 2013 byl meziroční pokles nejvyšší - 22 %

Nepříznivý vývoj ve stavebnictví vyplýval mimo jiné ze situace v oblasti výstavby bytů. Od 90. let až do roku 2005 trval dlouhodobý a plynulý nárůst nové bytové výstavby, poté následoval mírný útlum a v roce 2008 byl zaznamenán poslední meziroční nárůst počtu zahájených bytů (o 16,0 %). Další vývoj ovlivnila nejistá finanční situace a částečná přesycenost trhu, v důsledku čehož se bytová výstavba od roku 2009 začala dlouhodobě propadat a neustala ani po roce 2011, kdy došlo k ožiování bytové výstavby např. v blízké Praze (v roce 2012 a 2013 Praha zaznamenala meziroční růst). Naopak Středočeský kraj se v letech 2012 a 2013 dočkal dalších poklesů zahájené i dokončené bytové výstavby, procentní meziroční propad zahájené výstavby v roce 2013 byl během posledních pěti let

⁶ podle nové metodiky (od roku 2009) probíhá zjišťování dat za stavební výrobu za podniky se sídlem v kraji s počtem zaměstnanců 50 a více. V předchozích letech se údaje zjišťovaly za podniky s počtem zaměstnanců 20 a více. Údaje podle nové metodiky byly dopočteny zpětně od roku 2006.

zatím nejvyšší - o 22 %. Zahájena byla během tohoto roku výstavba 3,8 tis. bytů, tedy obdobně jako naposledy v období let 1996 a 1997.

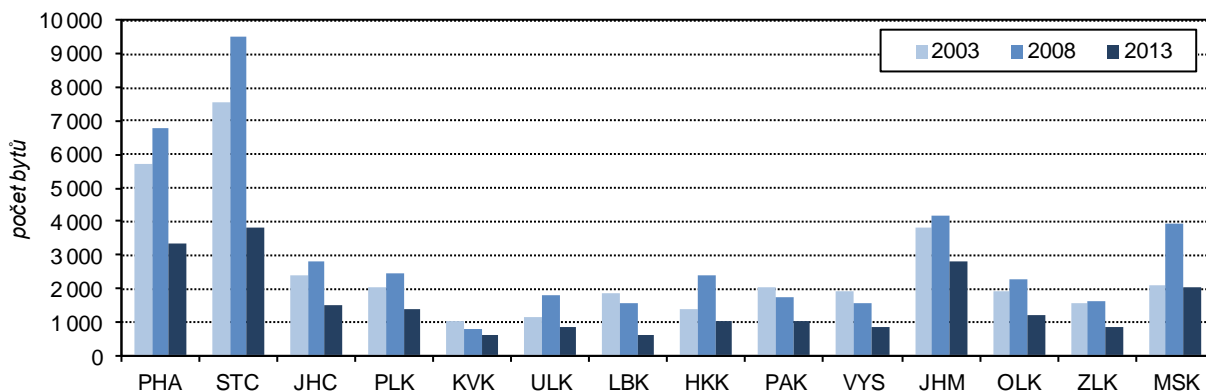
Graf 29 Zahájená a dokončená bytová výstavba ve Středočeském kraji v letech 2003 až 2013

Propad bytové výstavby je vyšší než v celé republice, podíl kraje na ČR se snižuje

Středočeský kraj si i přes dlouhodobý pokles nadále udržuje mezi kraji prvenství v počtu zahájených bytů, v roce 2013 se na výstavbě ČR podílel ze 17,3 %. Jedná se ovšem o nejnižší podíl kraje za posledních dvanáct let (nejvyšší byl 23,7 % v roce 2005). Poukazuje to zároveň na to, že propad výstavby bytů je ve Středočeském kraji mnohem silnější než v České republice.

Graf 30 Zahájené byty v krajích v letech 2003, 2008 a 2013

Dokončená výstavba klesá pomaleji než zahájená, ovšem nepřetržitě od roku 2008

Prudký pád bytové výstavby v kraji dokumentuje stav od roku 2010, kdy se dostává roční stav zahájených bytů pod stav bytů dokončených. Dokončená bytová výstavba se snižuje již od roku 2008, ovšem pomalejším tempem než zahájená, nejvyšší meziroční propad proběhl v roce 2011 (o 13,9 %), druhý nejvyšší pokles byl zaznamenán v roce 2013 (o 10,3 % dokončených bytů).

Čtvrtinu bytů celého kraje zahájených od roku 2008 v rodinných domech zaznamenal okres Praha-východ

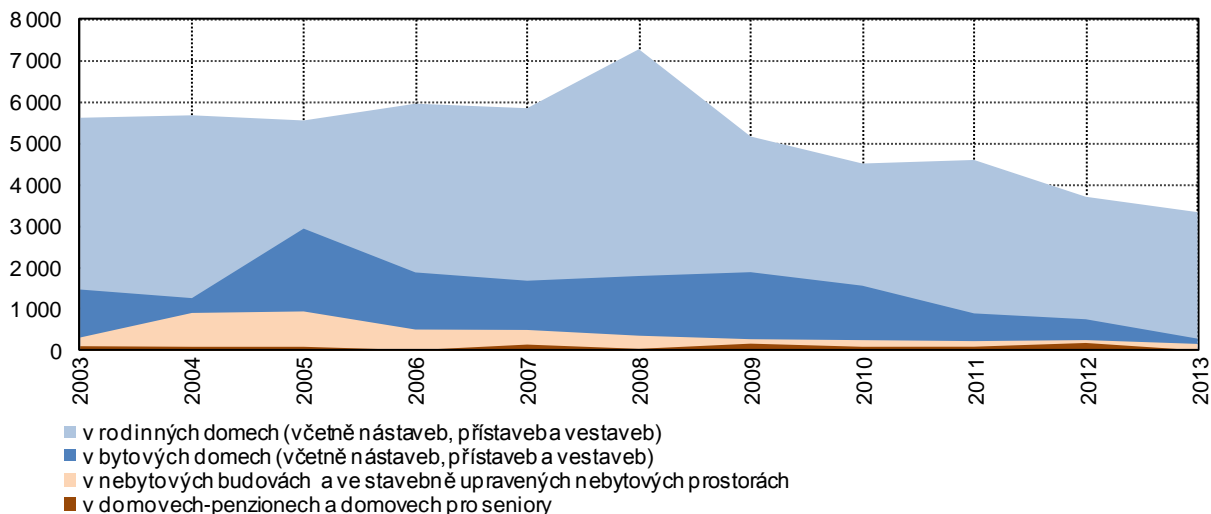
Pro Středočeský kraj je typická výstavba rodinných domů, což dokazoval podíl 81,4 % na celkovém počtu zahájených bytů v roce 2013. Nejvyšší podíl v kraji zaznamenal okres Praha-východ (89,4 %), ve kterém se i během celého období let 2008–2013 začalo stavět nejvíce bytů v rodinných domech (26,6 % ze započaté bytové výstavby kraje).

Zvyšuje se podíl zahájených bytů v rodinných domech na úkor bytových domů

Podíl bytů zahájených v rodinných domech se zvyšoval nepřetržitě od roku 2009 (63,9 %) na úkor prudce se snižující výstavby bytů v bytových domech. V roce 2013 byla v kraji zahájena výstavba 221 bytů v bytových domech, což bylo přibližně sedminásobně méně, než v roce 2009 (1 691 bytů). Čtyři okresy kraje (Beroun, Kolín, Kutná Hora a Mladá Boleslav) v roce 2013 dokonce nezaznamenaly žádné zahájení bytové výstavby v bytových domech, přičemž v okrese Kolín nebyla zahájena výstavba bytu v bytovém domě již třetím rokem po sobě. V období let 2008–2013 bylo v kraji nejvíce bytů v bytových domech zahájeno v okrese Praha-západ (31 % z celého kraje). Podíl bytů v nebytových budovách či stavebně upravených nebytových prostorech činil v období let 2008–

2013 na celkové zahájené výstavbě kraje 4,2 %, z čehož nejvíce bylo započato v okresech Kolín (14,7 %) a Benešov (13,7 %).

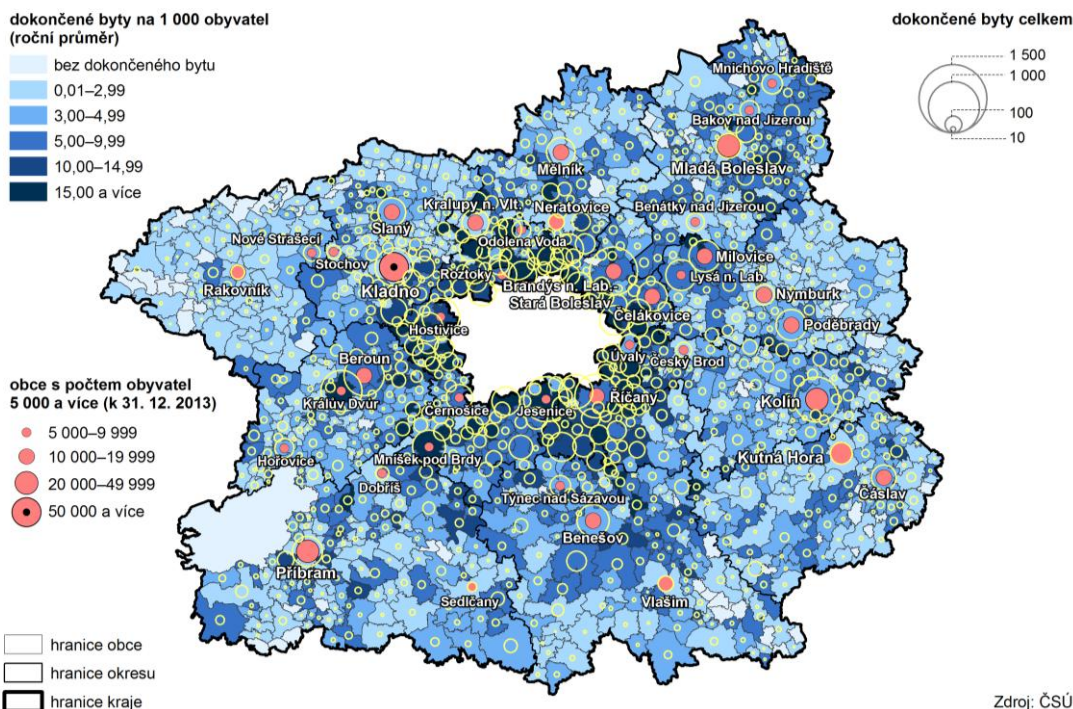
Graf 31 Zahájené byty podle typu budovy ve Středočeském kraji v letech 2003 až 2013

Nejvyšší intenzita bytové výstavby je nadále v centrální části kraje

Pokles bytové výstavby v kraji v posledním pětiletém období silně ovlivnila bytová situace v centrální části kraje, jakožto oblasti, která díky své blízkosti hlavnímu městu a dynamickému vývoji suburbanizace patřila od 90. let až do závěru první dekadý 21. století k regionům s nejvyšší bytovou výstavbou a zároveň i s nejvyšší intenzitou bytové výstavby v celé České republice.

Kartogram 13 Bytová výstavba v obcích Středočeského kraje v letech 2008 až 2013

Počet vydaných stavebních povolení klesá

V návaznosti na klesající výstavbu začaly stavební úřady Středočeského kraje vydávat rok od roku čím dál méně stavebních povolení. Během roku 2013 jich bylo vydáno 15,4 tis., což bylo o téměř 7 tis. povolení méně než v roce 2008. Během období let 2008–2013 vydaly úřady celkem 116,4 tis. povolení, přičemž v první polovině období (2008–2010) jich bylo vydáno o 8,6 tis. (tj. 13,8 %) více než v následujícím období (2011–2013). V prvním i ve druhém daném období jich bylo nejvíce vydáno v okrese Praha-východ (po 15,2 % z počtu za kraj).

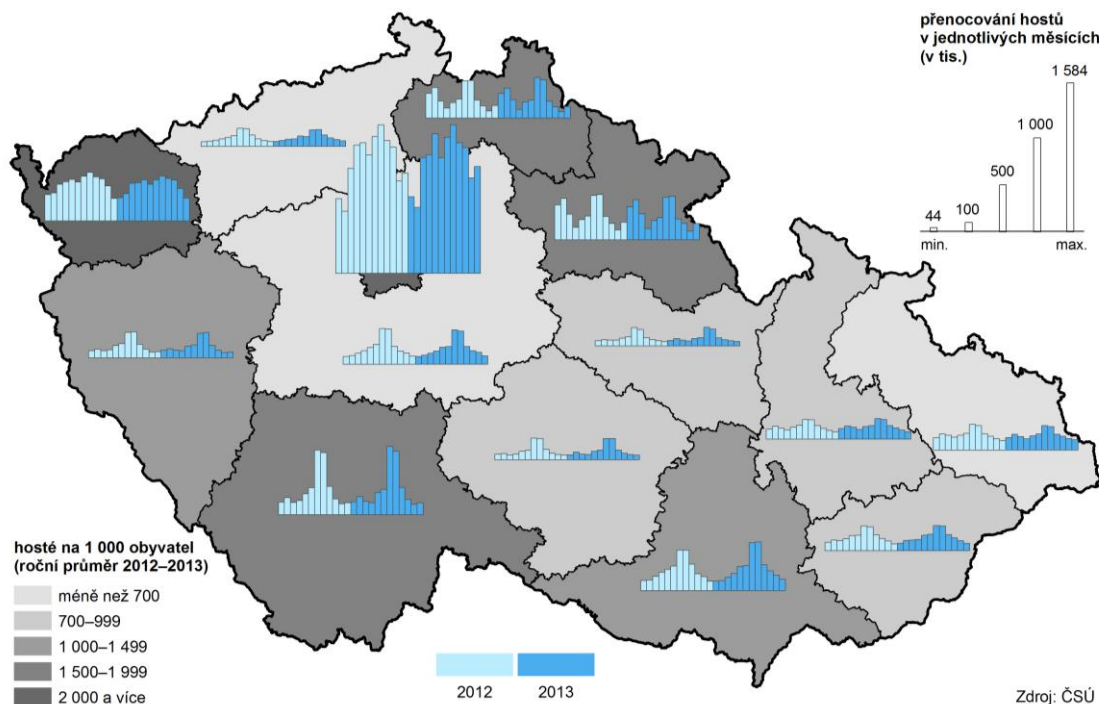
▪ CESTOVNÍ RUCH

V roce 2013 se v kraji ubytovalo meziročně o 33 tisíc hostů méně

Návštěvnost byla mezi kraji průměrná, intenzita návštěvnosti je podprůměrná

Během roku 2013 přijelo do 805 hromadných ubytovacích zařízení (HUZ) ve Středočeském kraji celkem 820 tis. návštěvníků, což bylo o 33 tis. méně než v předchozím roce. Došlo tak k meziročnímu poklesu v počtu ubytovaných o 3,9 %. Návštěvnost Středočeského kraje patřila v roce 2013 v ČR k průměrným (5. nejvyšší) a na celkovém počtu ubytovaných hostů v České republice se kraj podílel 5,3 %. Nejvíce turistů bylo ubytováno v Hl. m. Praze (podíl na ČR 38,3 %), nejméně pak v Pardubickém kraji (2,4 %). Intenzita cestovního ruchu byla ovšem vzhledem k velikosti a lidnatosti regionu oproti ostatním krajům velmi nízká a dosahovala jen 43 % celorepublikového průměru. Na 1 000 obyvatel kraje připadalo 632 ubytovaných hostů (v ČR 1 466). Nižších hodnot než Středočeský region dosahovaly jen kraje Ústecký (517) a Moravskoslezský (570), naopak nejvíce ubytovaných hostů na 1 000 obyvatel zaznamenaly Hl. m. Praha (4 740) a Karlovarský kraj (2 615).

Kartogram 14 Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2012 a 2013

Délka pobytu se i přes pokles návštěvnosti a počtu přenocování mírně navýšila

S počtem návštěvníků se v kraji v roce 2013 zároveň meziročně snížil počet přenocování o 2,3 %. Pokles byl nižší než u počtu hostů, a tak došlo naopak k mírnému zvýšení průměrné doby přenocování 1 hosta z 2,48 nocí v roce 2012 na 2,52 nocí v roce 2013. Průměrný počet přenocování byl v kraji nižší než celorepublikový průměr (2,81). Nejdelší pobyty v České republice uskutečňovali hosté Karlovarského kraje (průměrně 5,82 nocí).

Na poklesu návštěvnosti a přenocování se podílely letní měsíce

Nízkou návštěvnost a počet přenocování vykazovaly oproti předchozímu roku především letní měsíce, v červnu klesl meziročně počet přenocování o 11,6 %, v červenci o 3,9 % a v srpnu o 6,3 %. Letní období tak mělo zásadní vliv na roční propad návštěvnosti a počet přenocování v kraji. Meziroční růst naopak zaznamenalo období na konci roku, v listopadu vzrostl počet přenocování o 7,8 % a v prosinci o 5,6 %.

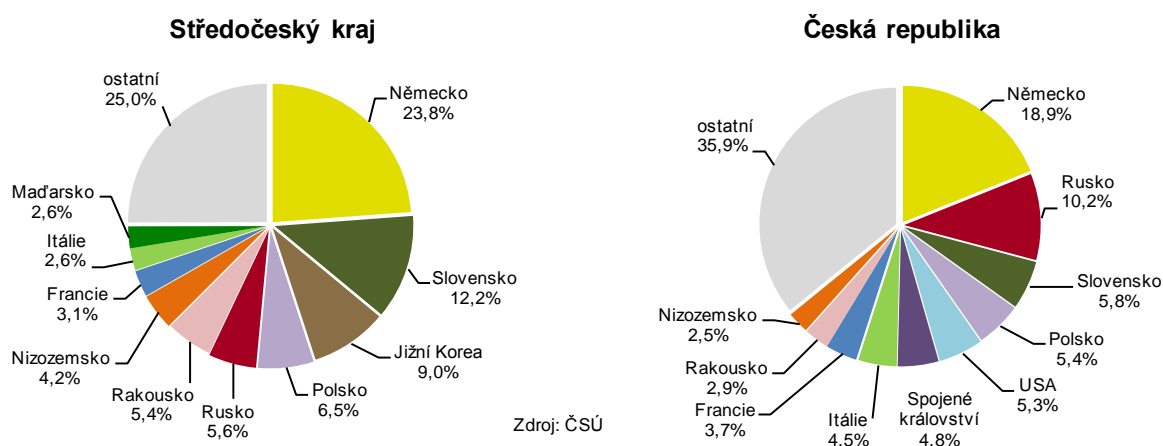
Počet tuzemských návštěvníků se v roce 2013 snížil, zahraničních hostů mírně přibýlo

Mezi nejčastěji ubytované hosty Středočeského kraje patřili tuzemští návštěvníci, tzv. rezidenti. V roce 2013 se jich ubytovalo 616 tis., což bylo o 33,7 tis. (o 5,2 %) méně než v předchozím roce. Vyšší meziroční pokles zaznamenal jen Karlovarský kraj (o 11,2 %). V důsledku poklesu počtu tuzemských hostů klesl meziročně i jejich podíl na celkové návštěvnosti o 1 procentní bod na 75,1 %. Naopak se zvýšil podíl ubytovaných hostů ze zahraničí, tzv. nerezidentů, kterých se v roce 2013 ubytovalo o 591 (o 0,3 %) více než v předchozím roce.

Téměř čtvrtina zahraničních hostů byla z Německa

Nejvíce zahraničních návštěvníků přijelo v roce 2013 z Německa (23,8 %), Slovenska (12,2 %) a Jižní Koreje (9 %). Stejný pořadí bylo i v předchozím roce, jen podíl hostů z Německa se meziročně o 1,9 procentního bodu snížil. V porovnání s rokem 2012 ubylo mezi zahraničními hosty nejvíce právě těch z Německa (o 3,7 tis., tj. 7,1 %). Nejvyšší meziroční pokles mezi zeměmi, odkud nerezidenti nejčastěji přijížděli, zaznamenali hosté z Polska (o 11,7 %). Turisté z Německa byli nejčastějšími hosty nejen ve Středočeském kraji, ale i v celé České republice, byť podíl na celkové návštěvnosti ČR byl v roce 2013 nižší než ve Středočeském kraji. Rusové, kteří byli druhou nejpočetnější skupinou ubytovaných zahraničních hostů v celé České republice, mají ve Středočeském kraji mnohem nižší podíl a patří jim až pátá pozice. Naopak turisté z Jižní Koreje se na republikové hodnotě podílí pouze dvěma procenty, v kraji však s devítiprocentním podílem tvoří třetí nejpočetnější skupinu nerezidentů.

Graf 32 Struktura zahraničních návštěvníků hromadných ubytovacích zařízení Středočeského kraje a ČR podle země příjezdu v roce 2013

Průměrná délka pobytů zahraničních hostů je nižší než u tuzemských

Průměrná délka pobytu zahraničních návštěvníků v kraji činila 2,44 noci a byla o 0,10 noci nižší než u tuzemských návštěvníků (2,54). Ze skupiny zemí, jejichž státní příslušníci přijíždějí do Středočeského kraje nejčastěji, byli nejdéle ubytováni návštěvníci z Ruska (průměrně 4,71 noci). Z méně častých zemí pak v dlouhých pobytech dominovali hosté z Japonska (6,52) a Izraele (6,14). Nejkratší dobu pobytu uskutečňovali návštěvníci z Jižní Koreje (1,05 noci).

Ubytovací zařízení využila pouze čtvrtinu svých lůžek, což bylo pod průměrem ČR

Hosté hromadných ubytovacích zařízení v kraji využili během roku pokoje pouze z 30,5 % kapacity, což bylo sice více než v předchozím roce (27,2 %), ale stále výrazně pod republikovým průměrem (41,3 %). Procento čistého využití lůžek bylo ještě nižší, v průběhu roku se využila pouze necelá čtvrtina možné kapacity (24,7 %). I tento výsledek byl výrazně pod republikovým průměrem (34,8 %).

Mírný meziroční nárůst návštěvnosti zaznamenala lázeňská ubytovací zařízení

Lázeňská ubytovací zařízení Středočeského kraje navštívilo v roce 2013 celkem 26,8 tis. hostů, to bylo o 2,6 % více než v předchozím roce. V celkovém počtu ubytovaných lázeňských hostů v kraji převažovali tuzemští návštěvníci (83,2 %), ze zahraničí přijel v průměru přibližně každý šestý lázeňský host kraje. V rámci celé České republiky se Středočeský kraj na návštěvnosti šetřených lázeňských ubytovacích zařízení podílel 3,6 %. Nejvyšší návštěvnost vykazoval Karlovarský kraj, kde bylo ubytováno přibližně šest z každých deseti lázeňských hostů v ČR.

4. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

▪ PŮDNÍ FOND, CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ

Polovinu území kraje tvoří orná půda, její výměra se zmenšuje

Polovina území Středočeského kraje je využívána jako orná půda. Od konce 90. let však dochází k pozvolnému zmenšování orné plochy; za posledních deset let došlo ke snížení orné plochy přibližně o 7,8 tis. hektarů, což představovalo pokles o 1,4 %. V dlouhodobější časové řadě se nepatrně snižuje i procento zornění (tj. podíl orné půdy na zemědělské půdě); s hodnotou 82,9 % však i nadále zůstává nejvyšší mezi kraji ČR. Nejvyššího procenta zornění v kraji dosahoval okres Nymburk (91,8 %), nejnižšího naopak okres Příbram (70,7 %). Pokles podílu zornění během desetiletého období zaznamenala většina okresů kraje, nejvýrazněji pak okres Praha-západ (o 1,4 procentního bodu na 80,1 % v roce 2013), naopak nárůst proběhl jen ve třech okresech, nejvýrazněji pak v okrese Kolín (o 1,3 procentního bodu na 88,8 % v roce 2013). Ostatní složky zemědělské půdy kraje (zahrady, ovocné sady, chmelnice, vinice a trvale travní porosty) naopak zaznamenaly během desetiletého období lehký nárůst plochy (celkově o 1,1 %).

Podíl chráněného území na rozloze kraje je třetí nejnižší v ČR

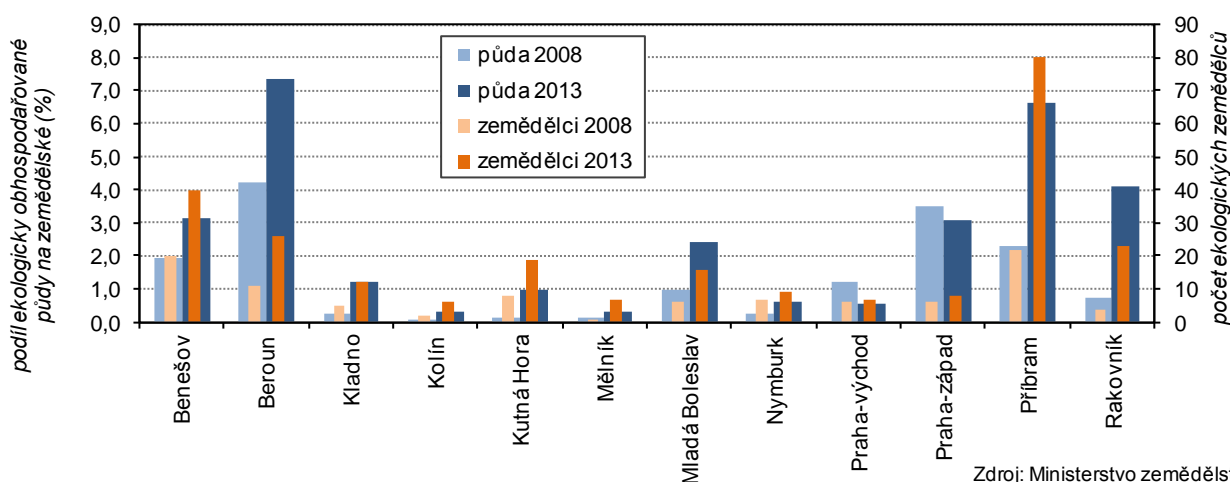
Na území Středočeského kraje se v roce 2013 nacházely plochy zvláště chráněného území⁷ o výměře přibližně 93,2 tis. hektarů, což představovalo 8,5 % území kraje. To zařadilo kraj po Hl. m. Praze (5,4 %) a Jiho­moravském kraji (6,6 %) na třetí místo v pořadí krajů s nejnižším podílem chráněných území na rozloze kraje. Mezi rokem 2013 a 2008 ztratilo v kraji celkem 536 hektarů statut chráněného území. Středočeským okresem s nejvyšším podílem chráněného území byl v roce 2013 okres Beroun (40,1 %), nejnižší podíl vykazovaly okresy Kutná Hora (0,3 %) a Příbram (0,3 %).

▪ EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

Plocha ekologicky obhospodařované půdy se zvyšuje

O stálém rozvoji ekologického hospodářství vypovídá dlouhodobě rostoucí plocha ekologicky obhospodařované zemědělské půdy; v roce 2003 hospodařili ekologičtí zemědělci v kraji na pouhých 1,5 tis. ha, v roce 2008 to již bylo 3,4 tis. ha a v roce 2013 hospodařili už na 15,2 tis. ha.

Graf 33 Ekologické zemědělství v okresech Středočeského kraje v letech 2008 a 2013

I přes zvyšování plochy byl podíl ekologicky obhospodařované zemědělské půdy nejnižší v ČR

Podíl ekologického zemědělství je silně ovlivněn možností získat dotace, proto je tento způsob hospodaření nejčastěji uplatňován v oblastech s těžšími podmínkami, např. podhorské a odlehlé oblasti. I proto Středočeský kraj nedosahoval tak významných výsledků v oblasti ekologického zemědělství, jako ostatní kraje. Podíl ekologicky obhospodařované zemědělské půdy na celkové zemědělské půdě činil v roce 2013 jen 2,6 %. To byl mezi kraji nejnižší podíl a o 9,1 procentních bodů nižší než průměr ČR. Nejvyšší podíl ekologicky

⁷ zohledněny vzájemné překryvy chráněných území (nejsou započítána maloplošná ZCHÚ ležící na území velkoplošných ZCHÚ)

obhospodařované zemědělské půdy v kraji zaznamenal okres Beroun (7,4 %), nejnižší pak okres Kolín (0,3 %).

Ekofarem nepřibývá již druhým rokem

Počet ekofarem na území Středočeského kraje se v roce 2011 zastavil na počtu 266 a během následujícího roku se snížil na počet 253, na kterém zůstal i v roce 2013.

▪ VODOHOSPODÁŘSTVÍ A KANALIZACE

Druhý nejnižší byl podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů v ČR

Podle výsledků šetření o vodovodech a kanalizacích bylo ve Středočeském kraji v roce 2013 zásobeno vodou z veřejných vodovodů 83,7 % obyvatel kraje. Podíl byl po Plzeňském kraji (83,3 %) druhý nejnižší v ČR a o 10 procentních bodů nižší než celorepublikový průměr.

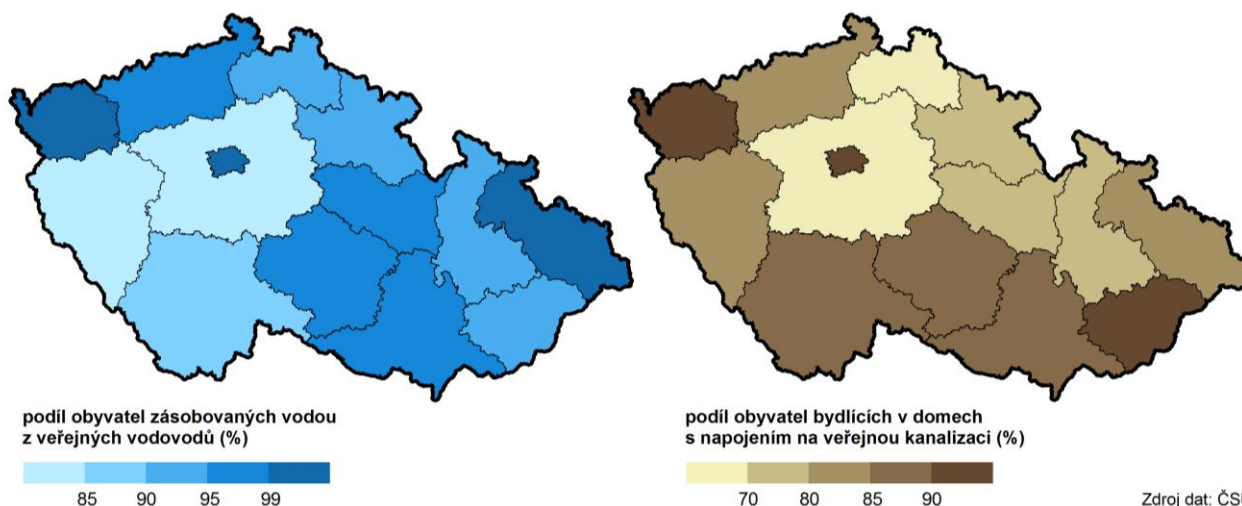
Středočeši se ve spotřebě pitné vody dostali mírně pod průměrnou spotřebu v ČR

Spotřeba pitné vody (objem fakturované vody) se v domácnostech kraje do roku 2011 dlouhodobě navyšovala, v posledních dvou letech (2012 a 2013) naopak zaznamenala meziroční snížení, v roce 2012 o 0,3 % a v roce 2013 dokonce o 3 %. V důsledku posledního meziročního poklesu (vyšší než u celé republiky) se v roce 2013 snížila hodnota průměrného specifického množství vody fakturovaného domácnostem na 1 obyvatele. Na jednoho Středočecha tak připadal denní objem 85,5 l a poprvé se tak krajská hodnota dostala pod celorepublikový průměr (87,2 l). Mezi ostatními kraji se jednalo o pátý nejvyšší průměrný objem, ten nejvyšší dosahovali obyvatelé Hl. m. Prahy (111,4 l), naopak nejnižší spotřebu zaznamenali obyvatelé Zlínského kraje (76,2 l).

Nejnižší mezi kraji byl podíl obyvatel napojených na veřejnou kanalizaci

Středočeský kraj je typický svou sídelní rozdrobeností a vyšším podílem obyvatel žijících v malých, spíše venkovských, sídlech. Z toho vyplývá nejen republikově nižší podíl domovního napojení na veřejné vodovody, ale také velmi nízká napojenost domů na veřejnou kanalizační síť, kterou využívalo v roce 2013 celkem 67,3 % obyvatel kraje, což byl podíl o 15,5 procentních bodů nižší než celorepublikový a mezi kraji jednoznačně nejnižší. Nejvyšší využití veřejné kanalizace vykazovali Hl. m. Praha (98,8 %) a Karlovarský kraj (95 %).

Kartogram 15 Obyvatelstvo využívající veřejný vodovod a kanalizaci v krajích v roce 2013

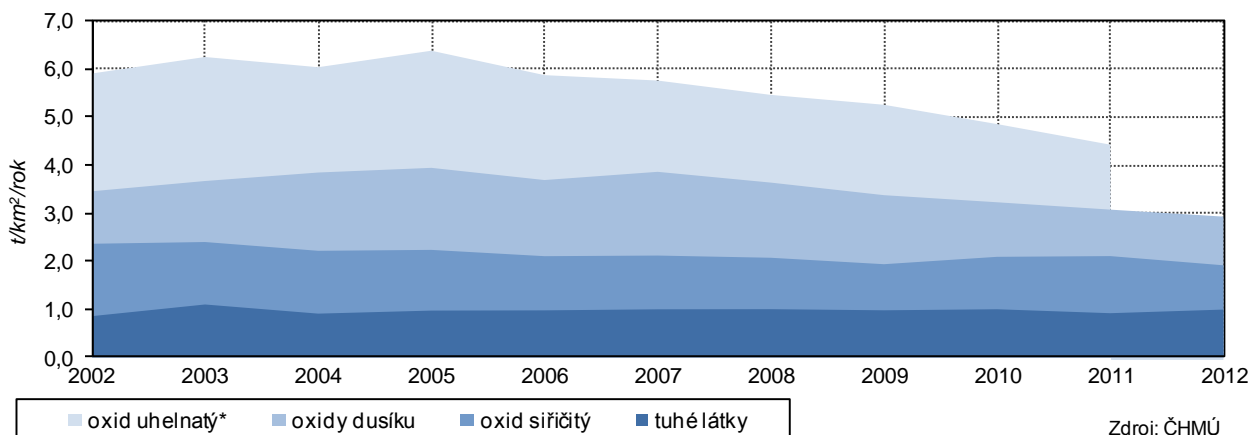
Druhý nejvyšší mezi kraji byl podíl čistěných vod

V oblasti kanalizace dlouhodobě dochází také k budování a připojování nových čističek odpadních vod. Během desetiletého období se počet čističek v kraji více než zdvojnásobil, v roce 2003 jich v kraji bylo v provozu 223, v roce 2013 už 464. I přes nízký podíl obyvatel připojených v roce 2013 na veřejnou kanalizaci s přípojkou na čističku odpadních vod (ČOV) na celkovém počtu obyvatel (67,1 %) zároveň platí, že většina obyvatel napojených na kanalizaci měla zároveň připojení na ČOV (99,7 %). Tento podíl byl stejně jako podíl čistěných vod (99,9 %) po Hl. m. Praze (100 %) oproti předchozím statistikám naopak druhý nejvyšší mezi kraji ČR.

▪ ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ

Produkce naměřených emisí hlavních znečišťujících látek podle Registru emisí a zdrojů znečišťování ovzduší⁸ (dále jen REZZO) se v kraji z dlouhodobějšího pohledu snižují, i tak nadále zůstávají v rámci republiky mírně nad průměrem.

Graf 34 Měrné emise (REZZO 1–4) ve Středočeském kraji v letech 2002 až 2012

* emise oxidu uhelnatého za rok 2012 nejsou díky nové metodice s použitím nové sady emisních faktorů srovnatelné v čase

Měrné emise oxidu uhelnatého se mezi lety 2006 a 2011 snižovaly, v roce 2012 odpovídaly celorepublikovému průměru

Snižování emisí se v kraji od roku 2006 do roku 2011 dařilo u oxidu uhelnatého (CO). Vzhledem k použití nové sady emisních faktorů nastavených v metodice zjišťování údajů této látky u malých stacionárních zdrojů znečišťování (REZZO 3) nejsou data za rok 2012 s předchozími lety srovnatelná. Právě tato skupina znečišťovatelů se podílela na produkci oxidu uhelnatého v kraji zpravidla nejvíce. U velkých stacionárních zdrojů znečištění (REZZO 1) se snižoval objem vyprodukovaných emisí oxidu uhelnatého tři roky po sobě, u středních stacionárních zdrojů znečištění (REZZO 2) naopak v roce 2012 došlo k navýšení emisí. Hodnota měrných emisí oxidu uhelnatého za všechny znečišťovatele (dle nové sady emisních faktorů 6,9 t na km² za REZZO 1–4) odpovídala celorepublikovému průměru.

Polovinu emisí tuhých látek v kraji produkuje auta, na druhé polovině se nejvíce podílejí domácí topeniště; v ČR 3. nejvyšší emise

Přibližně polovinu emisí tuhých látek produkuje v kraji dlouhodobě mobilní zdroje (46 % v roce 2012), o něco menší množství pak malé stacionární zdroje znečištění (42 % v roce 2012); ty představovaly především domácí topeniště. Průměrné množství měrných emisí tuhých látek celkem (REZZO 1–4) bylo za celý rok 2012 v kraji 1 t na km², tj. přibližně o čtvrtinu více než činil celorepublikový průměr. Více vykazovaly už jen dva kraje (Hl. m. Praha a Moravskoslezský kraj).

Produkce oxidu siřičitého je v kraji kolísavá, měrné emise v roce 2012 byly za deset let nejnižší; v rámci ČR průměrné

U produkce emisí oxidu siřičitého (SO₂) v kraji dochází dlouhodobě k ročním výkyvům. Přesto měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1–4) v kraji dlouhodobě klesají, v roce 2012 o 0,19 t na hodnotu 1,93 t na km², což bylo nejméně za posledních deset let. Měrné emise dosažené v roce 2012 v kraji odpovídaly přibližně celorepublikovému průměru a mezi kraji se jednalo o pátou nejvyšší hodnotu. Na vzniku emisí oxidu siřičitého měly v kraji nejvyšší podíl velké stacionární zdroje (přibližně 79 %).

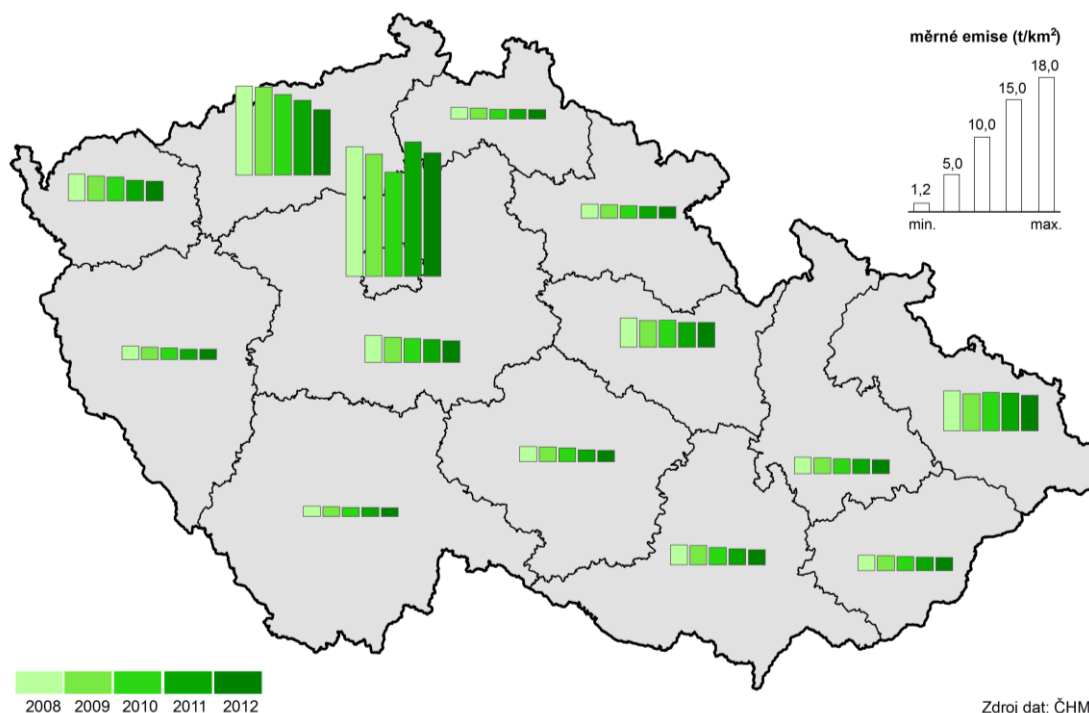
Naměřené emise oxidů dusíku od roku 2008 trvale klesaly a jsou mírně nad průměrem republiky

Vysoký nárůst produkce emisí oxidů dusíku (NO_x) byl v kraji v posledních deseti letech zaznamenán v období let 2003 až 2005 a následně ještě v roce 2007, od roku 2008 již dochází k dlouhodobému poklesu. V roce 2012 tak bylo naměřeno téměř o pětinu nižší množství emisí než v roce 2008. Průměrné množství měrných emisí oxidů dusíku v kraji za celý rok 2012 bylo 2,92 t na km². Hodnota se pohybovala mírně nad celorepublikovým průměrem a mezi kraji byla pátou

⁸ údaje o znečištění ovzduší (stav emisí) jsou přebírány z Českého hydrometeorologického ústavu, poslední dostupné údaje byly k dispozici za rok 2012.

nejvyšší. Více než poloviční podíl na znečištění oxidy dusíku připadal v kraji na mobilní zdroje (54,9 %), na zbytku se podílely především velké stacionární zdroje (40 %).

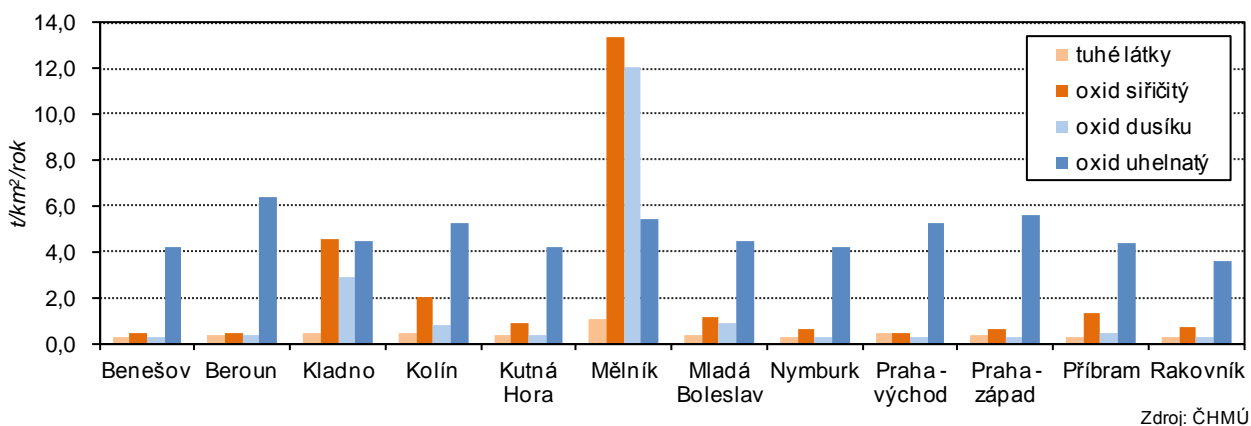
Kartogram 16 Emise oxidů dusíku (REZZO 1–4) v krajích v letech 2008 až 2012

Nejvíce emisí škodlivých látek v okrese Mělník

Nejvyšší množství měrných emisí znečišťujících látek v kraji bylo dlouhodobě zjištěno v okrese Mělník. Především se jednalo o naměřené oxidy dusíku a síry, na kterých se z velké části podílí komplexy elektráren na území okresu. Emise z mobilních zdrojů zařízení (REZZO 4) se za území okresů nezjišťují.

Graf 35 Měrné emise znečišťujících látek (REZZO 1–3) v okresech Středočeského kraje v roce 2012

NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

Produkce podnikového odpadu se v roce 2012 mírně navýšila, na obyvatele byla nižší než v celé ČR

Středočeské podniky vyprodukovaly během posledního šetřeného roku 2012 celkem 1,9 mil. tun odpadu, čímž se produkce odpadu oproti předchozímu roku zvýšila o 1 %. Byť se jednalo o nižší nárůst než v předchozích dvou letech (14,3 % v roce 2010 a 25,3 % v roce 2011), navyšuje se produkce podnikového odpadu již třetím rokem po sobě. Na jednoho obyvatele kraje připadala v roce 2012 produkce 1 478 kg podnikového odpadu za rok, což bylo o 419 kg méně, než vycházelo průměrně na obyvatele ČR. Nejméně podnikového odpadu

připadalo na obyvatele Karlovarského kraje (538 kg), naopak nejméně na osobu vyprodukovaly podniky v Hl. m. Praze (4 827 kg).

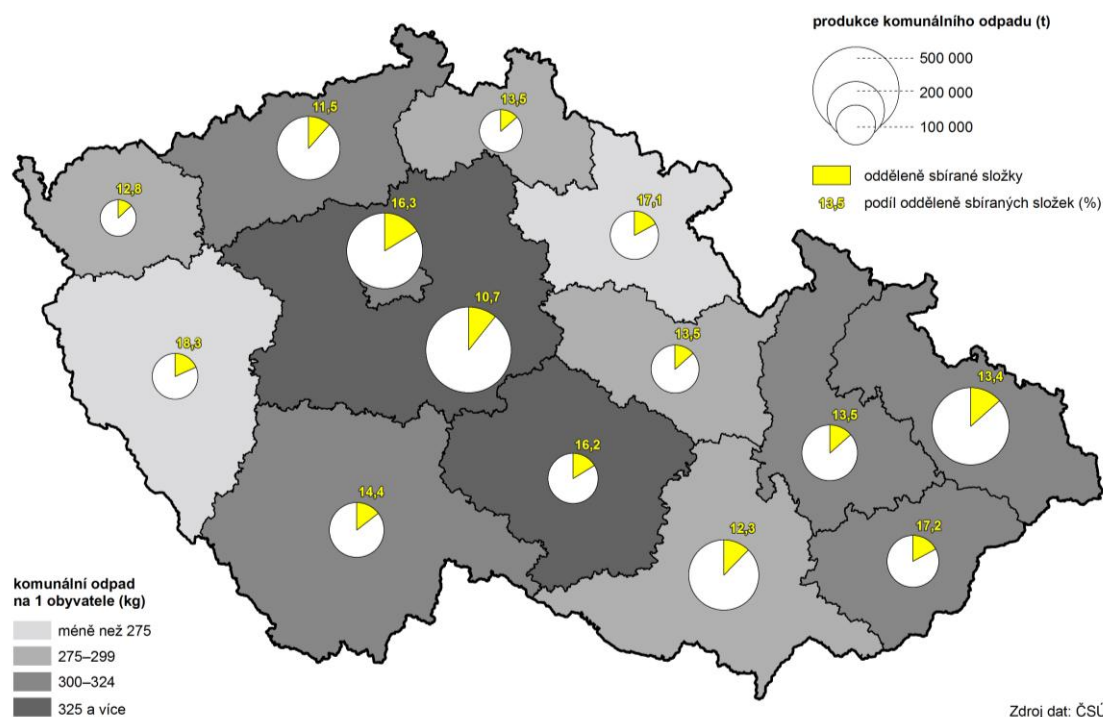
Dlouhodobě se zvyšuje využitelnost podnikového odpadu, z toho polovina se recykluje

V roce 2012 nakládaly podniky se sídlem v kraji s celkovým množstvím 2,4 mil. t podnikového odpadu, přičemž nejčastějším způsobem likvidace zůstalo skládkování a jiné ukládání v úrovni terénu či pod terén (31 %). Přesto se již dlouhodoběji zvyšuje množství i procento využitelnosti podnikového odpadu; v roce 2012 se využila více než čtvrtina disponovaného podnikového odpadu (26,2 %), přičemž v roce 2008 to byla pouze osmina celkového objemu (12,5 %). Téměř polovina využitého podnikového odpadu prošla recyklací (49,5 %).

Průmyslové podniky kraje vyrobily ročně na obyvatele 409 kg odpadů; třetí nejvyšší hodnota mezi kraji

Z celkového objemu podnikového odpadu v roce 2012 bylo 526,6 tis. tun (27,7 %) vyprodukováno v průmyslovém sektoru. Na jednoho obyvatele kraje tak přibližně vycházelo 409 kg průmyslového odpadu, což bylo lehce (o 7 kg) méně než připadalo na obyvatele celé ČR. Mezi kraji se však jednalo po Moravskoslezském (1 019 kg) a Ústeckém (427 kg) kraji o třetí nejvyšší hodnotu.

Kartogram 17 Komunální odpad v krajích v roce 2012

Domácnosti vyprodukovaly v roce 2012 o čtvrtinu méně odpadu než v roce 2011, přesto stále nejvíce v ČR

U středočeských domácností docházelo do roku 2011 k nárůstu vyprodukovaného množství komunálního odpadu, v roce 2012 se ovšem objem snížil o 26,6 % na 482,6 tis. tun. I přesto, že došlo k meziročnímu snížení o 141 kg na hodnotu 375 kg na osobu, zůstává Středočeský kraj dlouhodobě krajem s nejvyšší roční produkcí komunálního odpadu na obyvatele. Nejméně vyprodukovaného odpadu připadalo již druhým rokem po sobě na obyvatele Plzeňského kraje (243 kg v roce 2012).

Kraj dosahoval nejnižšího podílu tříděného odpadu, odděleně se sbírá desetina komunálního odpadu

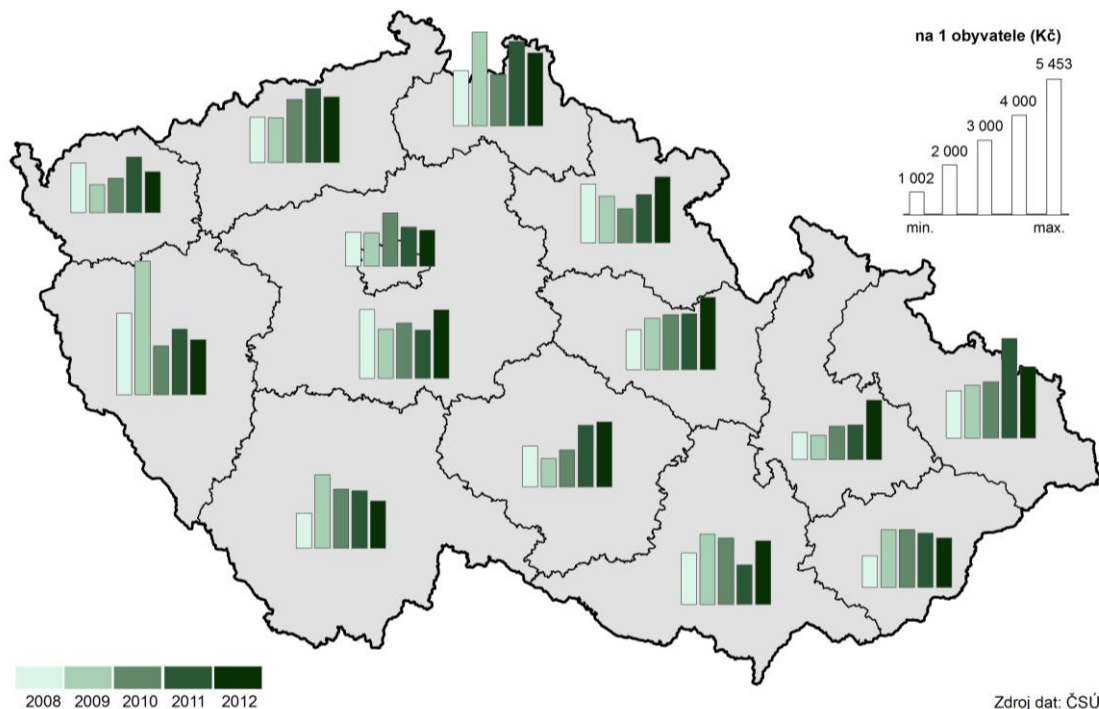
Zvyšování podílu tříděného odpadu bylo ve Středočeském kraji do roku 2010 (11,6% podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu) důsledkem vyšší vybavenosti a informovanosti o této problematice v celé České republice. V roce 2011 se však podíl odděleně sbíraných složek odpadu snížil pod desetiprocentní hranici (na 9,5 %), přes tu se dostal již v následujícím roce 2012 a to na 10,7 %. I tak byl podíl mezi kraji dlouhodobě nejnižší a o 3,2 procentního bodu nižší než celorepublikový průměr. Nejvyššího podílu tříděného odpadu dosahoval v roce 2012 Plzeňský kraj (18,3 %).

▪ VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

V roce 2012 byly investice do životního prostředí na území kraje nejvyšší po roce 2008

Výdaje na ochranu životního prostředí meziročně kolísaly. V roce 2012 dosáhly pořízené investice na ochranu a obnovu životního prostředí podle místa investice ve Středočeském kraji na jednoho obyvatele částky 2 786 Kč, což byla ve srovnání s předchozími třemi lety (2009, 2010, 2011) nejvyšší dosažená hodnota, blíží se částce z roku 2008 (2 802 Kč). Mezi kraji se v roce 2012 jednalo o čtvrtou nejvyšší částku v přepočtu na obyvatele, celorepublikový průměr byl pouze 87,5 % hodnoty Středočeského kraje.

Kartogram 18 Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice v krajích v letech 2008 až 2012

Dlouhodobý růst neinvestičních nákladů na ochranu ŽP podle sídla investora

K velkému meziročnímu navýšení investic a neinvestičních nákladů na ochranu a obnovu životního prostředí došlo v roce 2012 i u investorů se sídlem v kraji, přesněji se hodnota investic navýšila o 38,4 % na hodnotu dosahující téměř 2,8 mld. Kč a hodnota neinvestičních nákladů se zvýšila o 7,5 % na hodnotu převyšující 7 mld. Kč. Neinvestiční náklady se zvyšovaly dlouhodobě a 62,7 % z nich bylo v roce 2012 určeno na nakládání s odpady.

TABULKOVÁ PŘÍLOHA

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Píseňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Přirozený přírůstek na 1 000 obyvatel (‰)															
2008	1,4	1,7	2,5	1,3	1,1	1,7	1,5	2,1	1,3	1,3	1,5	1,7	1,1	0,4	0,3
2009	1,0	1,7	2,0	0,9	1,0	0,9	0,9	2,0	0,6	1,2	0,7	1,4	0,7	-0,1	-0,0
2010	1,0	2,0	2,2	0,8	0,7	0,7	0,4	2,0	0,8	0,8	0,5	1,3	0,3	0,1	-0,2
2011	0,2	1,5	1,5	0,0	-0,6	-0,2	-0,2	1,0	-0,6	-0,1	0,1	0,8	-0,4	-1,0	-1,3
2012	0,0	1,4	1,3	0,2	-0,4	-0,8	-0,9	0,5	-0,6	-0,0	-0,1	0,5	-0,6	-1,0	-1,1
2013	-0,2	1,4	1,0	-0,4	-1,0	-1,2	-1,5	0,3	-0,8	-0,6	-0,4	0,7	-0,8	-1,3	-1,4
Přírůstek stěhováním na 1 000 obyvatel (‰)															
2008	6,9	15,5	21,3	3,6	14,0	1,3	4,2	5,6	2,9	6,1	1,9	4,1	-0,5	0,6	-0,1
2009	2,7	11,0	11,6	1,2	2,9	-3,4	-0,5	1,8	-0,8	1,0	-1,5	2,6	-0,8	-0,6	-2,3
2010	1,5	4,5	11,7	0,9	-0,4	-1,3	-0,6	0,1	-0,1	0,8	-1,3	1,3	-0,8	-1,2	-3,2
2011	1,6	4,6	9,8	0,6	1,4	-1,9	-0,3	0,6	-0,7	0,4	-0,7	1,5	-0,2	-0,8	-2,0
2012	1,0	2,7	8,4	0,5	2,1	-3,9	-0,6	-0,5	-1,0	0,1	-1,3	1,5	-1,0	-1,3	-2,2
2013	-0,1	-4,3	7,1	0,5	2,3	-3,5	-0,5	-0,2	-1,0	-0,3	-1,5	0,6	-1,2	-1,1	-2,5
Živě narození mimo manželství (%)															
2008	36,3	32,6	33,2	35,6	37,3	53,9	50,2	40,3	35,9	32,6	29,0	30,6	36,7	27,9	41,7
2009	38,8	33,7	34,5	38,0	40,9	55,1	53,6	44,6	38,8	35,7	32,1	33,8	39,5	30,5	44,2
2010	40,3	35,3	36,9	40,4	41,7	58,5	54,4	45,5	40,8	38,1	33,7	35,8	39,9	31,9	44,2
2011	41,8	36,6	38,0	42,5	43,8	58,3	56,1	47,4	42,4	39,8	35,7	36,7	43,0	32,8	46,5
2012	43,4	37,4	40,5	43,7	45,9	58,7	58,0	48,4	43,8	41,6	37,7	38,4	45,1	35,6	47,7
2013	45,0	38,7	42,2	45,7	46,4	60,7	59,3	49,8	47,1	44,3	38,9	39,6	45,7	37,4	49,8
Index stáří (65 a více let / 0–14 let) (%)															
2008	105,1	130,0	95,6	103,2	110,1	93,7	87,6	94,1	109,6	103,7	104,5	112,3	107,1	110,8	101,2
2009	107,0	129,5	95,4	105,5	112,3	96,3	90,0	96,0	111,7	106,2	107,5	114,2	109,4	113,6	104,3
2010	107,8	127,6	94,8	106,8	113,4	98,1	91,2	97,1	113,4	107,1	109,6	114,8	110,3	115,7	105,8
2011 ¹⁾	110,4	129,7	95,9	109,8	116,6	103,4	96,0	100,7	116,5	110,0	112,6	116,1	112,9	117,8	108,6
2012	113,3	129,2	97,4	113,2	119,2	108,7	100,8	105,2	120,5	113,1	116,2	118,4	116,5	121,1	112,5
2013	115,7	128,3	98,8	116,0	121,8	113,4	105,1	109,1	123,6	116,1	119,6	120,2	119,5	123,6	116,0
Naděje dožití mužů při narození (roky) - dvouleté průměry															
2008	73,8	75,9	73,8	74,3	74,4	72,8	71,7	73,3	75,0	74,2	74,5	74,1	73,5	73,4	72,3
2009	74,1	76,2	74,0	74,5	74,5	72,7	72,0	73,9	75,1	74,7	74,8	74,5	73,9	73,4	72,4
2010	74,3	76,3	74,3	74,8	74,9	72,7	72,3	74,4	75,2	74,8	75,1	74,7	74,0	73,5	72,6
2011	74,5	76,5	74,6	75,0	75,1	73,2	72,8	74,8	75,5	74,8	75,5	75,1	74,1	73,7	72,7
2012	74,8	77,0	74,9	75,1	75,2	74,0	73,0	75,3	75,6	74,9	75,6	75,2	74,3	74,4	73,3
2013	75,2	77,3	75,2	75,4	75,5	74,1	73,0	75,1	75,9	75,3	75,9	75,4	74,4	74,8	73,8
Naděje dožití žen při narození (roky) - dvouleté průměry															
2008	80,0	80,8	79,8	80,0	80,2	79,0	78,5	79,8	80,4	80,0	81,1	80,6	79,9	80,4	79,4
2009	80,1	80,8	79,9	80,1	80,2	79,1	78,5	80,1	80,6	80,5	81,0	80,8	80,0	80,5	79,4
2010	80,4	81,2	80,2	80,4	80,1	79,3	78,6	80,1	80,8	80,5	81,1	81,1	80,3	80,9	79,7
2011	80,7	81,7	80,6	80,8	80,4	79,5	78,7	80,8	81,3	80,3	81,3	81,5	80,7	81,3	79,9
2012	80,8	81,8	80,6	81,0	80,8	79,7	79,0	80,8	81,5	80,7	81,2	81,7	81,0	81,4	79,7
2013	81,1	82,1	80,9	80,9	80,9	80,0	79,0	80,9	81,6	81,1	81,7	81,9	81,1	81,6	80,0
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2008	4,2	11,5	4,9	2,6	4,9	6,6	4,2	4,0	3,0	2,4	1,9	3,1	1,5	1,4	2,0
2009	4,1	11,9	4,7	2,4	4,8	6,4	3,8	3,9	2,7	2,3	1,7	3,2	1,5	1,4	1,9
2010	4,0	11,8	4,6	2,4	4,4	6,4	3,7	3,8	2,7	2,3	1,6	3,1	1,5	1,4	1,8
2011	4,1	12,9	4,5	2,3	4,2	6,4	3,7	3,8	2,5	2,2	1,5	3,1	1,5	1,4	1,9
2012	4,1	13,1	4,4	2,3	4,2	6,1	3,7	3,8	2,4	2,2	1,5	3,1	1,5	1,4	1,9
2013	4,2	13,0	4,5	2,4	4,4	6,3	3,9	3,9	2,4	2,2	1,5	3,3	1,6	1,4	1,9

¹⁾ promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho-moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko-slezský
Míra zaměstnanosti (%)															
2008	55,9	60,2	58,0	57,9	57,8	56,2	52,6	53,8	55,9	56,0	56,4	54,5	53,6	55,7	53,1
2009	54,8	60,7	57,0	56,3	55,8	54,5	51,5	52,8	53,5	54,1	54,6	53,5	53,0	53,0	52,0
2010	54,2	59,9	56,6	55,0	55,6	55,0	51,1	53,9	53,5	53,3	54,1	53,7	50,6	52,0	50,9
2011	54,4	59,2	56,9	55,4	56,3	54,8	51,9	53,3	53,3	54,3	53,5	53,4	51,7	53,0	51,4
2012	54,5	60,0	57,6	54,5	56,6	53,7	50,7	52,2	53,7	54,0	53,2	53,9	52,9	53,3	51,8
2013	55,2	60,2	57,6	54,6	57,3	55,0	52,2	52,9	53,7	55,0	54,3	55,8	51,2	55,0	52,1
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%)¹⁾ (MPSV)															
2008	4,5	1,8	3,4	3,7	4,0	5,8	7,3	5,0	3,6	4,5	4,7	5,1	4,9	4,5	6,1
2009	7,1	3,2	5,5	5,9	6,5	8,7	9,9	8,3	6,0	7,3	7,7	8,1	8,9	8,0	8,9
2010	7,4	3,6	6,1	6,4	6,6	8,9	10,2	8,1	6,3	7,5	8,1	8,5	9,1	7,9	9,0
2011	6,8	3,6	5,6	5,8	5,7	8,0	9,8	7,3	5,7	6,5	7,2	7,6	8,3	7,0	8,3
2012	7,4	4,2	6,1	6,4	5,9	8,5	10,5	7,7	6,5	7,0	7,6	8,1	8,9	7,8	9,2
2013	8,2	5,1	6,9	7,1	6,4	9,3	11,5	8,5	7,3	7,4	8,1	8,9	9,8	8,3	10,5
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných k 31. 12. (%)²⁾ (MPSV)															
2008	1,4	0,3	0,8	0,7	0,9	1,9	2,9	1,3	0,6	1,1	1,3	1,6	1,4	1,4	2,6
2009	1,7	0,4	1,0	1,0	1,3	2,4	3,2	1,9	0,9	1,5	1,7	2,0	1,8	1,8	2,7
2010	2,4	0,8	1,7	1,5	1,9	3,3	4,1	2,8	1,5	2,2	2,5	2,8	3,1	2,8	3,6
2011	2,5	0,9	1,9	1,7	1,9	3,3	4,3	2,8	1,6	2,2	2,6	2,9	3,3	2,7	3,7
2012	2,7	1,1	2,1	1,8	1,9	3,3	4,6	2,9	1,9	2,2	2,6	3,0	3,5	2,7	3,8
2013	3,3	1,8	2,6	2,3	2,4	4,0	5,5	3,5	2,5	2,7	3,1	3,7	4,1	3,3	4,9
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2008	185,0	239,8	196,2	180,5	182,9	163,2	163,6	171,0	180,4	175,2	176,9	182,4	170,5	176,3	171,2
2009	190,4	244,4	205,0	183,0	187,0	172,4	171,3	178,0	187,5	180,7	180,8	187,5	175,6	178,6	174,5
2010	190,4	252,5	207,8	179,7	187,2	171,3	170,8	179,8	182,0	175,2	179,8	188,0	170,6	175,6	173,2
2011	190,4	250,1	206,7	181,2	187,9	171,8	170,9	178,7	179,7	177,1	180,1	184,8	172,4	178,6	176,1
2012	192,8	249,6	208,9	181,6	192,0	169,6	171,2	179,8	184,5	180,9	181,1	189,9	178,5	182,7	178,0
2013
Medián mezd (Kč)³⁾ (MPSV, MF)															
2008	22 217	27 900	23 133	20 259	22 154	20 103	21 156	21 730	20 637	20 486	20 961	21 287	21 345	20 280	21 564
2009	22 229	28 386	23 158	19 984	22 191	19 875	21 487	21 855	20 670	20 828	20 435	21 621	21 296	20 017	21 144
2010	22 608	28 392	23 386	20 479	22 634	20 110	21 860	22 289	21 174	20 721	21 059	22 139	21 423	20 666	21 883
2011	21 782	27 162	22 447	20 303	21 554	19 183	20 533	21 017	20 266	20 527	20 378	21 127	20 717	20 153	21 383
2012	22 262	27 454	22 904	21 104	22 192	19 837	21 176	21 436	21 178	20 946	20 869	21 732	21 011	20 403	21 987
2013	22 557	27 803	23 215	21 382	22 528	20 306	21 506	21 931	21 421	21 166	21 311	22 044	21 285	20 786	22 202
Průměrná výše starobního důchodu (bez souběhu s vdovským a vdoveckým) (ČSSZ)															
2008	9 638	10 289	9 673	9 532	9 604	9 475	9 571	9 563	9 523	9 437	9 370	9 540	9 377	9 430	9 694
2009	10 045	10 730	10 101	9 942	10 009	9 855	9 968	9 984	9 932	9 835	9 771	9 941	9 766	9 833	10 084
2010	10 123	10 817	10 184	10 014	10 075	9 925	10 047	10 056	10 003	9 909	9 847	10 003	9 829	9 900	10 194
2011	10 552	11 266	10 629	10 449	10 507	10 330	10 466	10 482	10 438	10 333	10 279	10 430	10 245	10 323	10 619
2012	10 778	11 520	10 868	10 669	10 727	10 536	10 687	10 701	10 661	10 553	10 498	10 649	10 457	10 546	10 845
2013	10 970	11 726	11 074	10 861	10 920	10 707	10 871	10 893	10 848	10 740	10 689	10 832	10 636	10 739	11 035
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců plného starobního důchodu (%)⁴⁾ (ČSSZ)															
2008	21,6	12,4	19,2	21,8	25,9	23,3	25,0	19,3	21,2	25,5	28,5	20,4	22,9	22,3	25,6
2009	23,1	12,8	20,1	23,7	27,4	25,0	26,7	21,0	23,0	27,4	30,2	21,8	24,9	23,9	27,4
2010 ⁵⁾	24,3	12,9	21,1	25,0	28,5	26,0	27,8	22,5	24,5	29,0	31,8	22,9	26,6	25,5	28,9
2011 ⁵⁾	27,2	14,2	24,0	28,4	31,2	29,3	30,7	25,8	27,8	32,5	34,9	25,8	30,2	28,8	31,9
2012 ⁵⁾	28,2	14,7	24,8	29,7	32,2	30,3	31,4	26,8	29,0	33,7	36,2	26,7	31,5	30,0	33,0
2013 ⁵⁾	29,0	15,1	25,4	30,6	32,9	31,2	32,2	27,6	30,1	34,7	37,2	27,5	32,5	31,1	34,0

¹⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let na počtu obyvatel ve věku 15-64 let

²⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15-64 let

³⁾ od roku 2011 jsou zahrnuti dříve nesledovaní zaměstnanci podniků s 1-9 zaměstnanci, zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů-fyzických osob

⁴⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; stav v prosinci

⁵⁾ v letech 2010-2013 výpočet z příjemců starobního důchodu celkem bez příjemců starobního důchodu vzniklého přeměnou invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Parubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2008	369,0	797,5	341,3	308,5	315,3	264,0	295,5	276,9	313,5	300,5	296,3	347,4	275,4	313,4	314,6
2009	358,3	764,0	321,1	307,4	310,0	265,8	300,4	267,7	311,3	290,7	294,6	338,9	270,5	308,0	294,6
2010	360,4	771,8	318,8	306,0	319,6	260,1	292,0	275,7	315,0	291,2	292,3	340,4	274,3	301,5	304,3
2011	364,2	768,2	325,8	306,6	326,5	260,1	289,9	279,7	315,3	297,8	303,3	341,0	281,5	308,6	317,8
2012	366,0	763,0	325,6	311,3	325,9	258,4	295,1	283,7	313,5	289,9	307,1	345,8	284,5	322,2	319,3
2013
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2008	98,9	281,9	74,8	67,7	75,6	67,4	81,0	75,7	54,3	70,9	57,5	95,8	62,1	59,0	85,7
2009	88,3	227,0	65,5	73,5	96,5	62,2	84,2	52,8	58,0	54,9	64,3	80,2	76,6	50,0	66,7
2010	88,5	207,5	67,8	78,8	77,8	74,2	104,9	55,5	55,4	66,7	61,9	79,0	73,4	56,0	70,5
2011	87,9	214,5	79,1	67,0	69,0	74,1	96,9	58,9	50,4	62,0	63,1	79,5	61,2	55,5	72,2
2012	84,5	191,4	80,1	67,1	69,7	76,4	89,3	62,3	48,6	61,1	67,5	77,6	58,4	52,7	71,9
2013
Zemědělská produkce na 1 ha obhospodařované půdy (tis. Kč)															
2008	33,7	37,5	30,0	30,0	16,8	30,9	23,0	36,9	36,7	36,1	40,3	33,5	33,2	29,9	
2009	27,7	30,9	24,4	24,7	13,4	24,3	18,7	31,3	30,9	29,3	33,4	27,1	26,9	25,0	
2010	29,2	33,4	26,6	26,6	16,2	24,4	18,8	32,7	31,6	31,3	34,1	29,1	27,4	25,7	
2011	33,8	38,9	29,2	30,5	17,7	27,7	21,6	36,0	38,7	36,5	42,0	33,6	32,4	29,0	
2012 ¹⁾	34,7	40,8	31,5	31,7	17,8	28,6	22,5	37,5	41,2	38,3	37,4	33,7	34,3	30,3	
2013
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích²⁾ (tis. fyzických osob)															
2008	885,6	74,0	101,5	50,3	59,3	24,5	64,0	49,8	46,6	50,6	53,8	78,0	53,4	53,9	125,8
2009	782,8	76,3	94,0	45,7	51,5	20,6	56,0	41,4	39,2	42,6	44,4	69,1	44,3	47,0	110,6
2010	749,7	73,9	90,9	41,5	50,5	20,7	52,5	40,1	37,1	41,8	44,1	63,2	40,6	44,4	108,6
2011	775,2	80,1	86,4	43,6	53,0	20,3	52,9	40,2	40,4	43,2	47,1	70,0	41,2	46,3	110,4
2012	776,0	82,2	88,5	44,3	54,0	19,6	52,2	40,4	39,8	43,1	46,4	67,7	40,0	46,3	111,5
2013	767,8	77,9	89,5	45,5	55,3	19,5	49,5	40,4	43,0	43,1	47,0	65,3	39,1	46,3	106,3
Stavební práce podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2008	32,0	64,6	26,6	34,4	30,1	31,3	27,8	22,7	21,3	25,8	24,6	32,5	24,2	22,1	29,5
2009	29,3	53,5	27,0	31,0	25,1	37,7	31,3	20,5	22,9	21,6	22,0	28,8	21,1	20,9	25,7
2010	25,7	46,2	19,6	27,3	23,1	36,2	27,4	19,6	17,6	17,9	17,2	26,5	19,9	20,7	24,9
2011	24,3	43,9	18,1	35,4	22,1	24,4	27,2	18,8	15,1	16,2	19,6	22,1	16,8	16,9	25,0
2012	22,7	40,6	18,0	33,1	19,4	18,7	19,2	17,3	18,6	15,9	19,2	22,9	20,0	16,0	21,3
2013	20,9	38,0	15,5	30,4	17,5	16,7	20,3	15,3	14,0	14,5	17,4	22,0	18,7	15,8	19,0
Dokončené byty na 1 000 obyvatel															
2008	3,7	5,2	6,6	4,3	4,7	2,0	1,2	3,1	3,5	3,6	3,4	4,0	2,9	2,2	2,0
2009	3,7	6,0	6,0	3,4	3,6	1,7	1,3	3,4	2,7	3,1	2,7	4,3	3,2	3,2	2,4
2010	3,5	4,9	5,9	3,4	3,3	2,8	1,3	2,9	3,3	3,2	3,4	3,9	2,6	2,4	2,3
2011	2,7	2,8	5,0	3,2	2,5	2,1	1,5	2,2	2,4	2,5	2,6	3,1	2,0	1,8	2,0
2012	2,8	3,2	4,6	3,1	2,5	1,8	1,5	2,9	2,5	2,5	2,5	3,2	2,3	1,9	2,2
2013	2,4	3,1	4,1	2,1	2,5	1,4	1,1	1,8	1,9	2,0	2,3	3,0	1,9	1,4	2,0
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních³⁾ (tis.)															
2008	12 836	4 587	665	936	487	680	367	704	903	361	396	1 186	427	497	640
2009	11 986	4 347	645	917	479	666	336	653	810	321	359	1 041	377	448	586
2010	12 212	4 743	631	893	484	670	290	633	804	317	336	1 042	378	463	527
2011	12 899	5 051	695	916	496	710	337	633	826	324	358	1 115	397	469	572
2012	15 099	5 726	853	1 107	595	809	417	754	969	366	439	1 318	475	572	699
2013	15 408	5 900	820	1 139	559	787	427	753	965	369	448	1 427	512	603	698

¹⁾ semidefinitivní údaje

²⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem na území kraje

³⁾ na základě výsledků projektu MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" došlo k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti za roky 2012 a 2013; z toho důvodu nejsou údaje před rokem 2012 srovnatelné

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – vývoj životního prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Parubický	Kraj Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1–4 (t/km²)															
2008	2,2	3,6	2,1	1,0	1,2	3,0	11,2	1,0	1,5	2,9	0,4	0,6	0,8	1,4	4,3
2009	2,2	3,4	2,0	1,0	1,4	2,8	11,7	0,9	1,2	2,6	0,4	0,5	0,9	1,4	4,1
2010	2,2	3,1	2,1	1,0	1,0	2,9	10,9	0,8	1,3	2,9	0,4	0,5	0,8	1,2	4,1
2011	2,2	1,8	2,1	0,9	1,0	2,7	11,6	0,6	1,2	2,8	0,4	0,4	0,9	1,3	4,1
2012	2,0	0,8	1,9	0,8	0,9	2,8	10,6	0,5	1,1	2,6	0,4	0,3	0,7	1,2	3,7
2013
Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1–4 (t/km²)															
2008	3,4	17,3	3,6	1,4	1,8	3,6	11,9	1,5	1,9	3,9	2,0	2,7	2,2	2,1	5,3
2009	3,2	16,3	3,4	1,3	1,6	3,3	11,8	1,4	1,8	3,6	2,0	2,6	2,1	2,0	5,0
2010	3,0	13,9	3,2	1,2	1,6	3,2	10,8	1,3	1,7	3,6	1,8	2,4	2,0	1,9	5,1
2011	2,9	18,0	3,1	1,2	1,4	2,8	10,0	1,3	1,6	3,3	1,6	2,2	1,9	1,8	5,0
2012	2,7	16,5	2,9	1,2	1,4	2,6	8,8	1,2	1,5	3,3	1,5	2,0	1,9	1,8	4,7
2013
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2008	305	299	357	276	283	305	343	315	281	288	294	281	316	283	302
2009	315	302	364	283	311	311	335	284	280	283	340	297	333	318	325
2010	317	297	416	342	239	301	307	282	267	.	302	296	307	298	335
2011	320	307	517	310	240	311	320	287	277	273	311	279	300	291	293
2012	308	304	375	311	243	285	318	276	274	294	326	277	318	300	318
2013
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu (%)															
2008	14,3	15,0	11,1	12,1	14,3	9,6	13,1	19,6	21,4	20,0	15,0	10,8	16,0	14,0	15,3
2009	13,9	15,8	11,4	16,3	16,9	11,8	10,3	13,4	19,2	14,4	16,3	11,3	12,5	16,6	14,2
2010	15,9	16,0	11,6	17,5	18,6	14,2	13,5	13,3	18,4	.	16,7	12,5	14,3	16,5	15,8
2011	14,4	15,6	9,5	18,5	20,5	11,5	13,1	16,8	19,2	15,6	16,6	12,9	14,0	18,3	14,6
2012	13,9	16,3	10,7	14,4	18,3	12,8	11,5	13,5	17,1	13,5	16,2	12,3	13,5	17,2	13,4
2013
Podíl recyklovaného odpadu (vč. regenerace) z celkového nakládání s odpady (%)															
2008	18,6	17,2	8,6	22,1	27,5	11,8	9,4	7,4	14,2	10,2	8,2	24,2	11,6	17,5	30,0
2009	19,0	15,0	9,8	29,1	19,1	4,4	10,0	3,7	12,1	17,5	7,6	22,8	16,6	16,0	40,1
2010	17,6	10,0	13,0	21,9	17,1	9,1	9,7	4,3	12,0	7,9	6,2	25,3	19,4	12,2	32,7
2011	18,6	10,1	9,5	29,5	28,8	4,3	12,7	6,9	11,2	12,4	9,0	26,4	21,4	12,0	36,1
2012	20,4	12,2	13,0	26,0	26,4	38,5	13,9	7,8	10,3	13,5	11,5	25,7	17,8	14,3	39,2
2013
Specifické denní množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (l)															
2008	94,2	122,0	90,2	88,1	96,1	95,6	87,5	89,3	88,0	84,9	83,4	93,2	86,5	81,6	98,1
2009	92,5	114,1	88,5	86,8	93,1	90,7	85,0	89,9	87,7	84,3	82,4	94,1	87,2	79,6	98,3
2010	89,5	104,4	90,0	86,4	90,6	88,5	83,2	87,0	86,7	81,8	80,1	90,1	84,3	79,0	94,3
2011	88,6	105,2	89,3	85,7	83,4	84,3	81,7	86,5	82,7	80,9	79,8	91,3	83,7	78,5	94,4
2012	87,9	106,3	88,6	86,6	81,6	82,9	79,3	84,0	81,8	79,5	79,7	92,6	83,5	76,8	91,5
2013	87,2	111,4	85,5	86,2	80,5	81,8	79,0	82,0	78,1	77,1	79,0	91,2	81,7	76,2	90,7
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2008	1 949	1 396	2 802	1 418	3 330	2 025	1 845	2 249	2 395	1 629	1 661	2 090	1 102	1 279	1 925
2009	2 239	1 371	1 999	2 994	5 453	1 132	1 814	3 826	1 891	2 101	1 152	2 860	1 002	2 348	2 160
2010	2 153	2 177	2 246	2 403	1 994	1 391	2 555	2 089	1 386	2 235	1 511	2 709	1 371	2 357	2 288
2011	2 364	1 598	1 965	2 330	2 678	2 255	3 009	3 445	1 959	2 283	2 518	1 607	1 423	2 207	4 056
2012	2 438	1 468	2 786	1 920	2 245	1 662	2 664	2 973	2 681	2 947	2 649	2 594	2 428	2 007	2 911
2013

Tab. 2.1 Vybrané ukazatele za Středočeský kraj – demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Obyvatelstvo k 31. 12. ¹⁾	osoby	1 230 691	1 247 533	1 264 978	1 279 345	1 291 816	1 302 336
v tom: muži		608 114	616 058	624 470	631 696	637 720	642 755
ženy		622 577	631 475	640 508	647 649	654 096	659 581
z toho podíl cizinců (bez azylantů)	%	4,9	4,7	4,6	4,5	4,4	4,5
Sňatky	počet	6 320	5 758	5 732	5 540	5 567	5 252
Rozvody	počet	3 695	3 541	4 130	3 615	3 614	3 793
Rozvody na 100 sňatků	počet	58,5	61,5	72,1	65,3	64,9	72,2
Živé narození	osoby	15 246	15 219	15 212	14 531	14 428	14 218
z toho mimo manželství	%	33,2	34,5	36,9	38,0	40,5	42,2
Úhrnná plodnost ²⁾		1,599	1,580	1,578	1,526	1,536	1,539
Potraty	počet	4 992	5 194	4 878	4 957	4 861	5 038
z toho umělá přerušeni těhotenství		3 182	3 353	3 085	3 233	3 055	3 072
Potraty na 100 narozených	počet	32,7	34,0	32,0	34,0	33,6	35,3
Zemřelí celkem	osoby	12 255	12 722	12 440	12 621	12 752	12 924
z toho podle příčin smrti:							
nemoci oběhové soustavy		6 155	6 486	6 153	6 224	6 208	6 021
novotvary		3 317	3 458	3 435	3 314	3 275	3 343
Přirozený přírůstek	osoby	2 991	2 497	2 772	1 910	1 676	1 294
Přistěhovalí celkem	osoby	39 734	30 452	30 091	25 746	26 003	24 781
z toho z ciziny		11 182	5 268	4 405	2 591	3 371	3 219
Vystěhovalí celkem	osoby	13 861	16 107	15 418	13 297	15 208	15 555
z toho do ciziny		321	2 111	2 133	456	2 521	3 081
Přírůstek stěhováním celkem	osoby	25 873	14 345	14 673	12 449	10 795	9 226
z toho s cizinou		10 861	3 157	2 272	2 135	850	138
Celkový přírůstek	osoby	28 864	16 842	17 445	14 359	12 471	10 520
Na 1 000 obyvatel středního stavu:							
živě narození	‰	12,5	12,3	12,1	11,4	11,2	11,0
zemřelí	‰	10,1	10,3	9,9	9,9	9,9	10,0
přirozený přírůstek	‰	2,5	2,0	2,2	1,5	1,3	1,0
přistěhovalí	‰	32,7	24,6	23,9	20,2	20,2	19,1
vystěhovalí	‰	11,4	13,0	12,3	10,4	11,8	12,0
přírůstek stěhováním	‰	21,3	11,6	11,7	9,8	8,4	7,1
celkový přírůstek	‰	23,7	13,6	13,9	11,3	9,7	8,1
Mrtvorozenost	‰	2,3	2,4	3,3	2,3	3,8	3,1
Kojenecká úmrtnost	‰	2,7	2,9	2,1	2,2	2,1	1,6
Novorozenecká úmrtnost	‰	1,6	1,6	1,3	1,3	1,7	0,8
Obyvatelstvo k 31. 12. ve věku ¹⁾ :							
0–14 let	osoby	183 490	189 643	196 707	203 393	209 357	214 652
%	%	14,9	15,2	15,6	15,9	16,2	16,5
15–64 let	osoby	871 832	877 036	881 823	880 832	878 467	875 654
%	%	70,8	70,3	69,7	68,9	68,0	67,2
65 a více let	osoby	175 369	180 854	186 448	195 120	203 992	212 030
%	%	14,2	14,5	14,7	15,3	15,8	16,3
Průměrný věk k 31. 12. ¹⁾	roky	40,0	40,0	40,1	40,3	40,4	40,6
v tom: muži		38,6	38,7	38,8	39,0	39,1	39,3
ženy		41,4	41,4	41,4	41,5	41,6	41,8
Index stáří (65 a více let / 0–14 let) ¹⁾	%	95,6	95,4	94,8	95,9	97,4	98,8
Index ekonomického zatížení (0–14 let + 65 a více let / 15–64 let) ¹⁾	%	41,2	42,2	43,5	45,2	47,1	48,7
Naděje dožití při narození (dvouleté průměry) ¹⁾							
muži	roky	73,75	74,03	74,31	74,64	74,93	75,20
ženy	roky	79,79	79,90	80,20	80,58	80,64	80,88
Naděje dožití ve věku 65 let (dvouleté průměry) ¹⁾							
muži	roky	14,78	14,88	14,94	15,00	15,23	15,43
ženy	roky	17,82	17,90	18,12	18,47	18,53	18,66

¹⁾ v roce 2011 promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

²⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Středočeský kraj – sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
VYBĚROVĚ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL (VŠPS)¹⁾							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	1 032,9	1 055,1	1 063,8	1 072,4	1 082,4	1 088,1
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	18,3	16,5	15,7	14,6	14,0	13,5
střední bez maturity	%	37,6	38,0	37,4	36,3	34,9	35,2
střední s maturitou	%	34,0	34,5	34,8	35,6	35,8	35,2
vysokoškolské ²⁾	%	10,1	10,9	12,0	13,5	15,1	16,0
Pracovní síla	tis. osob	615,4	629,2	635,5	643,0	653,9	660,6
v tom: zaměstnaní v NH		599,4	601,4	602,2	610,4	623,7	626,2
z toho ženy		255,0	253,8	254,5	260,1	270,8	272,7
nezaměstnaní		16,0	27,8	33,3	32,6	30,3	34,4
z toho ženy		7,8	13,8	17,1	16,7	16,4	17,3
Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo	tis. osob	417,5	425,9	428,3	429,3	428,5	427,4
z toho: studující (vč. učňů)		97,8	97,8	95,8	96,2	94,8	.
důchodci (starobní a invalidní)		257,6	264,5	263,5	268,9	270,7	.
Zaměstnaní v NH podle sektorů:							
zemědělství	%	3,0	2,9	3,0	2,9	2,6	2,8
průmysl a stavebnictví	%	40,3	37,8	36,8	35,8	35,8	34,0
služby	%	56,7	59,3	60,2	61,3	61,6	63,2
Zaměstnaní v NH podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci ³⁾	%	80,4	80,8	79,9	80,4	79,5	78,2
zaměstnavatelé	%	4,2	5,2	4,4	4,6	4,4	4,7
pracující na vlastní účet	%	14,2	13,1	14,6	14,3	15,2	15,6
Míra ekonomické aktivity	%	59,6	59,6	59,7	60,0	60,4	60,7
v tom: muži		69,7	69,7	69,7	69,7	69,1	69,5
ženy		49,8	49,9	50,1	50,6	52,1	52,3
Míra zaměstnanosti	%	58,0	57,0	56,6	56,9	57,6	57,6
v tom: muži		68,1	67,0	66,6	66,7	66,4	66,3
ženy		48,4	47,3	47,0	47,6	49,1	49,2
Obecná míra nezaměstnanosti	%	2,6	4,4	5,2	5,1	4,6	5,2
v tom: muži		2,3	3,9	4,4	4,3	3,8	4,6
ženy		3,0	5,2	6,3	6,0	5,7	6,0
NEZAMĚSTNANOST k 31. 12. (MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání evidovaní úřady práce	osoby	31 220	49 144	54 716	50 594	54 451	61 681
z toho: ženy		16 511	24 037	26 835	25 606	27 333	30 796
absolventi škol a mladiství		2 295	3 270	3 332	3 215	3 426	3 742
osoby se zdravotním postižením		4 994	5 680	6 053	5 967	5 978	6 388
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		14 653	19 968	19 578	14 059	11 961	14 174
dosažitelní		29 930	48 328	53 764	49 558	53 605	60 772
v tom podle věku:							
15–24 let		5 705	9 566	9 758	9 572	10 016	10 531
25–34 let		7 259	11 920	12 672	11 510	12 156	13 500
35–44 let		6 399	10 129	11 835	11 417	12 521	14 833
45–54 let		6 788	10 118	11 368	10 728	11 060	12 295
55 a více let		5 069	7 411	9 083	7 367	8 698	10 522
průměrný věk	roky	39,4	38,8	39,5	38,9	38,6	39,4
v tom podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	osoby	9 030	12 728	13 971	13 582	14 800	16 530
střední bez maturity	osoby	13 274	21 622	23 879	21 262	22 904	25 694
střední s maturitou	osoby	7 310	12 197	13 741	12 635	13 203	15 222
vyšší odborné vč. nástavbového	osoby	237	328	427	430	538	583
vysokoškolské	osoby	1 369	2 269	2 698	2 685	3 006	3 652

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Středočeský kraj – sociální vývoj

pokračování

	Měsíční jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
z toho podle klasifikace zaměstnání:							
nemanuální pracovníci	osoby						
vysoce kvalifikovaní (třídy 1–3)		4 705	7 425	8 432	6 689	4 740	7 450
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		7 995	13 034	15 636	16 093	14 417	22 108
manuální pracovníci	osoby						
kvalifikovaní (třídy 6–8)		6 404	11 414	13 399	10 975	9 543	15 905
nekvalifikovaní (třída 9)		8 971	11 461	12 344	11 876	9 887	14 455
z toho podle délky evidence:							
do 3 měsíců	osoby	13 259	17 441	19 285	15 227	15 634	15 556
3–6 měsíců	osoby	6 454	12 090	10 739	9 788	10 554	11 173
6–12 měsíců	osoby	4 623	10 708	10 013	8 654	10 057	11 776
od 1 roku do 2 let	osoby	2 671	4 926	8 966	8 465	8 242	10 763
více než 2 roky	osoby	4 213	3 979	5 713	8 460	9 964	12 413
Průměrná měsíční podpora v nezam.	Kč	5 884	6 103	6 056	5 863	6 273	6 603
Podíl nezaměstnaných osob ⁴⁾	%	3,4	5,5	6,1	5,6	6,1	6,9
v tom: muži		3,2	5,6	6,1	5,5	6,0	6,8
ženy		3,7	5,5	6,1	5,8	6,2	7,0
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob k 31. 12. (%) ⁵⁾	%	0,8	1,0	1,7	1,9	2,1	2,6
Volná pracovní místa	počet	11 399	3 296	3 599	4 054	4 044	4 040
Uchazeči na 1 volné pracovní místo	počet	2,7	14,9	15,2	12,5	13,5	15,3
ZAMĚSTNANOST CIZINCŮ							
Zaměstnaní cizinci k 31. 12.	osoby	54 261	49 902	42 926	42 543	.	.
z toho ze zemí mimo EU		27 278	19 087	17 369	16 007	.	.
v tom podle postavení na trhu práce:							
evidovaní na úřadech práce	osoby	45 572	39 105	31 560	31 420	.	.
z toho ženy		13 331	11 675	9 605	9 724	.	.
s platným živnostenským oprávněním	osoby	8 689	10 797	11 366	11 123	10 672	.
z toho ženy		2 283	2 905	3 163	3 271	3 157	.
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	238 740	254 168	261 306	263 109	268 606	.
na 1 obyvatele	Kč	196 208	205 028	207 849	206 669	208 878	.
průměr ČR = 100	%	106,1	107,7	109,1	108,6	108	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD⁶⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	26 445	26 671	27 001	25 605	26 193	26 623
v tom: muži		29 508	29 642	30 106	28 491	29 189	29 606
ženy		22 016	22 524	22 638	21 769	22 168	22 565
Medián mezd	Kč	23 133	23 158	23 386	22 447	22 904	23 215
v tom: muži		25 472	25 115	25 548	24 530	24 997	25 394
ženy		20 110	20 465	20 444	19 872	20 414	20 611
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA							
Počet vyplacených dávek celkem (vč. péstounské péče)	v tis.	1 858,1	1 593,4	1 394,9	1 205,4	1 164,5	.
z toho přídavek na dítě		1 059,6	792,9	601,4	547,0	531,3	.
Výdaje na dávky celkem (vč. péstounské péče)	mil. Kč	4 807,3	4 782,2	4 733,9	4 212,1	4 170,3	4 328,0
z toho přídavek na dítě		613,6	455,9	363,2	327,4	316,4	322,3
Výdaje na dávky státní sociální podpory (vč. péstounské péče) na 1 obyvatele	Kč	3 951	3 858	3 765	3 309	3 243	3 336
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (stav v prosinci)							
Příjemci důchodů	počet	310 609	315 485	319 828	329 409	329 657	330 291
z toho ženy		189 071	190 952	192 874	197 490	197 105	196 961
Příjemci starobního důchodu ⁷⁾	počet	164 659	170 126	184 909	196 232	197 680	199 301
z toho ženy		89 695	91 853	98 439	104 101	104 469	104 869
Příjemci předčasného starobního důchodu ⁸⁾	počet	31 534	34 274	37 112	44 838	46 637	48 293
z toho ženy		18 046	19 452	20 855	24 523	25 298	25 977
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu ⁹⁾	%	19,2	20,1	21,1	24,0	24,8	25,4

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Středočeský kraj – sociální vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
v tom: muži		18,0	18,9	19,9	23,4	24,3	25,0
ženy		20,1	21,2	22,1	24,5	25,2	25,8
Průměrná měsíční výše důchodu	Kč	9 460	9 851	9 940	10 360	10 561	10 733
v tom: muži		10 135	10 580	10 683	11 122	11 336	11 521
ženy		9 025	9 376	9 450	9 850	10 039	10 200
Průměrná měsíční výše starob. důchodu ⁷⁾	Kč	9 673	10 101	10 184	10 629	10 868	11 074
v tom: muži		10 772	11 251	11 321	11 796	12 052	12 268
ženy		8 756	9 121	9 185	9 597	9 811	9 999
Podíl průměrné výše starobního důchodu ⁷⁾ na mzdovém mediánu	%	41,8	43,6	43,5	47,4	47,5	47,7
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ							
Výdaje na dávky nemoc. pojištění celkem	tis. Kč	2 942 648	2 416 555	2 102 239	1 941 424	1 702 154	1 757 006
z toho dávky:							
nemocenské		2 326 895	1 725 621	1 417 629	1 250 484	1 058 856	1 097 408
peněžitá pomoc v mateřství		540 165	618 273	643 657	628 412	575 847	576 496
ošetřovné		74 486	71 199	40 004	61 061	66 259	81 980
ZDRAVOTNICTVÍ							
Lékaři celkem (vč. smluvních)	počet	3 826	3 920	3 963	3 985	4 101	4 209
z toho lékaři v nestátních zařízeních		3 733	3 823	3 896	3 917	4 031	4 140
Lékaři na 1 000 obyvatel	počet	3,1	3,2	3,2	3,1	3,2	3,2
Nemocnice							
lůžka	počet	5 577	5 796	5 908	5 804	5 871	5 634
hospitalizovaní pacienti	tis. osob	200	204	204	204	212	206
průměrná ošetřovací doba	dny	7,2	7,4	7,4	7,3	7,1	7,2
využití lůžek	dny	258,9	260,8	256,3	255,1	256,5	261,5
ŠKOLSTVÍ							
Děti, žáci a studenti k 30. 9.	počet						
mateřských škol		35 343	36 954	39 420	42 317	44 430	46 815
základních škol		94 719	93 988	94 809	97 190	100 349	104 329
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		46 783	46 148	44 464	42 117	40 222	38 955
vyšších odborných škol (denní studium)		1 509	1 557	1 586	1 536	1 590	1 457
Studenti vysokých škol (obč.ČR) k 31. 12.	počet						
s trvalým bydlištěm v kraji		34 668	36 705	37 729	38 150	37 289	36 112
s místem výuky v kraji		2 884	3 249	3 352	3 756	3 477	3 449
z toho v prezenčním studiu	%	55,0	55,8	56,6	57,8	63,0	66,4
Absolventi VŠ (občané ČR) s místem výuky v kraji	počet	403	565	656	742	754	802
KRIMINALITA, NEHODY							
Zjištěné trestné činy	počet	42 601	41 171	38 217	37 654	35 612	37 350
na 1 000 obyvatel		35,0	33,2	30,4	29,6	27,7	28,8
Objasněné trestné činy	počet	12 900	14 405	13 778	14 293	13 559	14 036
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	počet	166	124	106	97	110	88

¹⁾ do roku 2010 údaje vážené na data demografické statistiky před promítnutím Sčítání lidu, domů a bytů 2011

²⁾ zahrnuje vyšší odborné vzdělání

³⁾ od roku 2012 zaměstnanci včetně členů produkčních družstev

⁴⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁵⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁶⁾ Zdroj: MPSV ČR (Informační systém o průměrném výdělku) a MF ČR (Informační systém o platu a služebním příjmu); od roku 2011 jsou zahrnuti dříve nesledovaní zaměstnanci podniků s 1–9 zaměstnanci, zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů-fyzických osob

⁷⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; od roku 2010 se invalidní důchod vyplácený ke dni dovršení věku 65 let mění na starobní důchod

⁸⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu (sólo) podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

⁹⁾ v letech 2010 až 2013 výpočet z příjemců starobního důchodu celkem bez příjemců starobního důchodu vzniklého přeměnou invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Středočeský kraj – ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
MAKROEKONOMIKA¹⁾							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	415 250	398 109	400 855	414 770	418 652	.
Vývoj HDP ve stálých cenách (předchozí rok = 100)	%	107,7	93,7	102,8	105,7	99,2	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	Kč	341 272	321 140	318 849	325 797	325 560	.
průměr ČR = 100	%	92,5	89,6	88,5	89,4	89,0	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	Kč	738 487	703 077	711 522	736 269	733 831	.
průměr ČR = 100	%	99,9	95,6	95,0	97,4	96,9	.
Hrubá přidaná hodnota (HPH)	mil. Kč	375 490	359 055	361 669	373 662	375 742	.
v tom sektory:							
primární	%	3,0	2,4	2,3	3,1	3,3	.
sekundární	%	45,2	44,1	44,5	45,4	44,4	.
terciární	%	51,9	53,5	53,2	51,5	52,3	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	91 045	81 253	85 202	100 743	103 022	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele	Kč	74 825	65 544	67 772	79 132	80 114	.
průměr ČR = 100	%	75,7	74,3	76,6	90,0	94,8	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) podle místa pracoviště ²⁾	osoby	562 299	566 238	563 377	563 340	570 502	.
z toho zaměstnanci		448 851	451 281	440 733	443 315	439 445	.
NÁKLADY PRÁCE							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč	31 105	31 173	32 236	33 462	34 474	.
z toho: přímé náklady		22 183	22 527	23 177	23 968	24 820	.
sociální požitky		386	380	381	378	361	.
sociální náklady a výdaje		8 089	8 068	8 407	8 809	9 014	.
personální náklady a výdaje		493	312	323	337	317	.
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na výzkum a vývoj celkem	mil. Kč	5 632	5 649	5 956	6 234	6 090	.
z toho: mzdové		2 500	2 889	2 952	3 066	3 286	.
financované z veřejných zdrojů		1 307	1 411	1 414	1 529	1 274	.
Zaměstnanci ve výzkumu a vývoji celkem	přep. os.	5 176	5 230	5 325	5 448	5 155	.
z toho výzkumní pracovníci		3 025	2 889	2 888	2 976	2 781	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE							
Domácnosti používající: ³⁾							
osobní počítač	%	45,8	53,0	58,8	65,0	69,5	.
internet	%	40,8	49,1	55,9	63,5	68,6	.
REGISTR EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ⁴⁾							
Registrované subjekty k 31. 12.	počet	293 024	298 099	307 761	317 598	323 025	314 688
z toho fyzické osoby		233 830	234 122	240 669	249 462	253 093	252 926
z toho živnostníci		211 123	220 240	227 297	235 520	238 656	223 152
z toho subjekty se zjištěnou aktivitou k 31. 12.	počet	159 017	161 649	168 004	176 907	184 393	178 387
z toho fyzické osoby		124 083	128 399	130 906	137 869	141 503	138 020
z toho živnostníci		111 762	118 344	120 144	126 564	129 864	118 473
Vzniklé subjekty	počet	12 870	13 649	13 517	13 455	11 705	10 688
z toho fyzické osoby		8 142	8 298	9 623	9 990	8 480	7 916
z toho živnostníci		7 896	7 859	8 930	9 581	8 232	7 106
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Zemědělská produkce celkem ⁵⁾	mil. Kč	21 572	17 625	18 891	21 923	22 960	.
z toho: rostlinná produkce		13 146	10 973	12 147	14 619	14 871	.
živočišná produkce		7 603	6 000	6 171	6 475	7 181	.
Obhospodařovaná zemědělská půda	ha	576 802	572 233	567 055	564 499	563 247	563 214
z toho orná		507 434	502 241	496 942	493 925	491 309	490 100
Sklizeň: obilovin	t	1 667 361	1 576 511	1 388 775	1 639 869	1 314 090	1 506 054
brambor	t	165 469	165 921	143 438	173 839	141 266	113 954

¹⁾ data budou revidována; revidovaná data budou zveřejněna koncem roku 2014

²⁾ odhad celkového počtu zaměstnaných podle metodiky ESA95 (Evropský systém účtů 1995)

³⁾ tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2011 je vypočten z dat roku 2010, 2011 a 2012)

⁴⁾ vlivem zpřesnění dat podle Registru osob (ROS) nejsou údaje od roku 2013 plně srovnatelné s předchozími roky

⁵⁾ v roce 2012 semidefinitivní výsledky

Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Středočeský kraj – ekonomický vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Stavy hospodářských zvířat k 1. 4.⁶⁾							
skot	počet	151 671	145 484	145 711	146 094	147 209	150 700
prasata	počet	386 226	329 352	312 896	302 400	296 906	301 893
drůbež	počet	7 084 359	6 101 596	6 199 898	5 077 911	4 555 360	4 999 268
Výroba masa v jatečné hmotnosti celkem^{b)} (bez drůbežího)							
	t	55 851	51 101	49 973	46 501	38 829	35 812
z toho: hovězí (včetně telecího)							
vepřové		9 066	8 255	7 476	7 822	5 484	4 649
Výroba mléka	tis. l	46 736	42 801	42 453	38 636	33 314	31 122
Snáška vajec (komzumních)	tis. ks	335 520	332 352	324 039	339 294	351 654	360 788
		389 232	349 660	333 750	323 253	324 542	315 963
LESNICTVÍ							
Zalesňování	ha	2 479	2 663	3 012	3 054	2 768	2 793
Těžba dřeva	m ³ b. k.	1 791 087	1 720 986	1 721 171	1 630 162	1 516 035	1 488 343
z toho nahodilá živelní		831 101	455 985	179 911	121 171	100 061	263 918
PRŮMYSL (za subjekty se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)							
Průměrný počet subjektů	počet	234	244	227	206	209	219
Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy celkem							
na 1 zaměstnance	mil. Kč	468 805	434 737	483 003	492 410	504 890	514 119
	tis. Kč	4 618	4 623	5 314	5 697	5 705	5 742
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	101 514	94 043	90 898	86 426	88 505	89 543
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	26 493	27 018	28 539	30 365	31 864	32 609
STAVEBNICTVÍ (za subjekty s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)							
Průměrný počet subjektů	počet	59	64	58	53	50	53
Základní stavební výroba celkem							
na 1 zaměstnance	mil. Kč	10 814	11 241	9 337	9 197	8 957	8 192
	tis. Kč	1 554	1 545	1 404	1 592	1 639	1 415
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	6 957	7 278	6 652	5 776	5 465	5 788
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	24 483	27 275	26 391	26 504	28 854	26 485
Stavební práce dle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby celkem⁷⁾							
z toho pro veřejné zadavatele	mil. Kč	32 321	33 416	24 683	23 096	23 109	20 142
		11 170	16 553	9 637	7 957	8 048	6 907
STAVEBNÍ POVOLENÍ							
Orientační hodnota staveb celkem	mil. Kč	49 706	47 058	49 268	50 731	37 795	35 482
z toho: budov (bytových a nebytových)							
na ochranu životního prostředí		40 121	32 212	32 821	37 209	27 051	26 813
		2 968	5 965	9 587	4 559	3 792	3 080
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	2 239	2 258	2 529	2 490	2 080	2 308
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty	počet	9 516	7 516	6 448	5 846	4 914	3 831
z toho v nových rodinných domech		6 902	4 802	4 209	4 309	3 454	3 118
Dokončené byty	počet	8 041	7 421	7 405	6 376	5 900	5 295
z toho v nových rodinných domech		5 555	5 077	5 106	4 463	4 513	4 006
Průměrná hodnota 1 m² obytné plochy dokončeného bytu							
v novém rodinném domě	Kč	33 206	34 892	35 025	35 301	35 962	36 241
v novém bytovém domě	Kč	41 894	38 587	38 444	32 673	36 517	38 827
CESTOVNÍ RUCH⁸⁾							
Hromadná ubytovací zařízení k 31. 12.	počet	544	529	529	579	814	805
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních	počet	30 407	30 024	29 677	32 184	40 311	40 144
Hosté celkem	osoby	665 178	645 443	631 356	695 113	853 204	820 141
z toho ze zahraničí		176 555	148 183	142 575	161 308	203 515	204 106
Průměrná doba pobytu	dny	3,7	3,7	3,7	3,6	3,5	3,5
z toho hostů ze zahraničí		3,5	3,5	3,5	3,5	3,4	3,4

⁶⁾ souhrnně za Středočeský kraj a Hl. m. Prahu

⁷⁾ za subjekty s 20 a více zaměstnanci

⁸⁾ na základě výsledků projektu MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" došlo k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti za roky 2012 a 2013. Z toho důvodu nejsou údaje před rokem 2012 srovnatelné.

Tab. 2.4 Vybrané ukazatele za Středočeský kraj – vývoj životního prostředí

	Měřicí jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda k 31. 12.	ha	664 804	664 285	663 524	663 087	662 490	661 654
z toho: orná půda		552 471	551 884	551 096	550 320	549 519	548 308
zahrady a ovocné sady		37 832	37 958	37 888	37 993	38 156	38 186
trvalé travní porosty		70 830	70 870	70 978	71 223	71 303	71 691
Nezemědělská půda k 31. 12.	ha	436 696	437 208	438 007	438 442	439 057	439 917
z toho: lesní pozemky		305 475	305 576	305 902	305 997	306 164	306 292
zastavěné plochy a nádvoří		21 245	21 312	21 444	21 470	21 530	21 545
EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ (MZe)							
Ekologičtí zemědělci	počet	98	169	228	266	253	253
Výměra půdy v ekologickém zemědělství	ha	3 446	4 512	7 104	9 710	12 328	15 235
Výměra půdy v přechodném období	ha	4 711	6 169	6 544	6 099	4 203	1 765
Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové výměře zemědělské půdy	%	1,2	1,6	2,1	2,4	2,5	2,6
VODOVODY A KANALIZACE							
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	90,2	88,5	90,0	89,3	88,6	85,5
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	67,3	66,5	68,7	68,9	68,6	67,3
z toho na kanalizaci s koncovou ČOV		66,9	66,2	68,3	68,5	68,4	67,1
Podíl čištěných odpadních vod (bez srážkových)	%	99,3	98,2	99,8	99,2	99,4	99,9
OVZDUŠÍ							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1-4)	t/km ²	1,01	0,99	1,01	0,92	1,00	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,11	0,10	0,09	0,10	0,08	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,50	0,53	0,52	0,48	0,47	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1-4)	t/km ²	2,09	1,95	2,10	2,12	1,93	.
z toho velké stacionární zdroje (REZZO 1)		1,56	1,42	1,48	1,58	1,52	.
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1-4)	t/km ²	3,62	3,36	3,22	3,06	2,92	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		1,39	1,18	1,26	1,24	1,17	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		2,10	2,06	1,81	1,69	1,60	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1-4) ¹⁾	t/km ²	5,46	5,26	4,86	4,43	6,93	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,36	0,37	0,35	0,33	0,31	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		3,52	3,36	2,71	2,55	2,28	.
ODPADY							
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele	kg	1 406	1 057	1 195	1 478	1 478	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	357	364	416	517	375	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu	%	11,1	11,4	11,6	9,5	10,7	.
Odděleně sbírané složky komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	39,4	41,5	48,3	40,4	40,0	.
Nakládání s odpady celkem	tis. t	2 328	2 314	2 118	2 486	2 404	.
z toho nebezpečné odpady	%	12,5	8,5	15,4	12,0	6,8	.
Podíl využitých odpadů	%	12,5	15,0	22,3	25,2	26,2	.
z toho recyklovaných (vč. regenerace)		8,6	9,8	13,0	9,5	13,0	.
Podíl odstraněných odpadů	%	23,6	28,4	25,1	37,0	38,9	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	2 802	1 999	2 246	1 965	2 786	.
Investice na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	2 493 464	1 763 282	2 227 925	2 016 329	2 790 495	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	9,2	9,3	14,4	15,9	15,5	.
nakládání s odpadními vodami	%	44,8	58,8	63,1	54,7	54,7	.
nakládání s odpady	%	16,8	16,2	13,0	13,0	12,9	.
Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	4 649 719	4 721 025	5 756 439	6 534 365	7 027 000	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	6,7	6,2	6,2	6,5	6,8	.
nakládání s odpadními vodami	%	20,4	20,3	19,1	18,3	21,1	.
nakládání s odpady	%	68,6	63,5	67,2	67,1	62,7	.

¹⁾ výpočet emisí u REZZO 3 ovlivněn v roce 2012 novou metodikou s novou sadou emisních faktorů

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Středočeského kraje

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy				
			Benešov	Beroun	Kladno	Kolín	
Obyvatelstvo k 31. 12. ¹⁾	2008	1 230 691	93 446	82 941	157 375	94 370	
	2010	1 264 978	94 652	85 081	160 742	95 764	
	2011	1 279 345	95 445	86 056	159 133	96 703	
	2013	1 302 336	96 273	87 964	160 767	97 705	
z toho cizinci (bez azylantů) (%)	2008	4,9	2,1	4,2	3,4	3,6	
	2010	4,6	2,1	3,5	3,6	3,3	
	2011	4,5	2,3	3,6	3,6	3,3	
	2013	4,5	2,3	3,7	3,9	3,2	
Přírůstek na 1 000 obyvatel: přirozenou měnou	2008	2,5	0,2	2,3	1,5	1,2	
	2010	2,2	-0,2	2,6	2,0	0,9	
	2011	1,5	-0,4	1,2	0,1	0,8	
	2013	1,0	0,4	-0,2	0,2	0,2	
	stěhováním	2008	21,3	8,5	17,6	11,7	13,0
		2010	11,7	6,1	12,3	10,7	4,8
		2011	9,8	6,7	12,3	5,8	5,9
		2013	7,1	3,7	9,1	4,7	4,1
	Podíl obyvatel k 31. 12. ve věku (%) ¹⁾ : 0–14 let	2008	14,9	14,4	14,8	14,7	14,3
		2010	15,6	14,7	15,5	15,1	14,9
		2011	15,9	15,1	15,9	15,2	15,2
		2013	16,5	15,6	16,4	15,8	15,8
15–64 let		2008	70,8	70,6	70,7	70,5	70,1
		2010	69,7	69,7	69,2	69,5	69,0
		2011	68,9	68,7	68,3	68,8	68,3
		2013	67,2	67,0	66,8	67,2	66,7
65 a více let		2008	14,2	15,1	14,6	14,8	15,5
		2010	14,7	15,6	15,3	15,4	16,0
		2011	15,3	16,2	15,8	16,0	16,5
		2013	16,3	17,4	16,8	17,0	17,5
Průměrný věk k 31. 12. ¹⁾	2008	40,0	40,7	40,2	40,3	40,7	
	2010	40,1	40,9	40,4	40,5	40,9	
	2011	40,3	41,1	40,5	40,9	41,0	
	2013	40,6	41,5	40,8	41,1	41,3	
Index stáří (%) ¹⁾ (65 a více let / 0–14 let)	2008	95,6	104,7	98,3	100,2	108,5	
	2010	94,8	105,7	98,6	101,4	107,6	
	2011	95,9	107,5	99,9	105,0	108,7	
	2013	98,8	111,8	102,4	108,0	111,2	
Index ekonomického zatížení (%) ¹⁾ (0–14 let + 65 a více let / 15–64 let)	2008	41,2	41,7	41,5	41,9	42,6	
	2010	43,5	43,4	44,4	43,9	44,8	
	2011	45,2	45,5	46,4	45,4	46,4	
	2013	48,7	49,2	49,7	48,8	49,9	
Uchazeči o zaměstnání celkem k 31. 12.	2008	31 220	1 569	1 721	5 058	3 224	
	2010	54 716	3 217	3 494	8 286	5 537	
	2013	61 681	3 690	4 076	9 233	6 231	
z toho: ženy	2008	16 511	806	918	2 724	1 725	
	2010	26 835	1 508	1 743	4 098	2 641	
	2013	30 796	1 787	2 097	4 485	3 137	
absolventi škol a mladiství	2008	2 295	130	171	379	249	
	2010	3 332	280	166	613	119	
	2013	3 742	280	273	565	343	

v tom okresy

Kutná Hora	Mělník	Mladá Boleslav	Nymburk	Praha-východ	Praha-západ	Příbram	Rakovník
74 850	100 049	123 363	90 195	135 484	112 211	111 714	54 693
75 004	102 628	122 816	92 679	146 403	120 990	112 578	55 641
74 333	104 169	123 736	94 360	151 451	124 799	113 662	55 498
74 237	104 151	124 943	95 963	159 765	131 206	114 033	55 329
2,6	6,6	9,2	3,7	7,1	6,8	2,6	4,3
2,2	6,3	7,1	3,9	6,5	6,9	2,5	4,9
2,3	5,3	7,1	3,8	6,5	6,9	2,5	4,4
2,5	3,9	7,3	3,8	6,4	7,2	2,4	3,8
-0,6	2,1	3,0	2,5	5,8	7,8	0,2	0,5
-1,4	1,4	1,6	2,7	6,3	6,5	-0,1	0,2
-0,8	0,8	1,7	1,3	5,6	6,0	-1,1	-1,0
-3,0	-0,1	1,0	-0,4	5,2	5,0	-0,8	-0,3
4,2	21,6	18,2	12,4	58,4	48,5	7,1	19,0
2,3	11,3	-4,2	12,2	29,7	29,3	4,6	12,2
2,9	0,9	6,2	8,6	24,6	25,2	4,7	1,1
1,3	0,2	2,8	7,6	21,2	17,1	1,9	-1,2
13,6	14,8	13,8	15,2	16,5	17,4	14,1	14,0
13,8	15,1	14,6	15,9	17,9	18,5	14,4	14,0
14,1	15,4	15,0	16,2	18,5	18,9	14,5	14,3
14,2	15,9	15,5	16,7	19,6	19,6	14,8	14,6
70,5	71,1	72,6	70,1	70,8	70,5	71,1	71,2
69,9	70,3	71,0	68,9	69,4	69,1	70,1	70,8
68,8	69,5	70,1	68,1	68,5	68,1	69,5	69,8
67,5	67,7	68,5	66,7	66,7	66,5	67,9	68,2
15,8	14,0	13,5	14,8	12,7	12,1	14,8	14,9
16,4	14,6	14,3	15,3	12,8	12,4	15,5	15,2
17,1	15,1	14,9	15,7	13,0	13,0	16,0	15,8
18,2	16,4	16,0	16,6	13,8	13,9	17,3	17,2
41,1	39,9	39,8	40,0	38,7	38,3	40,6	40,6
41,5	40,1	40,1	40,1	38,3	38,1	41,0	40,9
41,8	40,3	40,3	40,3	38,3	38,2	41,2	41,2
42,2	40,7	40,7	40,5	38,3	38,5	41,7	41,7
116,0	94,5	97,6	97,0	77,3	69,7	104,5	106,4
119,2	96,8	97,9	96,1	71,5	67,2	108,1	108,6
121,5	97,8	99,0	96,6	70,6	68,6	110,7	110,6
127,9	103,0	103,1	99,2	70,4	70,9	117,1	118,1
41,8	40,6	37,7	42,8	41,3	41,8	40,6	40,5
43,2	42,3	40,7	45,2	44,1	44,8	42,6	41,3
45,4	43,9	42,7	46,8	46,0	46,8	43,8	43,2
48,1	47,7	46,1	49,9	50,0	50,3	47,3	46,7
2 700	3 066	2 279	3 412	1 509	1 166	3 887	1 629
4 025	5 251	4 076	5 238	3 409	2 665	6 779	2 739
4 457	5 956	4 037	5 538	4 006	3 940	7 460	3 057
1 491	1 781	1 234	1 726	812	620	1 826	848
1 963	2 710	2 244	2 514	1 708	1 360	2 944	1 402
2 300	2 999	2 211	2 766	2 040	2 003	3 403	1 568
168	227	154	235	96	76	287	123
144	406	153	352	274	165	442	218
226	406	238	322	285	144	440	220

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Středočeského kraje

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy			
			Benešov	Beroun	Kladno	Kolín
osoby se zdravotním postižením	2008	4 994	240	166	625	490
	2010	6 053	361	219	651	670
	2013	6 388	396	328	664	611
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2008	14 653	925	721	1 837	1 674
	2010	19 578	1 368	1 090	2 377	2 020
	2013	14 174	1 020	844	1 713	1 590
dosažitelní	2008	29 930	1 508	1 607	4 805	3 138
	2010	53 764	3 139	3 413	8 104	5 478
	2013	60 772	3 658	3 998	9 129	6 150
Podíl uchazečů o zaměstnání z celkového počtu uchazečů k 31. 12. (%):						
ve věku 50 a více let	2008	29,0	27,8	25,4	26,6	28,1
	2010	27,8	26,8	25,2	25,2	27,7
	2013	27,2	25,9	25,5	25,9	26,9
evidovaných 12 a více měsíců	2008	22,0	7,5	22,7	33,0	15,0
	2010	26,8	14,2	28,5	33,9	26,7
	2013	37,6	25,7	37,3	47,7	38,4
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%) ²⁾						
	2008	3,4	2,3	2,7	4,3	4,7
	2010	6,1	4,8	5,8	7,3	8,3
	2013	6,9	5,7	6,8	8,4	9,4
v tom: muži	2008	3,2	2,2	2,5	4,0	4,3
	2010	6,1	5,0	5,7	7,3	8,5
	2013	6,8	5,7	6,5	8,6	9,2
ženy	2008	3,7	2,4	3,0	4,7	5,2
	2010	6,1	4,5	5,9	7,2	8,0
	2013	7,0	5,6	7,1	8,2	9,6
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob k 31. 12. (%) ³⁾						
	2008	0,8	0,2	0,7	1,5	0,7
	2010	1,7	0,7	1,7	2,5	2,2
	2013	2,6	1,5	2,6	4,1	3,7
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu - stav v prosinci (%) ⁴⁾						
	2008	19,2	22,9	23,1	17,6	19,5
	2010	21,1	26,1	25,0	19,3	21,6
	2013	25,4	31,2	29,2	23,3	26,0
v tom: muži	2008	18,0	22,9	21,3	16,3	19,5
	2010	19,9	25,9	23,1	18,2	21,4
	2013	25,0	31,9	27,9	22,8	26,0
ženy	2008	20,1	23,0	24,7	18,6	19,5
	2010	22,1	26,3	26,7	20,2	21,7
	2013	25,8	30,5	30,5	23,8	26,0
Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel						
	2008	35,0	27,3	36,9	29,5	35,3
	2010	30,4	24,6	32,3	24,3	40,4
	2013	28,8	26,2	30,7	24,5	36,8
z toho násilné a mravnostní	2008	1,7	1,2	1,5	1,9	2,0
	2010	1,7	1,1	1,6	2,0	2,6
	2013	1,7	0,8	1,7	2,0	2,1
Soukromí podnikatelé (živnostníci) - počet vzniklých na 1 000 obyvatel						
	2008	6,5	6,8	6,4	6,5	6,0
	2010	7,1	6,5	6,9	6,8	6,6
	2013	5,5	4,9	5,5	5,0	4,9

v tom okresy

Kutná Hora	Mělník	Mladá Boleslav	Nymburk	Praha-východ	Praha-západ	Příbram	Rakovník
533	551	452	507	276	180	608	366
675	505	567	619	355	205	785	441
663	572	520	665	360	264	853	492
1 260	1 248	1 228	1 547	928	677	1 775	833
1 473	1 693	1 603	1 694	1 698	1 072	2 501	989
898	1 165	996	1 226	1 434	1 013	1 685	590
2 602	2 950	2 170	3 305	1 420	1 069	3 773	1 583
3 974	5 109	4 037	5 186	3 292	2 618	6 713	2 701
4 425	5 792	4 014	5 519	3 809	3 853	7 395	3 030
30,6	31,2	33,5	26,5	31,8	29,2	30,8	28,4
30,2	28,1	35,8	25,4	29,1	25,8	28,2	27,6
28,7	26,6	32,5	26,3	27,4	24,9	28,4	28,2
22,1	30,5	17,0	23,1	9,9	9,9	25,6	15,7
28,4	29,2	26,3	31,4	11,1	15,9	29,8	26,3
38,9	41,1	36,4	40,4	18,0	26,8	39,6	42,3
4,9	4,1	2,4	5,2	1,5	1,4	4,7	4,1
7,6	7,1	4,6	8,1	3,2	3,1	8,5	6,9
8,8	8,2	4,7	8,6	3,5	4,3	9,5	8,0
4,3	3,4	2,2	5,1	1,4	1,3	5,0	3,8
7,6	6,7	4,1	8,4	3,2	3,1	9,5	6,5
8,3	8,0	4,1	8,6	3,5	4,3	10,2	7,5
5,6	4,9	2,7	5,3	1,6	1,4	4,5	4,4
7,6	7,5	5,2	7,8	3,2	3,2	7,5	7,2
9,3	8,4	5,3	8,6	3,6	4,4	8,8	8,4
1,1	1,3	0,4	1,2	0,2	0,1	1,3	0,7
2,2	2,1	1,2	2,6	0,4	0,5	2,6	1,8
3,5	3,5	1,7	3,5	0,7	1,2	3,8	3,4
18,5	22,9	15,3	18,4	18,7	15,4	18,3	22,7
21,3	24,5	17,3	20,4	20,0	16,3	20,9	24,4
26,8	28,4	22,5	25,4	23,7	19,6	25,7	28,2
17,6	21,7	13,9	18,8	17,9	13,9	14,5	22,0
20,3	23,0	15,9	21,0	19,2	14,8	17,5	23,6
26,3	27,2	22,0	27,2	23,7	19,1	23,3	28,3
19,2	23,9	16,5	18,1	19,3	16,7	21,7	23,2
22,2	25,7	18,4	19,9	20,6	17,7	24,0	25,0
27,2	29,4	23,0	23,8	23,6	20,1	28,0	28,2
23,7	31,6	38,9	31,0	46,2	39,7	43,8	26,2
22,3	25,6	31,2	28,1	36,1	37,0	33,8	23,5
23,7	26,7	30,9	25,7	31,1	32,0	31,0	21,1
1,5	1,7	1,6	1,1	1,5	1,6	2,2	1,9
1,5	1,6	1,5	2,3	1,3	1,6	1,8	2,0
1,3	2,2	1,7	1,8	1,5	2,1	1,6	1,7
5,8	6,7	5,1	6,5	7,2	7,1	7,2	5,9
6,9	6,9	5,9	7,0	8,6	8,2	7,8	5,9
5,0	5,4	4,6	4,8	6,9	6,9	5,6	5,2

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Středočeského kraje

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy			
			Benešov	Beroun	Kladno	Kolín
Stavební práce dle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč) ⁵⁾	2008	26,6	24,9	26,8	27,2	25,9
	2010	19,6	29,1	26,7	25,1	23,6
	2013	15,5	14,2	16,5	11,7	17,4
Počet bytů na 1 000 obyvatel: zahájených	2008	7,8	5,4	4,6	3,6	7,6
	2010	5,1	3,5	6,1	3,1	3,9
	2013	3,0	3,4	3,0	2,1	1,7
dokončených	2008	6,6	4,6	6,8	3,1	5,1
	2010	5,9	4,7	7,2	3,1	5,2
	2013	4,1	2,9	4,4	3,0	2,9
Hromadná ubytovací zařízení ⁶⁾ : lůžka	2008	30 407	3 701	1 696	1 388	520
	2010	29 677	3 861	1 496	1 290	460
	2013	40 144	5 807	2 039	1 757	1 110
lůžka na 1 000 obyvatel	2008	25,0	39,8	20,7	8,9	5,5
	2010	23,6	40,9	17,7	8,1	4,8
	2013	30,9	60,4	23,3	11,0	11,4
Podíl na celkové výměře k 31. 12. (%): orné půdy	2008	50,2	47,6	39,0	60,3	66,2
	2010	50,0	47,6	38,7	60,1	66,1
	2013	49,8	47,3	38,5	59,8	66,0
zastavěných ploch	2008	1,9	1,4	2,0	2,6	2,4
	2010	1,9	1,4	2,0	2,6	2,5
	2013	2,0	1,4	2,0	2,6	2,4
Měrné emise (t/km ²) (REZZO 1–3): tuhých znečišťujících látek	2008	0,4	0,4	0,7	0,5	0,4
	2010	0,4	0,3	0,4	0,6	0,4
	2012	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4
oxidu siřičitého	2008	2,1	0,5	0,6	4,3	2,4
	2010	2,1	0,6	0,7	4,9	2,8
	2012	1,9	0,4	0,5	4,6	2,0
oxidů dusíku	2008	1,5	0,3	0,4	3,0	0,8
	2010	1,4	0,2	0,4	3,0	0,9
	2012	1,3	0,2	0,3	2,9	0,8
oxidu uhelnatého ⁷⁾	2008	1,9	1,5	3,2	2,2	2,0
	2010	2,1	1,7	3,6	2,4	2,3
	2012	4,6	4,2	6,4	4,5	5,3

¹⁾ v roce 2011 promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

²⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

³⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁴⁾ starobní důchod bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb., v roce 2010 a 2013 výpočet z příjemců starobního důchodu bez příjemců starobního důchodu vzniklého přeměnou invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

⁵⁾ za subjekty s 20 a více zaměstnanci

⁶⁾ na základě výsledků projektu MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" došlo k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti za roky 2012 a 2013; z toho důvodu nejsou údaje před rokem 2012 srovnatelné

⁷⁾ výpočet emisí u REZZO 3 ovlivněn v roce 2012 novou metodikou s novou sadou emisních bilancí

v tom okresy

Kutná Hora	Mělník	Mladá Boleslav	Nymburk	Praha-východ	Praha-západ	Příbram	Rakovník
33,4	19,9	30,5	15,5	35,3	40,0	16,5	12,9
20,1	23,6	11,5	16,1	17,8	20,4	10,1	8,2
15,9	20,5	24,1	16,9	16,8	12,1	10,3	8,0
4,1	6,2	4,6	8,0	21,0	15,3	5,4	2,5
4,3	3,5	3,1	2,1	11,4	10,4	3,7	2,9
1,2	2,3	2,0	3,2	5,1	5,5	2,2	1,5
3,9	4,4	4,4	4,6	15,5	18,2	2,9	1,4
3,1	4,4	3,5	4,0	14,8	11,5	2,6	1,6
2,7	3,1	2,5	3,5	8,7	7,4	2,4	2,0
3 073	1 751	2 892	3 049	2 581	2 251	5 262	2 243
2 914	1 827	2 753	2 935	2 858	2 237	4 779	2 267
3 239	2 532	3 868	3 319	3 868	3 020	6 527	3 058
41,2	17,7	23,7	34,1	19,6	20,6	47,3	41,3
38,9	17,9	22,4	31,9	19,8	18,8	42,5	41,0
43,6	24,3	31,0	34,7	24,5	23,2	57,3	55,3
54,9	59,1	54,9	64,1	53,7	47,3	31,4	45,1
54,7	59,1	54,7	64,0	53,5	47,1	31,3	44,9
54,5	58,7	54,5	63,8	53,2	46,5	31,2	44,5
1,9	2,3	2,0	2,2	2,7	2,5	1,1	1,4
1,9	2,5	2,0	2,2	2,8	2,6	1,2	1,4
1,9	2,5	2,0	2,2	2,8	2,6	1,2	1,4
0,3	1,2	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4
0,3	1,2	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3
0,4	1,1	0,3	0,3	0,5	0,4	0,3	0,3
0,5	12,9	1,5	0,7	0,6	0,7	2,2	0,7
0,7	13,6	1,4	0,7	0,7	0,9	1,4	0,7
0,8	13,4	1,2	0,6	0,5	0,6	1,3	0,7
0,2	14,9	0,8	0,3	0,2	0,3	0,6	0,3
0,2	13,5	0,8	0,3	0,3	0,3	0,4	0,2
0,4	12,0	0,9	0,3	0,2	0,3	0,4	0,3
1,4	3,6	2,0	1,6	1,9	2,3	1,7	1,4
1,6	3,6	2,1	1,8	2,2	2,6	1,9	1,5
4,2	5,5	4,5	4,2	5,2	5,6	4,4	3,6